

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Csányoszró Község
Önkormányzata**

2026-2031

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	82
Jövőképünk	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	90
3. Megvalósítás	108
3.1 A megvalósítás előkészítése	108
3.2 A megvalósítás folyamata	108
3.3 Monitoring és visszacsatolás	111
3.4 Nyilvánosság	111
3.5 Kötelezettségek és felelősség	112
3.6 Érvényesülés, módosítás	113
4. Elfogadás módja és dátuma	114
Csatolt melléklet:	114

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Csányoszró Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csányoszró Baranya vármegyében a Sellyei járásban található mezőgazdasági jellegű település, a népszokásokat és a tájnyelv használatát tekintve jellegzetes ormánsági község, mely 1934-ben Kiscsány és Oszró egyesítéséből jött létre. Oszró körjegyzőségi székhely volt, amelyhez két község tartozott. A település lakosság száma az utóbbi tíz évben jelentősen csökkenő.

A község múltját tekintve a legrégebb írásos okmány Oszróról maradt fenn. A pécsi székeskáptalan 1191-ben kelt feljegyzése szerint a község a Siklósi család birtokában volt. 1332-ben az egyházi tizedlajstromban említették meg, mint a székesegyházi főesperesség hatáskörébe tartozó plébániát. 1459-ben Janus Pannonius püspök Ivánka Szt. Györgynek Oszró tizedét is átengedte. Az 1696-os "Neo aquistica comissio" gróf Traunnak adta Oszrót. Egy 1715-ből származó összeírás szerint tíz jobbágy volt a községben. 1789-ben gróf Batthyány a földesúr, a lakók száma 225.

Nagycsány és Kiscsány községek Károly Róbert uralkodása idején Nagshan és Kischán néven a székesegyházi főesperesség fennhatósága alatt álló plébániák közé tartoztak. 1709-ben a "rác futáskor" a község teljesen leégett és a lakosság a szilasi erdőbe, a mocsarak által elrejtett dombokra menekült. 1757. február 6-án kapott engedélyt a község a régi fatemplom községbe való vontatására. A török hódoltságot követő vadvízszabályozás következtében megváltozott a lakosság foglalkozási viszonya is. Előtérbe került a mezőgazdasági termelés és az intenzív állattenyésztés, amely a községben ma is jelentős. Fontos dátum 1912. november 6-a is, ekkor indult meg a közlekedés a Barcs-Siklós útvonalon, 1913-ban pedig megépült a Sellyét Siklóssal összekötő kövesút. A községben 1944. december 31-én alakult jugoszláv hadsereg XV. brigádja Petőfi nevét vette fel. 1950-ben alakult a termelészövetkezet, Nagycsánnyal a tanácsok megalakulása óta, Besencével 1963-tól közös tanács működött.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Csányoszró részleges alsófokú központ jellege igazgatási, kulturális, egészségügyi és kereskedelmi téren jelentkezik. A községben óvoda, művelődési ház, könyvtár és idősek klubja, és háziorvosi egészségügyi szolgálat is működik. Lakosságának zöme magyar anyanyelvű, kis számban előfordulnak nemzetiségi családok. A roma nemzetiség az összlakosság 11% át teszi ki.

A községre jelentős elszívó hatást gyakoroltak a szomszédos nagyközségek, távolabbi városok, a külföldi munkavállalás. Az önkormányzat elsődleges feladatának a lakosság alapvető igényeit helyben kielégítő élettér kialakítását tekinti. A település vezetése a község létéért, fejlődéséért érzett felelőssége tudatában látja el feladatait.

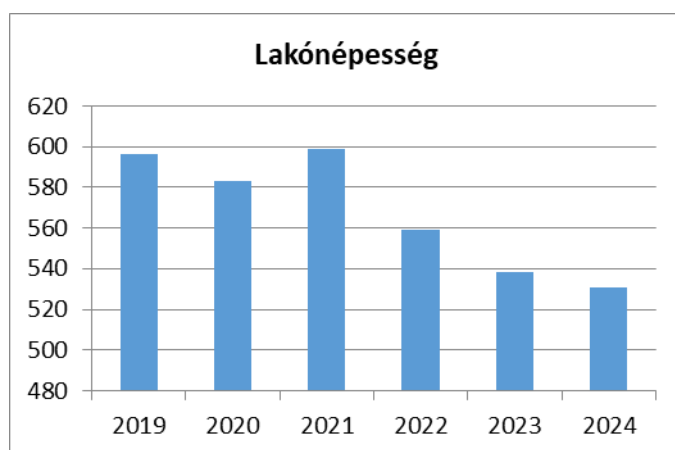
Csányoszró fejlődésére jelentős hatást gyakoroltak az európai uniós támogatások. Uniós forrásból újjáépült az óvoda, az azóta már bezárt általános iskola, a települési játszótér, a kultúrház és az integrált közösségi tér, a község temploma és gyarapodott a falu falugondnoki gépjárművel. Eredeti állapotának megfelelően került felújításra a községháza. Új arculatot adott a községnek a településen átvezető út európai uniós forrásból történő felújítása, részleges csapadékvíz elvezető kiépítése. A helyi közszolgáltatások infrastrukturális hálózata kiépült, vezetékes gáz, ivó- és szennyvízhálózat, optikai kábeles internet van a településen. Csányoszró az elmúlt 3 évtized alatt számtalan belföldi, a falu népességmegtartó képességét erősítő pályázaton jutott támogatáshoz, azonban az ormánsági elvándorlási trend még így is érezhető.

Az önkormányzat 2025-ben 100 %-os részesedéssel Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. néven gazdasági társaságot alapított, melyet elsősorban önkormányzati feladatként szabadidős programok, képzések, tanácsadások szervezésével bízott meg.

Lakónépesség száma:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	596	bázis év
2020	583	97,82%
2021	599	102,74%
2022	559	93,32%
2023	538	96,24%
2024	531	98,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

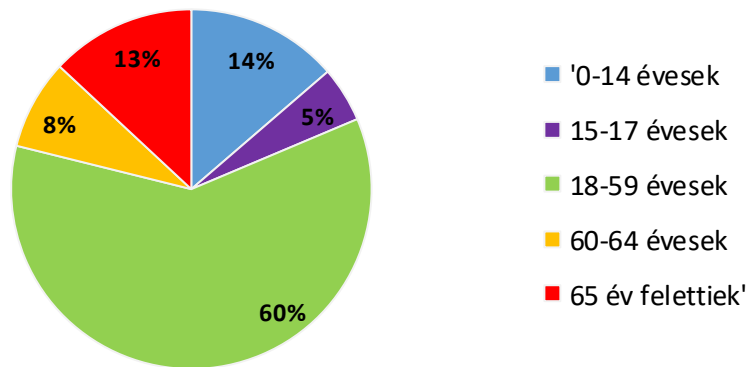
Az 1. számú táblázatból jól látható, hogy a lakónépesség a bázis évhez képest 2024-re csökkenő tendenciát mutat, mely alól kivételt jelentett a 2021-es év, ahol ugyan nem jelentősen, de meghaladta a lakónépesség száma a bázis év lakónépességének számát. A csökkenő tendencia legfőbb oka a település elöregedésének folyamatában rejlik, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a fiatalok – a vonzóbb jövőkép miatt – elvándorolnak a településről nagyobb gazdasági teljesítőképességű településekre, vagy akár külföldre is. A kivándorlással szorosan összefügg a gyermekvállalás kitolódása is, mely egy komplex, erősen determináló problémát jelent a település életében.

Állandó népesség:

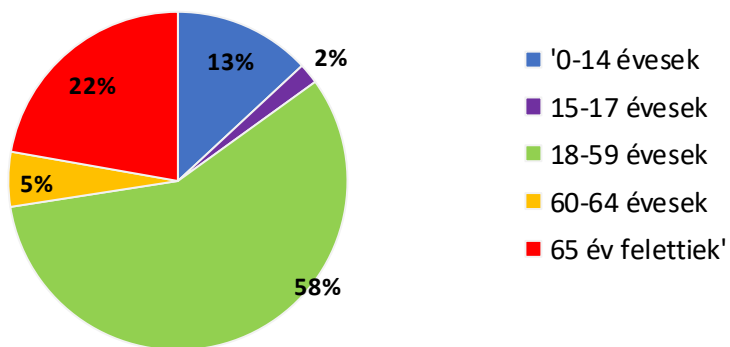
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	322	306	628	51,27%	48,73%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	1,91%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	44	40	84	7,01%	6,37%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	16	6	22	2,55%	0,96%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	194	176	370	30,89%	28,03%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	26	16	42	4,14%	2,55%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	42	68	110	6,69%	10,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

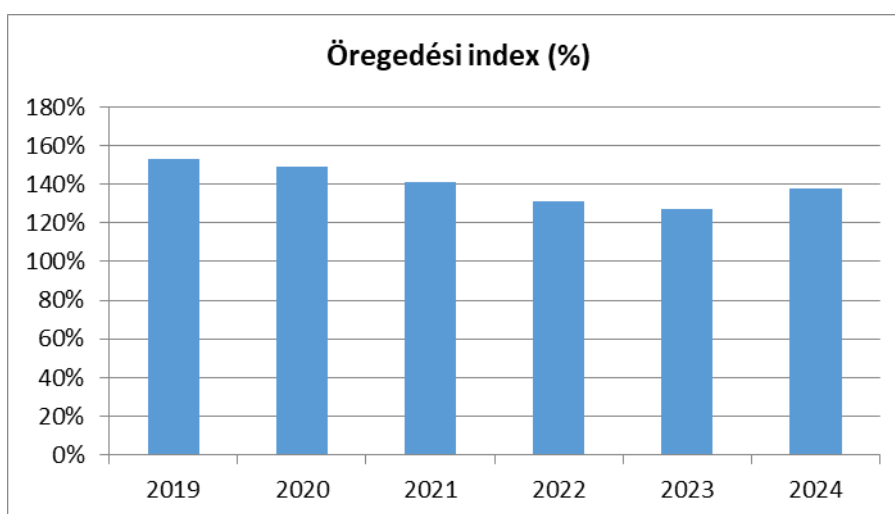

A 2. számú táblázat – valamint az ez alapján összeállított diagram – adatai alapján az állandó népesség körében jól láthatóan a férfiak aránya magasabb 2,54 százalékponttal a nőnemű állandó lakosokhoz képest. Ezt a különbséget hozza egészen a 0-64 éves korosztályig a tendencia, azonban megfigyelhető, hogy az állandó népességből a 65 év feletti nők és férfiak aránya közötti különbség a nők javára írandó 4,41 százalékponttal. Mindkét nemi csoportban az aktív korosztályhoz tartozók (18-59 évesek) teszik ki az állandó népesség több, mint felét (férfiak 60 %, nők 58 %).

Öregedési index:

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	107	70	152,86%
2020	109	73	149,32%
2021	113	80	141,25%
2022	110	84	130,95%
2023	108	85	127,06%
2024	109	79	137,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázat, valamint az annak adatait összegző diagram alapján elmondható, hogy a 2019-es évtől kezdődően az öregedési index lassan, de csökkenő tendenciát mutat egészen a 2023-as évig, majd onnan a 2024-es évre hirtelen 10,91 százalékpontos növekedést. Ha a bázisévként a 2023-as évet vennénk alapul, ez a több, mint 10 százalékpontos emelkedés aggodalomra adhat okot, azonban, ha a 2019-2021-es évekhez viszonyítjuk a számadatokat, még mindig nem éri el a 2024-es év a korábbi időszakra vonatkozó 141,5-152,86 százalékos öregedési index tartományt.

Az öregedési index-szel szoros összefüggésben állnak a 4. és 5. számú táblázatokban prezentált adatok, melyek a település vándorlási egyenlegéről, valamint a természetes szaporodásról nyújtanak információt.

Vándorlási egyenleg:

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	-6,69
2020	-13,57
2021	35,53
2022	3,45
2023	-36,46
2024	-9,35

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vándorlási egyenleg a településre beköltözők és kiköltözők különbségét jelöli. Látható, hogy a 2021 és 2022-es éveken kívül a bázisévhez képest az elvándorlások jellemzik a települést. A 2021-es évben jelentősen megnőtt a településre beköltözők aránya. Ez évtől kezdve pedig fokozatosan nő a településről kiköltözők aránya, a 2023-as évben pedig hirtelen növekedést mutat. 2024-ben ez a különbség tovább nő. Általánosságban elmondható, hogy az elvándorlás jellemzi a települést.

Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-6,69
2020	-15,27
2021	-15,23
2022	-1,73
2023	-3,65
2024	-5,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás az élve születések és a halálozások számának különbségét mutatja. Az 5. számú táblázathoz tartozó diagram alapján megállapítható, hogy Csányoszró településen a természetes szaporodást a negatív tendencia jellemzi, azaz magasabb a halálozások száma, mint az élveszületéseké. Kiemelkedően magas volt ez az arány a 2020 és 2021-es években. A 2022-es évtől 2024-ig a bázisévhez (2019) képest alacsonyabb tendenciát mutat.

Megállapítható, hogy a településen évről évre csökken a lakosság szám. A csökkenés oka komplex, azaz mind a negatív vándorlási egyenleg, mind pedig a természetes fogyás nagy szerepet játszik benne.

Településen élő nemzetiségek:

Csányoszró településen az országos viszonyokhoz képest relatíve kevés nemzetiség képviselteti magát. A 13 elismert magyarországi nemzetiségből három van jelen (cigány, német és horvát). A más – nem hazai – nemzetiség a német és horvát nemzetiséghez képest magasabb számban képviselteti magát.

A település lakosságának nemzetiségi összetételére vonatkozó 2022. évi népszámlálási adatokat az alábbi 6. számú táblázat mutatja be:

6. számú táblázat Nemzetiségek megoszlása a településen		
Nemzetiség	2022	Arány (%)
Magyar	512	91,92%
Roma	78	14,00%
Horvát	3	0,54%
Német	7	1,26%
Más (nem hazai) nemzetiség	19	3,41%
Nem válaszolt a nemzetiségi kérdésekre	45	8,08%

Forrás: Saját táblázat KSH adatok alapján
<https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis>

Értékeink, küldetésünk

Tény, hogy sajnos a településen és a közvetlen agglomerációs központokban Sellyén és Vajszlón sincs elegendő munkalehetőség az aktív korú lakosság számára. Jellemzőek a külföldön történő munkavégzés miatti elvándorlások – akár időleges jelleggel, valamint a vármegyeszékhely településen, továbbá a nagyobb városokban (például Siklós) történő munkavégzések. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat a közfoglalkoztatási programjával, melyben évről évre változnak a foglalkoztatás feltételei a központi szabályozás okán, azonban e foglalkoztatás nem jelenthet hosszútávú célt egy olyan személynek, aki szakképzettséggel rendelkezik. A program célja, hogy az átmeneti jelleggel munkanélkülivé vált személyeknek munkalehetőségeket biztosítson addig, amíg a személy munkaerőpiacra való visszavezetése meg nem történik. A településen relatíve magas a munkanélküliség, nagy a létbizonytalanság, a kitörési pontokat helyben kell megkeresni külső segítséggel. Az esélyegyenlőség megteremtése rendkívül fontos, ám tény, hogy a legnagyobb probléma a munkahelyek hiányában, és így a megélhetés hiányában rejlik. Ennek megoldásához hosszabb időre van szükség a szükségletes és igények, valamint a lehetséges megoldások és források pontos felmérését követően.

Az önkormányzat anyagi támogatást aligha tud elkülöníteni erre a területre a költségvetéséből, de pályázati lehetőségeket, és külső segítséget kérhet.

A helyi önkormányzat elsődleges feladata olyan élettér kialakítása, amely a lakosság alapvető igényeit helyben elégíti ki, valamint olyan gazdasági – vállalkozói környezet biztosítása, amely vonzóvá teheti a fiatal családok beköltözését a településre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csányoszró Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény Negyedik módosításával bekerült a XV. cikk (4) bekezdéseként az alábbi rendelkezés:

„Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a mindenkor hatályos helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)

A felzárkózás-politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Az Európai Unió A társadalom peremén élő roma lakosság társadalmi-gazdasági befogadására irányuló, a romák egyenlőségét és társadalmi részvételét elősegítő intézkedéseket fogalmaz meg. Minden roma számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy teljes mértékben kibontakoztassa képességeit, és részt vegyen a társadalmi, kulturális, politikai és gazdasági élet szegmenseiben. A Stratégia célja a romák esélyegyenlőségének, illetve társadalmi befogadásának és részvételének elérése.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009- 2024. időszakra vonatkozóan.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Az akcióterv célkitűzései:

1. A családi élet és a munkavállalás összehangolása,
2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol jelenleg még alacsony, úgymint a politikai döntéshozatalban, tudomány terén, kutatói, oktatói munkában,
3. A nők és a férfiak egyenlő mértékű egészségi, szociális gazdasági védelmének megteremtése.

2025-2026 évi Intézkedési Terv végrehajtása érdekében nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének megvalósítása céljából a következő intézkedések kerülnek megvalósításra [1393/2024. (XII. 12.) Korm. határozat]:

1. A nők és férfiak „fizetetlen” munkában való részvételének vizsgálata (Időmérleg kutatás, KSH) alapján szakpolitikai ajánlások megfogalmazása;
2. Az Akcióterv indikátoraival összhangban az OECD által tett ajánlás teljesítése a nemek közötti különbségek kezelésére és a munka és a magánélet közötti egyensúly előmozdítására vonatkozóan: a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szaktudás közigazgatásban történő elterjesztése érdekében online képzési tananyag biztosítása a közigazgatási továbbképzési rendszer kínálatában;
3. A helyi közigazgatás, a munkáltatók és a családok figyelmét a munkáltató által biztosított gyermekgondozás előnyeire felhívó tevékenységek: disszeminációs és figyelemfelkeltő intézkedések megvalósításával;
4. A bölcsődei és a köznevelési ágazatok közötti együttműködés megerősítése a bölcsődei ellátás és a korai fejlesztés, gondozás közötti összehangolt munka érdekében. A bölcsődefejlesztéseket célzó pályázati felhívásokban prioritásként kezelendő a korai fejlesztésekhez szükséges eszközök beszerzése, valamint fejlesztőszobák létrehozása annak érdekében, hogy a pedagógiai szakszolgálat által végzendő fejlesztőtevékenység a gyermek napközbeni nevelését-gondozását
5. A minőségi kora gyermekkori nevelés és gondozáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében az új bölcsődei ellátást biztosító férőhelyek létrehozása a 2027–2030 között megvalósuló bölcsődefejlesztések megalapozására szolgáló új igényfelmérés lefolytatása, figyelembe véve azon 3 év alatti és bölcsődei ellátást igénylő gyermekek arányát, akiknek a lakóhelyén – különösen a hátrányos helyzetű településeket – nem elérhető a bölcsődei ellátás;
6. A lányok és nők matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai (MTMI) pályák felé való irányultságának támogatása, pályaorientációs komplex programok, képzések, az MTMI felsőoktatási programokból való lemorzsolódást megakadályozó programok megvalósítása; nemek szerinti adatgyűjtés biztosítása;
7. A hátrányos helyzetű, elsősorban roma nők egészségtudatosságát növelő, a népegészségügyi szűréseken való részvételt ösztönző programok, a nők mentális egészségének javítását célzó intézkedések kidolgozása, valamint a munkaerőpiacon és a családon belüli szerepüket támogató programok működtetése;
8. A kisgyermeket nevelők munkaerőpiaci visszatérésének célzott támogatása;
9. Tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező kisgyermeknevelők ösztönző támogatása;
10. Munkahelyi bölcsődék létrehozása;
11. Személyes vállalkozói mentorálás biztosítása a speciális helyzetben lévő vállalkozói csoportok (a női, fiatal, társadalmi vagy generációváltó mikro-, kis- és középvállalkozások) számára.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) célja, hogy reagáljon a társadalmi és demográfiai változásokra, különös figyelmet fordítva az idősök életkörülményeire és szükségleteire. A stratégia hosszú távú célkitűzései 2034-ig terjednek, és a következő főbb területekre összpontosítanak:

- Időspolitika kialakítása: A kormány felkérése, hogy a stratégia célkitűzéseit érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az idősöket érintő döntéseket és programokat.
- Cselekvési tervek kidolgozása: A stratégia megvalósításához szükséges cselekvési tervek kidolgozása, amelyek a helyzetfeltárás és a problémák azonosítása után fogalmazzák meg az elérendő célokat.
- Társadalmi részvétel elősegítése: A stratégia célja, hogy az idősök aktívan részt vegyenek a társadalmi életben, és hogy a társadalmi kirekesztés kockázatát csökkentsék

Az Országgyűlés 81/2009. (X. 2.) határozatában fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégiát. A Stratégia célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a másik 2023-2034-ig tervezhető. Az egyik legfontosabb cél az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevételével az élet valamennyi területén, valamint olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket és olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor erkölcsi elismerése, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás.

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot a fogyatékos személyek élethelyzetének javítása, illetve esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése.

Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program

A vármegyei területfejlesztési program középtávon értelmezett programdokumentum, mely 7-10 éves időtávban fogalmazza meg a vármegye terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó vállalásait, határozza meg a koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulását elősegítő intézkedéseket. Ilyen átfogó célok:

Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása, fenntartható, egészséges és megújuló társadalom, - környezet- és energiatudatos vármegye. Főbb stratégiai célok: Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása, tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése, a jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés, társadalmi felzárkózás elősegítése, stratégiai erőforrások fenntartható használata, elérhetőség és mobilitás javítása, nemzetközi növekedési centrummá válás. Baranya megyében az egyes térségek eltérő fejlettségi szintje, ill. területi sajátosságai okán is fontos területi célokat is megfogalmazni. Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek komplex fejlesztése Baranya vármegye nyugati, északnyugati és délnyugati felén (Sellyei Járás, Szigetvári Járás, Hegyháti Járás, Szentlőrinci Járás nyugati része). 14 Rendkívül fontos a fogyatékossgal élők bevonása azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással

lesznek. A társadalom tagjait érzékenyíteni kell, meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását.

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásáért 2020” Program

A projekt hozzájárul a területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségek mérsékléséhez, a vármegyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, a foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés támogatásához, valamint a foglalkoztatottsági szint emeléséhez. A program olyan foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztési kezdeményezések, megállapodások megvalósítására szolgál, melynek célja, az önkormányzatnak, a vállalkozásoknak, valamint a civil szféra képviselőinek összefogása a gazdaság és a munkaerőpiac fellendítése érdekében. A projekt kapcsolat a gazdaság és a foglalkoztatási szempontból a saját helyzetük javítására nehezen képes célcsoport között. A célcsoportba a vármegyében munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek és inaktívak vonhatóak be. A közvetlen célcsoport a programba való bevonásra: az 50 feletti munkanélküliek; a GYES-ről, GYED-ről visszatérni szándékozó kismamák, és jelenleg inaktív személyek. A Paktum partnerségben együtt dolgozik a program megvalósulásáért a Baranya Vármegyei Önkormányzat, Baranya Vármegyei Kormányhivatal, Baranya Vármegyei Önkormányzati Hivatal és a Baranya Vármegyei Fejlesztési Ügynökség mellett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület is. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület feladatul kapta, hogy a Program célcsoportjába tartozó, Baranya vármegyében élő 30 év feletti, munkaerő-piaci szempontból halmozottan hátrányos helyzetű inaktív személyek munkaerő-piaci felzárkóztatását és elhelyezkedését sajátos eszközrendszerükkel és tevékenységeikkel kölcsönösen és összehangoltan erősítsék, segítsék. Azok a személyek lehetnek bevonhatók ebbe a program elembe, akik legalább 3 hónapja nem dolgoznak, nincsenek munkaügyi regisztrációban, 30 év felettek, valamint Baranya vármegyében élnek.

Versenyképes Járások Program

A vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében Magyarország Kormánya Versenyképes Járások Programot indít. A Versenyképes Járások Program megvalósításának kérdéseiről szóló 1446/2024. (XII. 30.) Korm. határozat értelmében a Programot a közigazgatási és területfejlesztési miniszter irányítja, a Program forrását a XXV. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 8. Területfejlesztési Alap biztosítja. A Program fő célja, hogy 15 a járások szempontjából jelentős, több település helyzetét javító, illetve az adott járás lakosságának minél nagyobb hányadát érintő fejlesztések támogatásával ösztönözze a térségi és települési együttműködések, megteremtse a párbeszédet a járások települései között annak érdekében, hogy közös céljaikat minél hatékonyabban valósítsák meg.

NEMZETI KERÉKPÁROS STRATÉGIA 2030

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Felhasználásra került Csányoszró Község Önkormányzatának GAZDASÁGI PROGRAMJA a 2025-2029. időszakra vonatkozóan, melyet Csányoszró Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 18/2025. (III. 25.) határozatával fogadott el. A Gazdasági program tartalmazza többek között az önkormányzat pénzügyi helyzetét, anyagi forrásait, folyamatban lévő beruházásait, valamint rendelkezik fejlesztési elképzeléseiről is.

Az intézkedések végrehajtása tekintetében relevanciával bírnak az önkormányzat mindenkor hatályos költségvetési rendeletei is.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Csányoszró község esetében az egyik térségi társulási kapcsolat a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulással jelenik meg. A megállapodás az egészségügyi feladatok és egyes szociális feladatok ellátására irányul. Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeket közösen tartja fenn, és a háziorvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Csányoszró is) működési területére kiterjedően végzi. A szociális feladatok közül a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatot a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja. A szociális feladatok közül pedig a házi segítségnyújtást, valamint a szociális étkeztetést a SZOCEG Nonprofit Kft. látja el, mely a településen Idősek Klubját működtet. 2012. december 31-ét követően állami fenntartásba kerültek az alapfokú oktatási intézmények, a Csányoszrói Általános Iskola a gyermeklétszám drasztikus csökkenése miatt megszűnt, az iskoláskorúak oktatása jelenleg Sellyén és a térségi közoktatási intézményekben történik. A kötelezően ellátandó egészségügyi alapellátások feladatát a fogorvosi feladatok ellátására vállalkozási szerződést kötött a település önkormányzata, a háziorvosi feladatok ellátásáról az önkormányzat, mint engedélyes gondoskodik tartós helyettesítés keretén belül. A korábban önkormányzati feladatkörbe tartozó védőnői ellátás biztosítása 2023. január 1. napjától átkerült a Pécsi Tudományegyetem feladatkörébe, mellyel az önkormányzat megállapodást kötött a védőnői ellátásra szolgáló ingó és ingatlan vagyon használatba bocsátásáról. Az önkormányzat megmaradt köznevelési feladatait a Csányoszró Térségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Csányoszrói Napsugár Óvodán keresztül biztosítja Besence és Nagycsány községek önkormányzatiával együtt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtés során a TEIR rendszerét, a KSH hivatalos statisztikai adatait, az önkormányzati adatkezelés során rendelkezésre álló, a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a település óvodája által rendelkezésünkre bocsátott adatokat használtuk, a hatályos adatvédelmi rendelkezések megtartása mellett.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységet az Európai Unió valamennyi tagállamában egységes mutatószámrendszer alapján számolják. Fő indikátora a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya nevű mutató, amely együttesen vizsgálja a jövedelmet, az anyagi nélkülözést, valamint a munkaerőpiaci kirekesztődést. Ezek alapján az összetett mutató három részindikátort foglal magában:

1. relatív jövedelmi szegénység (olyan háztartásban élők aránya, ahol a nettó jövedelem nem éri el a medián jövedelem 60%-át),
2. súlyos anyagi depriváció (olyan személyek aránya, akik meghatározott kilenc fogyasztási tétel közül legalább négyről anyagi okok miatt lemondani kényszerülnek),
3. nagyon alacsony munkaintenzitás (olyan háztartásban élők aránya, amelyekben a munkaképes korú /18–59 éves/ háztartástagok a lehetséges munkaidejüknek csak kevesebb, mint ötödét töltik munkavégzéssel).

Szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitetteknek azokat tekintjük, akik a három dimenzió közül legalább egyben érintettek.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek többségét érinti a relatív jövedelmi szegénység, másodsorban a súlyos anyagi depriváció, harmadik csoport nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban él.

Településünkön a mélyszegénység jelen van, ezt mutatja a munkanélküliségi ráta, továbbá az, hogy növekedést mutat az önkormányzati ellátásokat igénybe vevők száma.

A mélyszegénységben élők és a romák azonos célcsoportba való sorolásának oka, hogy a Magyarországon roma etnikum jelentős része mélyszegénységben, többször szegregátumokban él. Többnyire ez a két kategória fedi egymást, azonban ez a településen nem jellemző, tekintettel arra, hogy hivatalosan kijelölt szegregátum nincs a településen.

A mélyszegénység egy összetett jelenség, melynek legfőbb okai az alacsony iskolázottság, iskolai képzettség hiánya, valamint ezáltal kialakuló foglalkoztatottság hiánya. Sajnos ezen problémák fennállásának következtében a hátrányos helyzet újragenerálódása tapasztalható, ami a lakosság szempontjából megélhetési zavarokhoz vezet. Elmondható, hogy a mélyszegénység egyre több gyermeket érint. Ezért van szükség az esélyegyenlőség elérését célzó programok és intézkedések megvalósítására.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Csányoszró azon kevés települések közé tartozik, ahol remekül integrálódott a roma lakosság a helyi közösségbe. Alapjában véve hátrányos helyzetűek, de ez nem a nemzetiségi hovatartozásukból ered, hanem az alacsony iskolai végzettségükből eredő munkanélküliségből, ami sajnálatos módon a térségben igen nagy mértékben jelen van.

A mélyszegénységben élő gyermekek körülbelül fele-fele arányban roma és nem roma családban születnek.

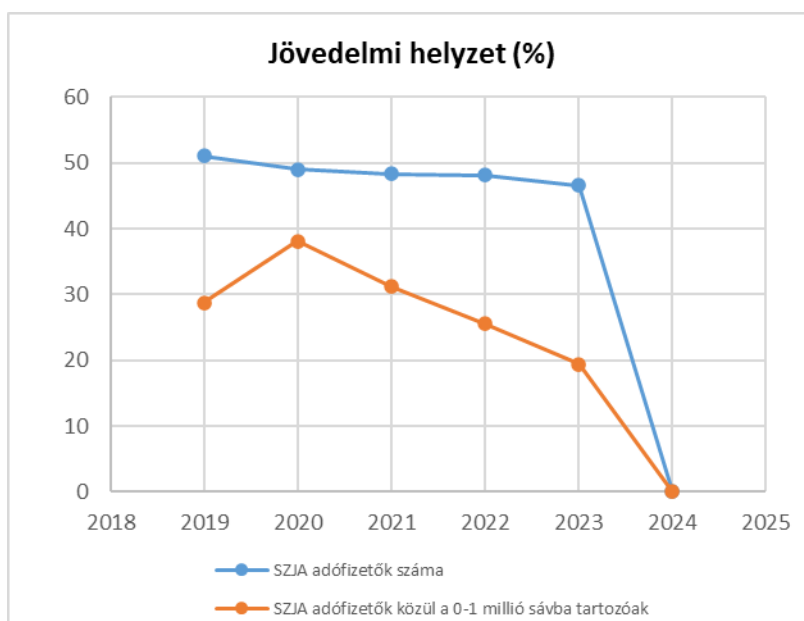
A többgenerációs munkanélküliség nem válogat, hanem egyaránt érint mindenkit. Ebben szükséges segíteni a családokat, többek között képzések szervezésével, életvezetési tanácsadással.

Alapvető problémát a munkahelyek településen jelentkező hiánya jelenti, hiszen így a kitörés, a jobb életkörülmények biztosítása szinte lehetetlen.

Az első lépés a probléma orvoslására az lenne, hogy megértessük az emberekkel az öngondoskodás szükségességét, mely alaptörvényi szinten is kimondásra került annak O) cikkében. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb kert, melyek közül nagyon sok nincs megművelve, kihasználva. Pedig a különböző zöldség, gyümölcs, baromfi stb. termesztése és tartása rengeteget segítené a családokon a mindennapi élelmiszerellátásban. Emellett életcél is nyújt azzal, hogy ezt saját magáért, a családjáért, így pedig a jövőjéért teszi

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	51,04	28,75
2020	48,96	38,11
2021	48,34	31,15
2022	48,09	25,50
2023	46,54	19,38
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.1. számú táblázatból kitűnik, hogy az SZJA adófizetők száma folyamatosan csökken a bázisévhez képest, ezen belül pedig azok száma is, akik az 1 millió forintos jövedelemhatárt nem érik el. Ehhez az is hozzájárul, hogy a garantált bérminimum és a minimálbér, valamint a közfoglalkoztatásban foglalkoztatottak bére évről évre – habár minimálisan is – emelkedik központi szabályozás alapján.

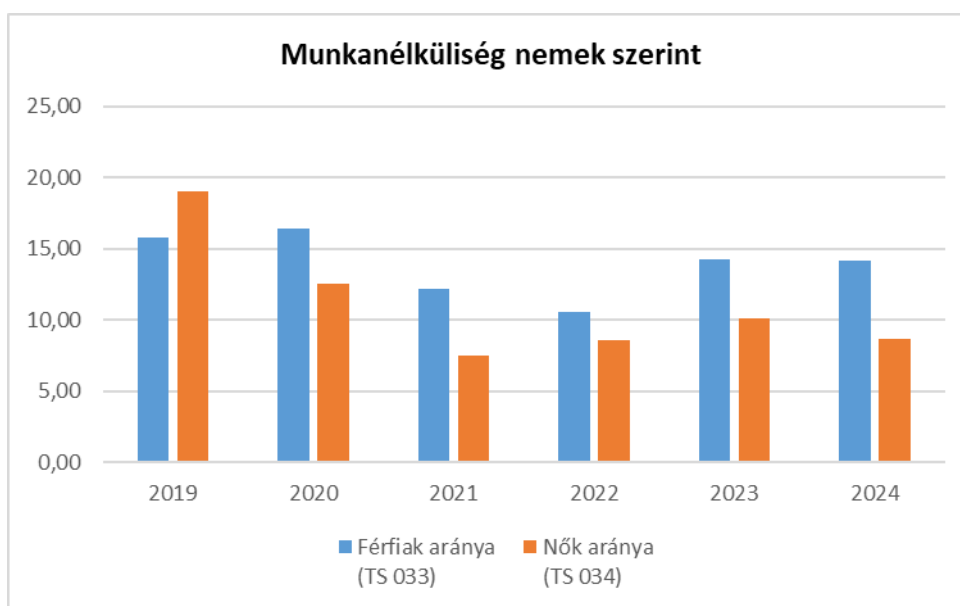
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

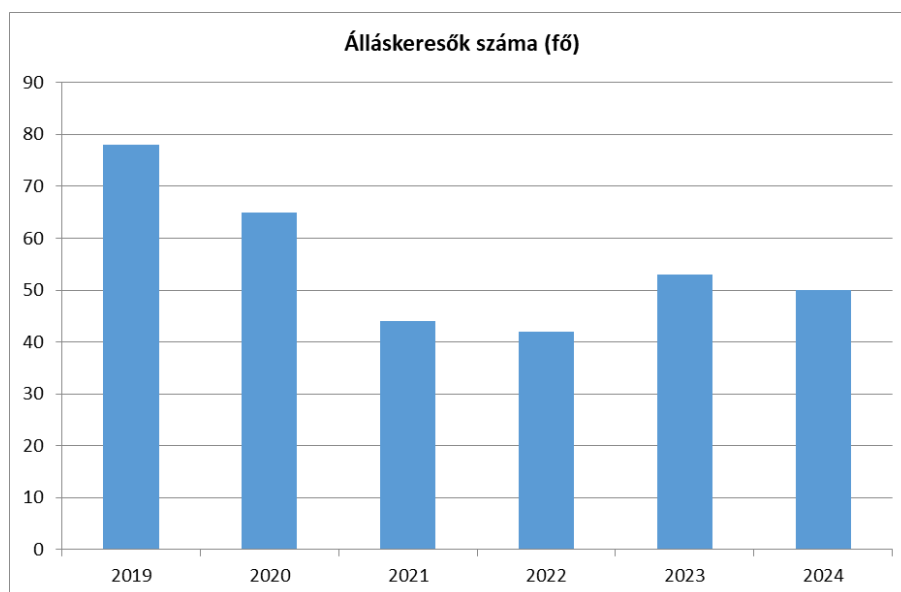
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	15,83	19,05	17,44%
2020	16,39	12,56	14,48%
2021	12,18	7,50	9,84%
2022	10,59	8,59	9,59%
2023	14,29	10,15	12,22%
2024	14,22	8,72	11,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

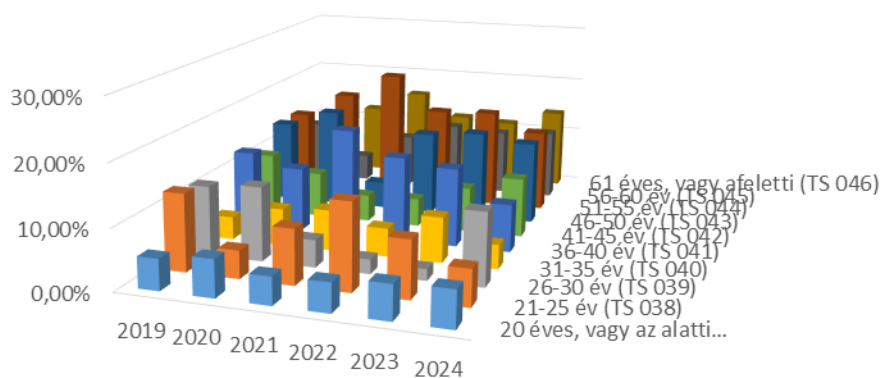

A 3.2.1. számú táblázat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma a bázisévhez képest csökkenő tendenciát mutat. Amint az a táblázatból kiderül, ez a férfiak esetében még mindig magasabb, mint a nők esetében. Általánosságban elmondható, hogy az aktív korú nőnemű helyi lakosság, nagyobb eséllyel tud elhelyezkedni a munkaerőpícon, mint a férfi. A 2021-2022-es években ez az arány csökkent a legjobban, ezt követően emelkedés tapasztalható.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	78	65	44	42	53	50
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	4,00	2,00	2,00	3,00	3,00
	%	5,13%	6,15%	4,55%	4,76%	5,66%	6,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	3,00	4,00	6,00	5,00	3,00
	%	12,82%	4,62%	9,09%	14,29%	9,43%	6,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	8,00	2,00	1,00	1,00	6,00
	%	11,54%	12,31%	4,55%	2,38%	1,89%	12,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	4,00	3,00	2,00	4,00	2,00
	%	3,85%	6,15%	6,82%	4,76%	7,55%	4,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	10,00	7,00	8,00	6,00	7,00	4,00
	%	12,82%	10,77%	18,18%	14,29%	13,21%	8,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	5,00	2,00	2,00	4,00	5,00
	%	10,26%	7,69%	4,55%	4,76%	7,55%	10,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	11,00	11,00	2,00	6,00	8,00	7,00
	%	14,10%	16,92%	4,55%	14,29%	15,09%	14,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	11,00	12,00	10,00	7,00	9,00	7,00
	%	14,10%	18,46%	22,73%	16,67%	16,98%	14,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	8,00	3,00	4,00	5,00	6,00	6,00
	%	10,26%	4,62%	9,09%	11,90%	11,32%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	8,00	7,00	5,00	6,00	7,00
	%	5,13%	12,31%	15,91%	11,90%	11,32%	14,00%

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

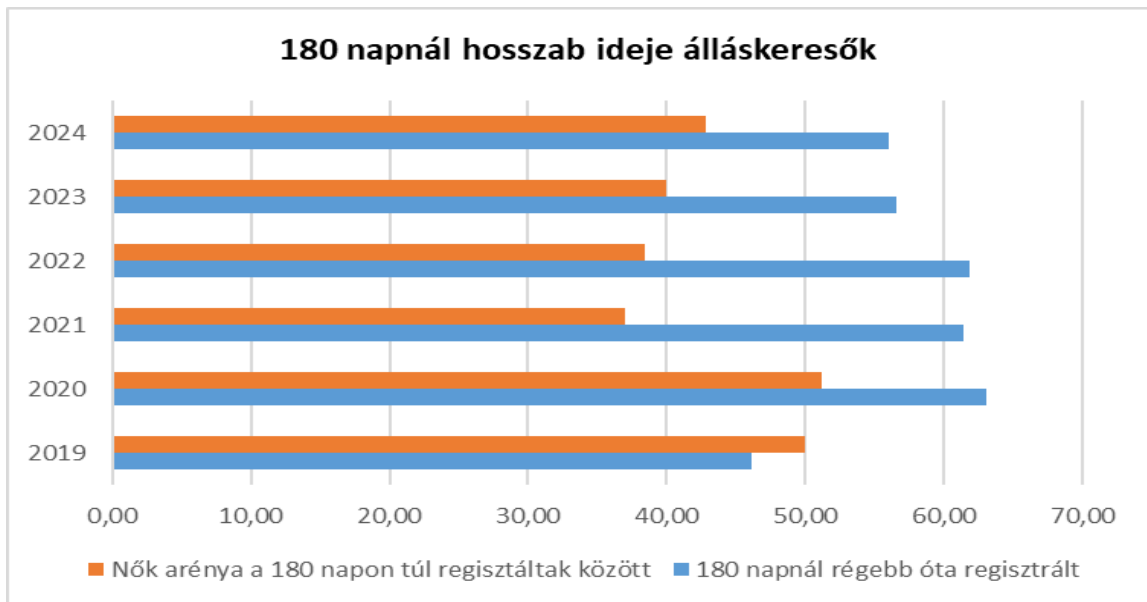
- 20 éves, vagy az alatti (TS 037)
- 21-25 év (TS 038)
- 26-30 év (TS 039)
- 31-35 év (TS 040)
- 36-40 év (TS 041)
- 41-45 év (TS 042)
- 46-50 év (TS 043)
- 51-55 év (TS 044)
- 56-60 év (TS 045)
- 61 éves, vagy afeletti (TS 046)

A 3.2.2. számú táblázat alapján elmondható, hogy míg a bázisévben 78 fő volt a nyilvántartott álláskeresők száma, úgy 2024-re számuk 50 főre csökkent. Míg a pályakezdők elhelyezkedési nehézségekkel küzdöttek a bázisévben, úgy 2024-re az ő számuk jelentősen csökkent - 7 százalékponttal. Elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek a munkaerőpiacon a 36-60 éves korú illetve az afeletti életkorú lakosok.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	46,15	50,00
2020	63,08	51,22
2021	61,36	37,04
2022	61,90	38,46
2023	56,60	40,00
2024	56,00	42,86

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat alapján elmondható, hogy a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők a regisztrált munkanélküliek több, mint 50 százalékát teszik ki. Ez jelentős aggodalomra adhat okot. A csoporton belül pedig jellemző itt is, hogy a férfiak aránya kiemelkedően magas a nőkhöz képest. 2020-2022 között több, mint 60 százalék volt, azonban ez a 2023-2024-es évekre ugyan csökkenő tendenciát mutatott, de még mindig az álláskeresők több, mint felét tették ki a tartósan álláskeresők.

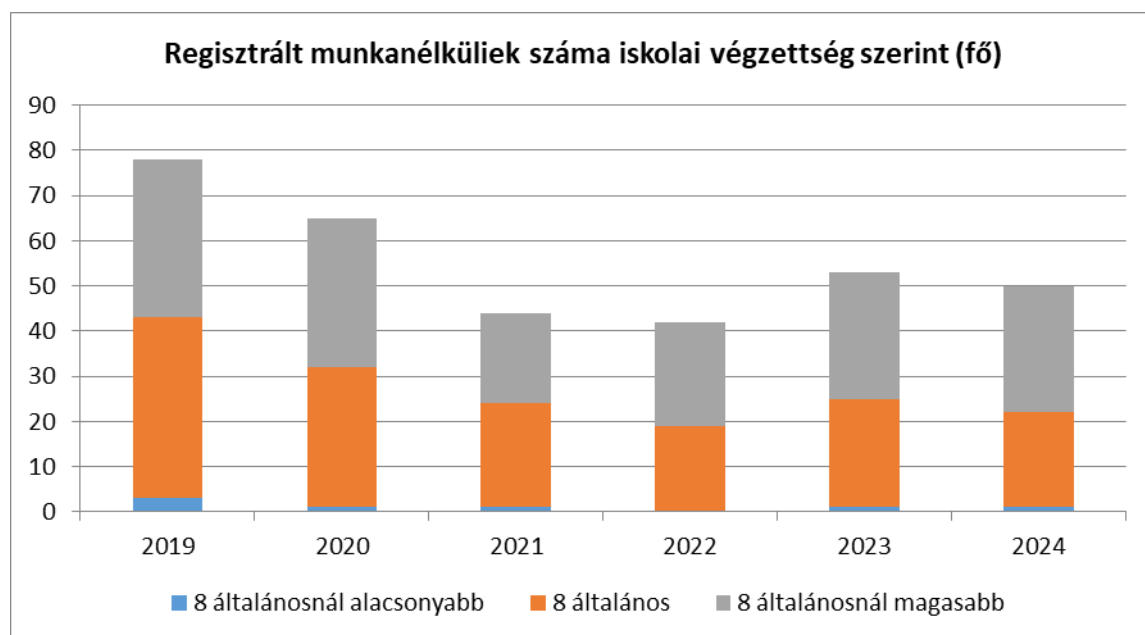
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 3.2.4. számú táblázat adatai alapján elmondható, hogy a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők nagyobb hányadában általános iskolai, vagy annál magasabb végzettséggel rendelkeznek. A munkanélküliség problémáját nem az általános iskolai végzettség, vagy annak hiánya jelenti. Általános elmondható, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők/munkanélküliek aránya magasabb az általános iskolai végzettséggel rendelkezőknél. Az önkormányzat célja között szerepel a munkanélküliek munkaerőpiacra történő visszavezetésének segítése céljából a képzések szervezésében való közreműködés.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	78	3	3,85%	40	51,28%	35	44,87%
2020	65	1	1,54%	31	47,69%	33	50,77%
2021	44	1	2,27%	23	52,27%	20	45,45%
2022	42	0	0,00%	19	45,24%	23	54,76%
2023	53	1	1,89%	24	45,28%	28	52,83%
2024	50	1	2,00%	21	42,00%	28	56,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatást – mint önkormányzati feladatot - az önkormányzat az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályának közreműködésével megkötött hatósági szerződés keretén belül folytatja.

A munkanélküliségi ellen küzdeni kíván az önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények, az emberek életminősége. Másfelől az önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

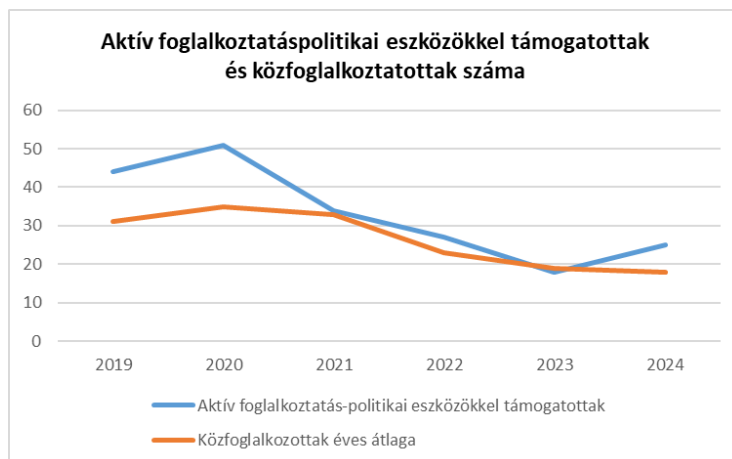
A közfoglalkoztatás előnyt biztosít az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közfoglalkoztatásban eltöltött idő munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a foglalkoztatási osztályon keresztül állami finanszírozással) tud ellátni önkormányzati feladatot.

A 3.2.5. számú táblázat adataiból látható, hogy az önkormányzatnál foglalkoztatott közfoglalkoztatottak száma a bázisévhez képest majdnem a felére csökkent. Ennek oka a központi szabályozás változásai.

Arra vonatkozóan, hogy a közfoglalkoztatásban mekkora a romák aránya, önkormányzatunknak nincsenek pontos adatai, tekintettel arra, hogy nem kérünk és nem is kérhetünk a nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó nyilatkozatot.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	44	31
2020	51	35
2021	34	33
2022	27	23
2023	18	19
2024	25	18

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A helyi vállalkozások száma évek óta stagnál. Jellemzően mezőgazdasági vállalkozások, valamint egyéni mezőgazdasági vállalkozók működnek. A településen jelen vannak azok a gazdák is, akik állattenyésztéssel foglalkoznak.

A tömegközlekedés igénybevétele akadályokba ütközik, tekintettel arra, akik napi szinten ingáznak, valamint többműszakos munkarendben dolgoznak. A vármegyeszékhelyre nem lehet eljutni fél 3 után, és hazajutni onnan szintén nem lehet fél 5 után. Ez a távolsági buszjáratokra vonatkozik kizárólag, tekintettel arra, hogy a vonatközlekedést megszüntették évekkal ezelőtt.

A legközelebbi centrum (Sellye) autóval 5, busszal pedig 8 percre van a településről. E vonatkozásban is vannak holtidők, amikor sem oda sem pedig onnan visszajutni nem lehet a településre. Ez több szempontból is gondot okoz. Hosszan nyitva tartó bolt, pékség, a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, az Ormánsági Egészség ház is Sellyén található. Amennyiben tömegközlekedéssel nem biztosítható az ügyintézés, bevásárlás azok számára, akik nem rendelkeznek saját gépjárművel, a településen működő falugondnoki szolgálattal biztosítható e probléma megoldása. Természetesen a falubusz amortizációs idejének megfelelően szükséges annak cseréje is pályázati forrást igénybevételeivel.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

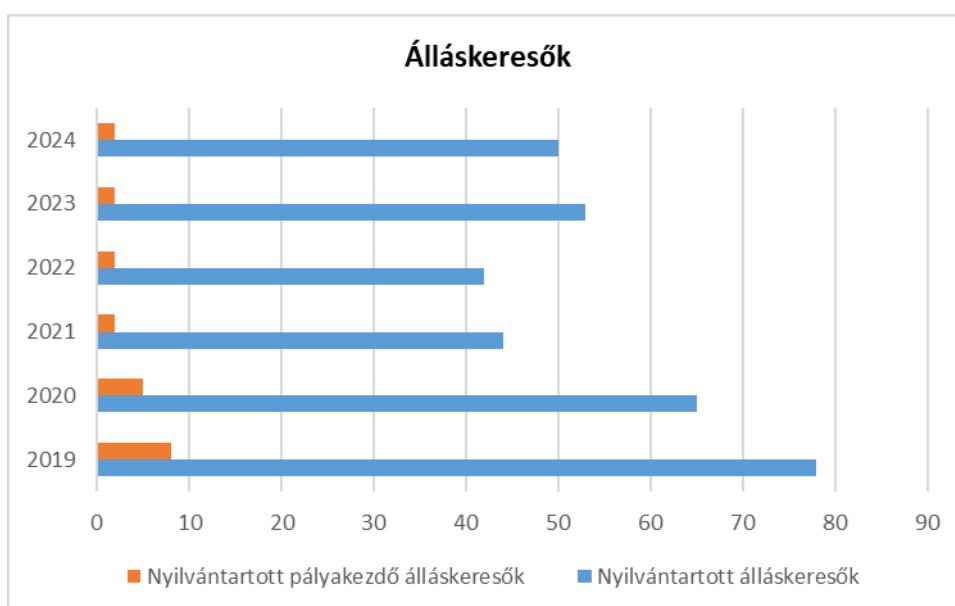
A vonzasközpontokban megrendezésre kerülő felnőttképző programokról az érintettek folyamatosan kapnak tájékoztatást az illetékes foglalkoztatási osztálytól és az önkormányzattól egyaránt, de az aktivitás/érdeklődés alacsony. A megszerezhető képzés nincs összhangban a munkaerő-piaci igényvel.

Az alábbi táblázatból kiderül, hogy a pályakezdő álláskeresők száma a bázisévhez képest csökkenő tendenciát mutat. Számuk azonban az utóbbi 4-5 évben nem változott, azonban, ha a

nyilvántartott álláskeresők számához mérjük, a 2023 és 2024-es években magasabbnak tűnik ez az arány.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	78	8
2020	65	5
2021	44	2
2022	42	2
2023	53	2
2024	50	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok**

A jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni a felnőttképzésre, de ehhez az is szükséges, hogy olyan felnőttképzési programok induljanak, amik a gyakorlatban is hasznosíthatóak, a térségi munkaerőhiányhoz igazodjanak és valóban hozzásegíti az érintetteket a munkaerő-piaci részvételhez. Ez szorosabb együttműködést feltételez az illetékes foglalkoztatási osztállyal.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása**

A mélyszegénységben élők és a romák nem foglalkoztathatóak – nem csak helyi, mikrotérségi és járási szinten - azért, mert ezeken a területeken olyan képesítések az elvártak, melyhez az alacsony iskolai végzettség (kevesebb, mint 8 általános, 8 általános, 10 osztály) nem elég. Ők a helyi közfoglalkoztatásba kerülnek bevonásra. Az önkormányzat célja e területen, hogy őket a felnőttképzésbe bevonva segítse a munkaerőpiacra történő visszavezetéshez szoros együttműködésben a képző központokkal és a foglalkoztatási osztállyal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés, foglalkozási diszkrimináció nem fordult elő az önkormányzatnál, mindenki az adottságainak megfelelő munkát végezheti. Akinek a munkavégzésével és a munkamoráljával nincsenek problémák dolgozhat.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

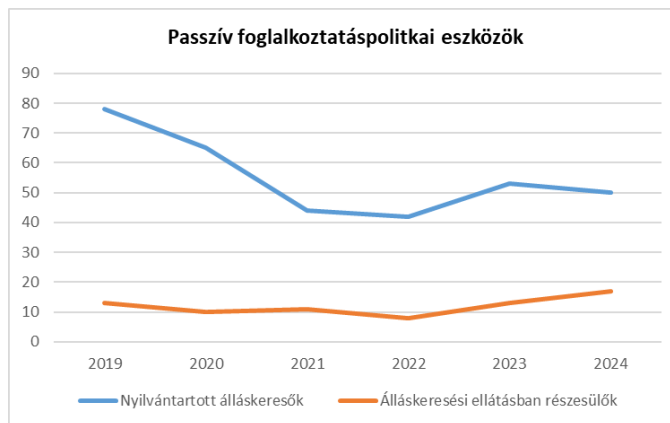
Az önkormányzat korábban nem rendelkezett olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalok az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik. Ez a témakör a településen élő 45 év feletti korosztály azon részét érinti, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedés érdekében szükség lenne az alapvető digitális kompetenciák elsajátítására. Részleges eredményeket tud felmutatni e területen az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér, de kapacitásai szűkösek. A település országos képzési programokhoz tudna csatlakozni annak érdekében, hogy a résztvevők megfeleljenek az információs társadalom legalapvetőbb elvárásainak, azaz a résztvevők alap szinten tudják használni a számítógépet és az internetet, javítva ezáltal a munkaerő-piaci lehetőségeiket. Emellett a 2025/2026-os évtől lehetőség nyílik az IKSZT épületében programok szervezésére e területen, tekintettel arra, hogy a Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatal informatikai fejlesztése a Versenyképes Járások Programban elnyert fejlesztés keretein belül megvalósult, melynek keretén belül új informatikai eszközök kerültek beszerzésre, és az eddig használt hivatali informatikai infrastruktúra selejtezésre kerül, melynek keretén belül informatikai berendezések kerülnek átadásra a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. részére, mely a TOP Plusz 3.1.3 – A jövő Csányoszrója elnevezésű projektben felhasználásra kerülnek – többek között - e célra is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat a bázisévhez képest, az álláskeresési ellátásban részesülők száma pedig a nyilvántartott álláskeresők számához képest növekvő tendenciát mutat. Ez azt jelenti, hogy a tartósan munkanélküli, ellátásban nem részesülők száma csökken. (Lásd: 3.3.1 számú táblázat)

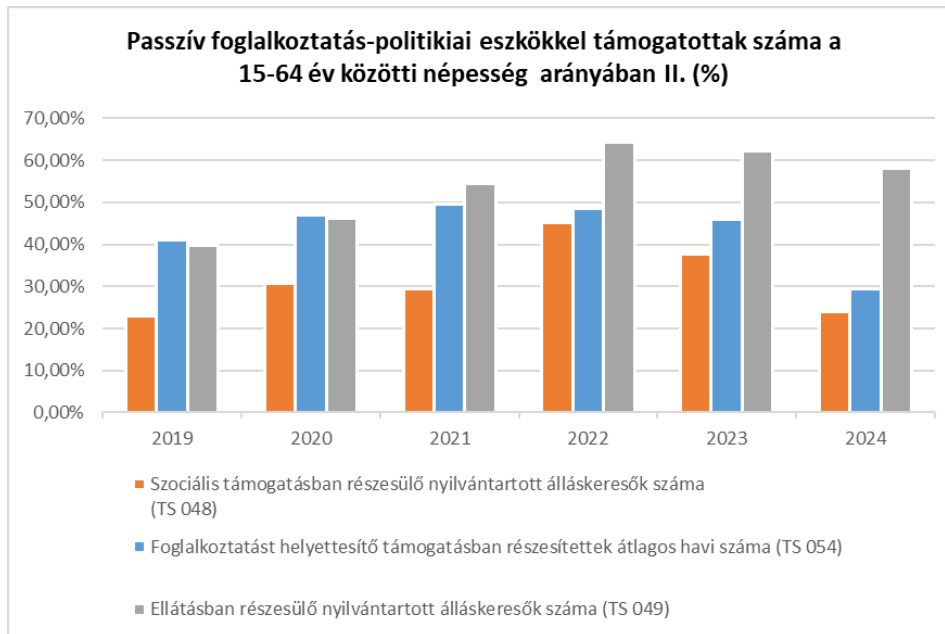
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	78	18,62%	13	16,67%
2020	65	16,21%	10	15,38%
2021	44	10,84%	11	25,00%
2022	42	11,51%	8	19,05%
2023	53	15,36%	13	24,53%
2024	50	14,58%	17	34,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	18	23,08%	32	41,13%	31	39,74%
2020	20	30,77%	31	47,05%	30	46,15%
2021	13	29,55%	22	49,52%	24	54,55%
2022	19	45,24%	20	48,60%	27	64,29%
2023	20	37,74%	24	45,98%	33	62,26%
2024	12	24,00%	15	29,50%	29	58,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

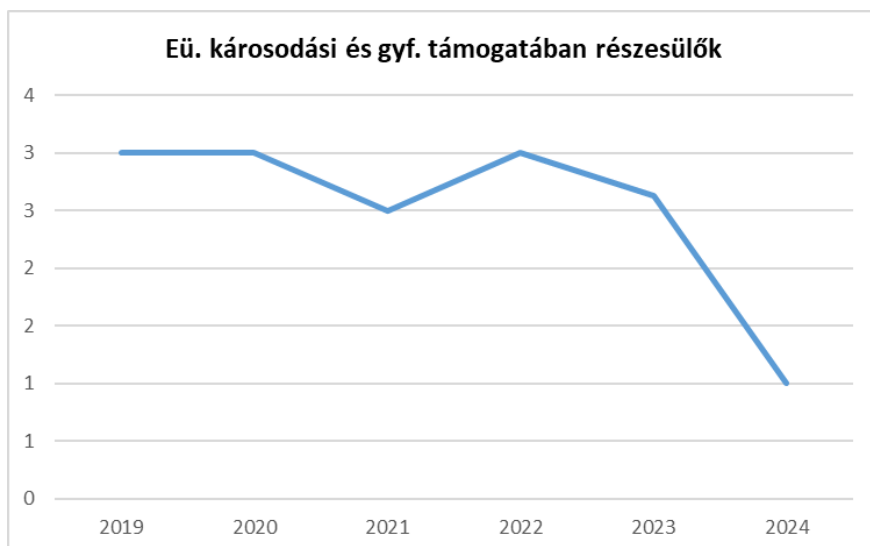

A 3.3.2. számú táblázat és a hozzá tartozó diagram jól mutatja, hogy a bázisévhez képest egy erősen növekvő tendencia jellemzi a szociális támogatásban részesülőket, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítetteket, így pedig az ellátásban részesülőket egészen a 2023-as évig, majd 2024-ben a 2023-as évhez képest csökkenő tendencia jellemzi.

A 3.3.3. számú táblázat adataiból kiderül, hogy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma folyamatosan stagnált a bázisévhez képest egészen 2023-ig, majd ott egy 2 fővel történő csökkenés tapasztalható a 2024-es évre.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	3
2020	3
2021	3
2022	3
2023	3
2024	1

Forrás: TeIR, KSH

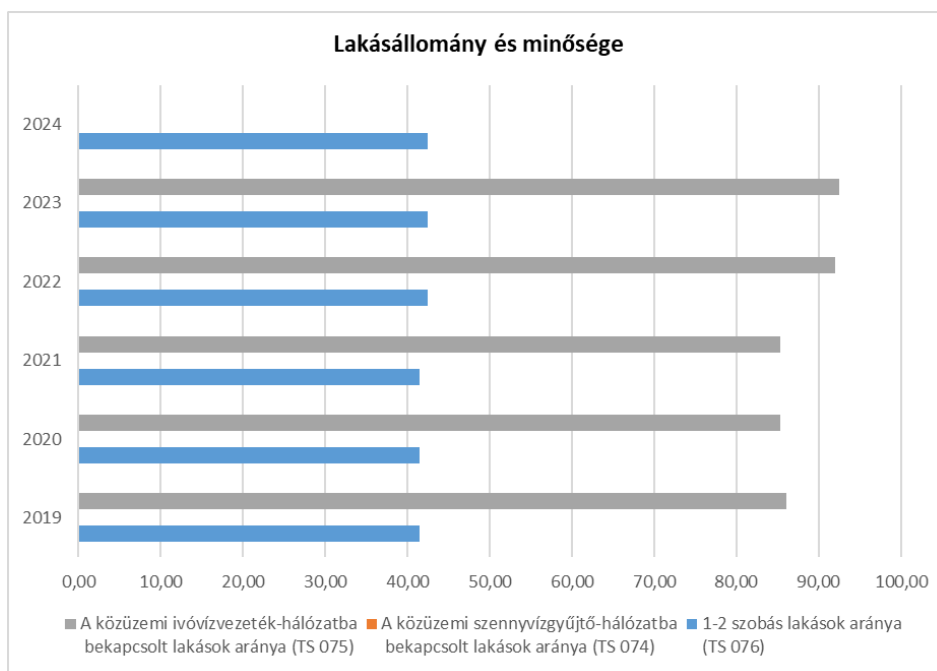
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A 3.4.1. számú táblázatból látszik, hogy a bázisévhez képest a lakásállományok száma csökkent, az 1-2 szobás lakások száma pedig növekedett. Ez abból is adódhat, hogy napjainkban a nagyobb lakások fenntartási költségei megnövekedtek, a jövedelmek reálértéke pedig csökkent. A településen a szennyvízhálózathoz történt csatlakozás az utóbbi években egy-két kivételtől eltekintve a legtöbb háztartásban megtörtént, azonban a műszaki átvétel még nem történt meg, az ingatlantulajdonosok ennek megfelelően kizárólag ivóvíz díjat fizetnek a szolgáltatónak (Baranyavíz Zrt.)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	265	0	0,00	41,51	0,00	86,04
2020	265	0	0,00	41,51	0,00	85,28
2021	265	0	0,00	41,51	0,00	85,28
2022	252	0	0,00	42,46	0,00	92,06
2023	252	0	0,00	42,46	0,00	92,46
2024	252	0	0,00	42,46	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzatnak 2 ilyen lakása van. 2025. december 31. napjáig szolgálati lakásként történt a hasznosítása (házi orvos).

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás céljára hasznosítható ingatlanról nem rendelkezett a Képviselő-testület.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

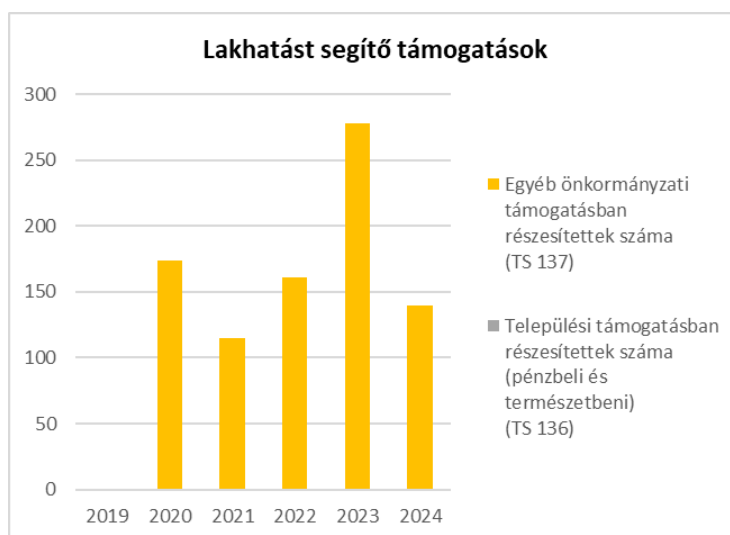
Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról nem rendelkezett a Képviselő-testület.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat települési támogatást nyújt az arra rászorultaknak. A táblázatból jól látszik, hogy ez a szám elég magas, azonban a 2024-es évben csökkent a segélyezettek száma.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	n.a.	0
2020	n.a.	174
2021	n.a.	115
2022	n.a.	161
2023	n.a.	278
2024	n.a.	140

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan önkormányzathoz érkező végrehajtói adatok alapján nem számottevő az ingatlan árverések száma, a személyi kölcsönök felvételére vonatkozóan azonban nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Csányoszró községhez külterületként kapcsolódik a volt TSZ telepen elhelyezkedő terület, melyen 3 családi ház található. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. A közösségi közlekedéshez mindnyájan hozzáférnek, vagy szükség esetén a falugondnoki szolgálatot igénybe tudják venni. A külterületi rész villamos árammal, valamint közvilágítással ellátott, a vízellátásuk házi vízművel biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A települése közigazgatási területén nincsenek szegregátumok kijelölve. Így az alábbi alpontok kifejtése nem releváns.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

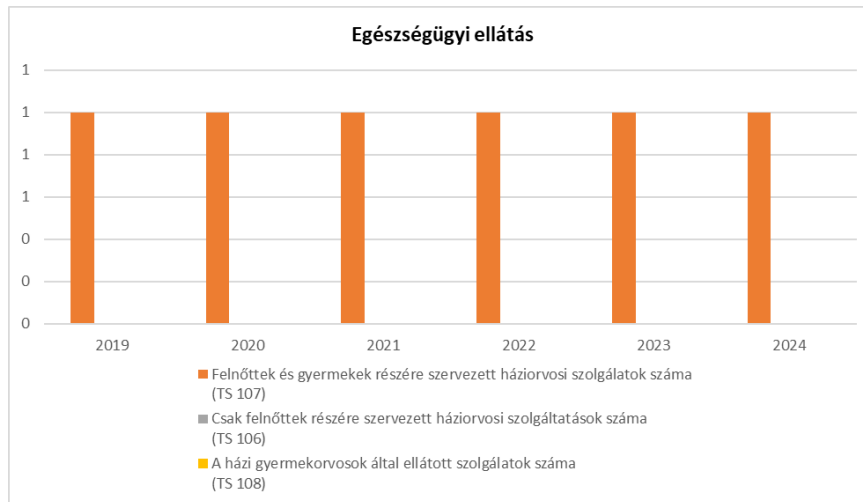
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen jelenleg tartós helyettesítéssel egészségügyi szolgálati jogviszony keretén belül látja el az önkormányzat az egészségügyi alapellátás biztosításával kapcsolatos feladatait. A védőnői szolgálat évtizedek óta ugyanazzal a védőnővel megoldott, azonban ezt a feladatot a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja látja el. A szakrendelések a közeli városokban, Pécs, Sellye, Siklós, Szigetváron elérhetők.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	0	23	3,20
2020	1	0	0	0	22	3,20
2021	1	0	0	0	25	2,58
2022	1	0	0	0	16	2,72
2023	1	0	0	0	14	5,00
2024	1	0	0	0	12	4,98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés a városokban (Sellye, Siklós, Pécs, Szigetvár) lehetséges, melyek megközelítése tömegközlekedési eszközzel, valamint személygépjárművel elérhető. (bár ezek igénybevétele elég körülményes járat-gyakoriság szempontjából). E tekintetben a falugondnoki szolgálat is rendelkezésre áll.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a városokban (Sellye, Siklós, Pécs, Szigetvár) lehetséges, melyek megközelítése tömegközlekedési eszközzel tömegközlekedési eszközzel, valamint személygépjárművel elérhető. (bár ezek igénybevétele elég körülményes járat-gyakoriság szempontjából). E tekintetben a falugondnoki szolgálat is rendelkezésre áll.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolai közétkeztetés a településtől eltérő székhelyű általános iskolákban biztosított, az óvodai, valamint a szociális jellegű közétkeztetés minden gyermek és felnőtt számára biztosított. A szociális étkeztetés Sellyéről, szociális vállalkozás konyhájáról biztosított, az óvodai étkeztetés pedig feladatellátási szerződés alapján a Magyarmecske Térségi Intézményfenntartó Társulás konyhájáról biztosított. A szerződő konyhák a közétkeztetésre vonatkozó jogszabályi előírások alapján állítják össze a menüt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A közeli városban (Sellye) és nagyközségben (Vajszló) működik focicsapat. Ezen kívül helyi civil szerveződések segítségével rendez az önkormányzat különböző sporteseményeket, rendezvényeket, melyen a látogatottság szerencsére igen nagy. A jövőben ezt a feladatot a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. látja el.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek nappali ellátása, szociális étkeztetés szerződés keretében biztosított A SZOCEG Nonprofit Kft. által működtetett Idősek Klubja működik a településen. A családsegítő és

gyermekjóléti szolgálat feladatait a Baksa Térségi Család- és Gyerekjóléti Szolgálat látja el. Krízisszálló, anya és csecsemőotthon nincs a településen.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Csányoszró községben nem érhető el drogprevenciós szolgáltatás, azonban az újonnan alapított gazdasági társaság a jövőben ilyen jellegű előadásokat kíván tartani a lakosság részére.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat az közzolgáltatások nyújtásakor tiszteletben tartja és védi ezen alapvető jogokat, illetve azok tiszteletben tartását betartatja másokkal is.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Csányoszró községben népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A településen IKSZT működik a fiatalok nagy öröme. Illetve újjá van építve a Művelődési ház is, ahol az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez mérten igyekszik programokat szervezni időseknek és fiataloknak egyaránt. A Művelődési ház, valamint a közösségi élet színtereinek helyt adó épületek energetikai korszerűsítését kívánja az önkormányzat megvalósítani a jövőben. A Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. is az önkormányzat segítségére van. A Sellyén működő „EFI” (Egészségfejlesztési Iroda) munkatársa szervez rendszeresen programokat valamennyi korosztálynak Sellyén, és a környéken, így a településen is. Azonban a 2026-os évtől az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság fogja ellátni megbízás keretén belül a Jövő Csányoszrója c. projekt keretén belül a közösségi rendezvények szervezését, lebonyolítását.

A sportpályán lehetőség van fiataloknak, felnőtteknek egyaránt a testmozgásra, valamint a helyi konditeremben erősítésre. Utóbbival kapcsolatban az önkormányzat célja az épület felújítása, komfortosabbá tétele, fűtésének korszerűsítése, egyrészt azért, hogy a településen lakó fiatalok hasznosan és egészségesen töltsék szabadidejüket, - ezzel is ellátva az önkormányzat ezirányú feladatát.

A településen könyvtár működik az IKSZT épületében, azonban az a tapasztalat, hogy a mai digitalizáció miatt egyre kevesebb az érdeklődő a hagyományos könyvek iránt.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	73	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Csányoszrón nem, illetve nagyon ritkán jellemzőek az olyan jellegű konfliktusok, ahol már a rendőri jelenlét szükséges lenne. Az önkormányzat közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló rendeletében kerülnek a helyi magatartásszabályok meghatározásra. A képviselő-testület egyelőre nem rendelkezett a helyi önazonosság védelmének szabályairól. Amennyiben jelentkeznék ezen konfliktusok, azok megoldására különböző mediációs eszközöket biztosít az önkormányzat akár a Hivatal útján is, amennyiben az szükséges, illetve a különböző szervezetek együttműködése útján.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Elmondható, hogy a település lakossága képességei és lehetőségei szerint hozzájárul a helyi közösségi feladatok ellátásához. Ez történik pénzbeli természetbeni hozzájárulás, vagy éppen humán erőforrás biztosításával, főként, ha helyi rendezvény megrendezésére kerül sor.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Csányoszróban roma nemzetiségi önkormányzat működik. Elsősorban helyi kötődésű programjaikban jelenik meg az identitásuk megőrzése. Roma napot, roma gyereknapot, családi napot szerveznek, részt vesznek a települési önkormányzat közösségi rendezvényein hagyományos roma ételek elkészítésével, anyagi lehetőségeikhez mérten.

e) helyi lakossági önszerveződések

A településen a helyi lakossági önszerveződések száma igen csekély. A bejegyzett egyesületek közül az Együtt Csányoszróért Egyesület működik aktívan a településen. A korábban alapított, iskolai oktató-nevelő munkát segítő alapítványok megszűntek, ugyanakkor működik a településen a helyi óvodában a Szülői Szervezet, mely egy civil kezdeményezés, és a helyi rendezvények lebonyolításában az egyesület mellett jelentős szerepet vállal többek között humán erőforrás biztosításával.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Csányoszró Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal a település önkormányzatának és az egyéb szervezeteknek, intézményeknek jó kapcsolatuk alakult ki. A közmeghallgatásokat évek óta együtt tartja az önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületével. Minden olyan kérdésben, mely érinti a nemzetiség jogait, kötelezettségeit, az önkormányzat kikéri a nemzetiségi képviselő-testület véleményét, egyetértését, ha az szükséges. A társadalmi egyeztetés folyamatában olyan kérdésekben is egyeztetésre kerül sor, mely az egész település lakosságát érinti.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az iskolai lemorzsolódás relatíve magas, jellemző a középiskolai korú gyermekekre is.	Felnőttoktatás általános és középiskolai szinten, felsőfokú végzettségek megszerzésének biztosítása (OKJ-s képzések munkaügyi kp-ok által), valamint a Pécsi Református Gimnázium és Kollégium Sellyei Technikumán keresztül az Első Esély Együtt projekt keretén belüli együttműködés, melynek együttműködő tagjai a települési Jelenlét Pontok, Katolikus Karitás, a Máltai Szeretetszolgálat, a családsegítő és gyermekjóléti központok és szolgálatok, valamint gyermekvédelmi intézmények.
Az aktív korúak között megjelenő emelkedő tendenciájú (tartós) munkanélküliség, valamint ezzel összefüggésben a 26-30 éves korosztály elvándorlási kedve, mely a családalapítás idejének kitolódásával jár	Fiatalokat célzó, olyan szolgáltatások, előadások melyek a munkakeresésben nyújtanak segítséget, ezáltal a településen maradást segítik elő
A roma és nem roma lakosok, békés egymás mellett élését segítő programok csekély volta	A békés egymás mellett élést segítő közösségi programok szervezése együttműködve a települési nemzetiségi önkormányzattal
Jellemzően a mélyszegénységben élők küzdenek függőségi problémákkal életcél és foglalkoztatás hiánya miatt	A függőségből való kikerülés segítése helyi szervezésű előadásokkal, családsegítő szolgálattal, egyéb szervekkel, egészségügyi intézményekkel való szorosabb együttműködés keretében.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	322	306	628	51,27%	48,73%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	1,91%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	44	40	84	7,01%	6,37%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	16	6	22	2,55%	0,96%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

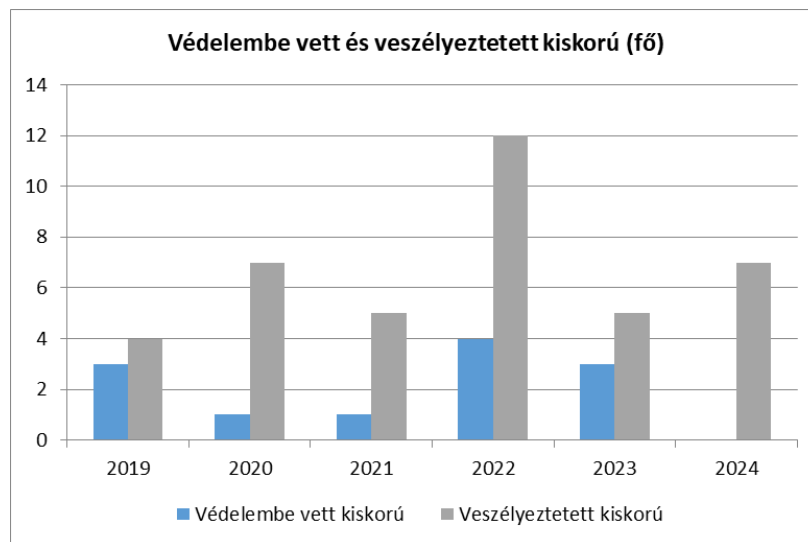
Fenti táblázat adatai alapján elmondható, hogy a 2 éves korosztály az állandó lakónépesség alig 2 %-át teszi ki, mely nem nagyon biztató, és azt jelenti, hogy a településen a gyermekvállalási kedv alacsony. Az önkormányzat célja a kormányzati intézkedésekkel összhangban az ún. „gyermekvállalási kedv” növelése, különböző ösztönző támogatásokkal. A 0-14 éves korosztály aránya 13 % körüli, ami relatíve elfogadható, míg a 15-17 évesek aránya alig haladja meg a 3 %-ot. Ez utóbbi abból is adódhat, hogy ezelőtt 15-17 évvel nem volt nagy a gyermekvállalások aránya, illetve ezen adatok összefüggenek a 3., 4. és 5. táblázat adataival (elvándorlás, öregedési index, valamint az élveszületések aránya.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A. 4.1.1. számú táblázat alapján láthatjuk, hogy a 2022-es évben volt a legmagasabb a védelembe vett és a veszélyeztetett gyermekek száma. Előbbi csoportban 2024-re ez a szám 0-val egyenlő, azonban a veszélyeztetett gyerekek száma ettől függetlenül 7, azaz a 118 fő 18 év alatti gyermek 5,93 %-a.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	3	4
2020	1	7
2021	1	5
2022	4	12
2023	3	5
2024	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

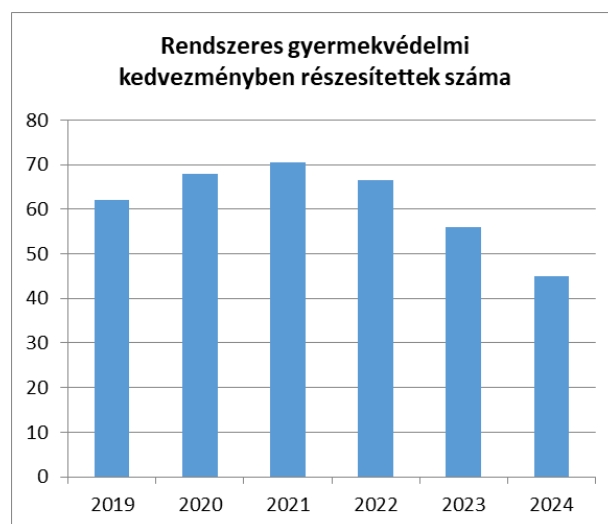

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (a továbbiakban: RGYK) részesül az a gyermek, amennyiben megfelel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19. – 20/B. §-ában foglaltaknak. Ebben az esetben szociális helyzete (a család jövedelmi és vagyoni viszonyai alapján) jogosult az RGYK-ra. (1 főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 245 %-át, illetve a törvény által meghatározott esetekben a 225 %-át, mely 2026-ban 69.825, illetve 64.125 forint). Az alábbi táblázatból, illetve diagramból jól látszik, hogy a bázisévtől kezdve egy emelkedő tendencia látható, mely a 2021-es évben csúcsosodik ki, majd ettől az évtől kezdve 2024-ig egy lassan, de csökkenő tendencia mutatkozik, mely azt mutatja, hogy egyre kevesebb azon családok száma a településen, akik a törvényben meghatározott minimum életfeltételek alatt élnek. A RGYK-re való jogosultság alapján az ingyenes gyermekétkeztetésre is jogosult a gyermek. Természetesen az önkormányzat a rendelkezésére álló szociális keret terhére támogatja ezen családokat, azonban az öngondoskodás jegyében a család kötelessége az önfenntartás, nem lehet életcél a segélyeken való élés, így életvezetési programok szervezésével is kíván többek között segíteni az e csoportba tartozókon.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	62
2020	68
2021	71
2022	67
2023	56
2024	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

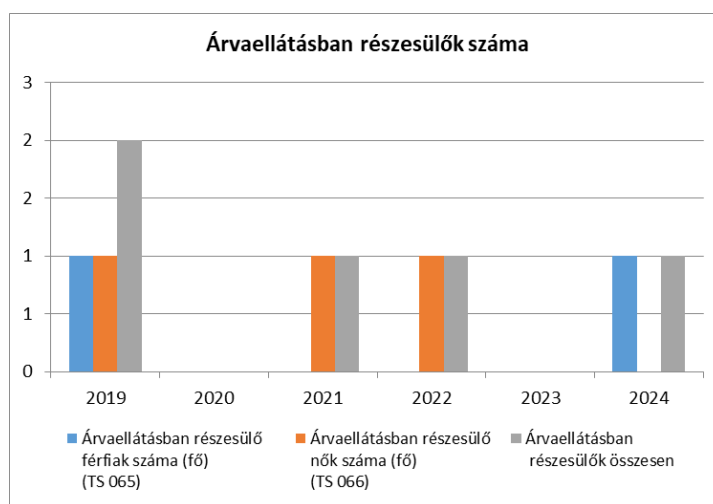

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A 4.1.3. számú táblázat adataiból láthatjuk, hogy a településen az árvaellátásban részesülők száma 1-2 között van, azaz nem számottevő. Az árvaellátásban részesülők szempontjából, még az RGYK vonatkozásában bírna relevanciával, ahol is a jövedelem számításánál nem kell figyelembe venni az árvaellátás mértékét. Így a számok alapján, illetve ebben a relációban nem lehet következtetni a RGYK-ben részesülők, illetve az árvaellátásban részesülők közötti összefüggésekre. Általánosan elmondható, hogy minden második évben jellemző az árvaellátásban részesülő gyermek.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	1	1	2
2020	0	0	-
2021	0	1	1
2022	0	1	1
2023	0	0	-
2024	1	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény támogatáshoz kapcsolódik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az általános iskolában egyaránt. Az önkormányzati adatok szerint a RGYK-ben részesülő gyermekek gyermekétkeztetésben is részesülnek. Mivel Csányoszróban a legtöbb család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, 50 százalékos kedvezményben a vizsgált években minimális létszámú gyermek részesült. Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel. Figyelemmel kísérik a jogosultsági időket lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Nincs ilyen gyermek a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői

Önkormányzati adatok szerint nincs ilyen gyermek a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs hivatalosan kijelölt szegregált lakókörnyezet a településen.

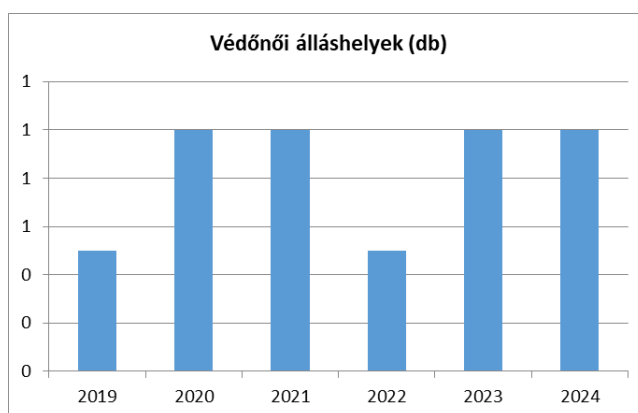
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Az ellátás hozzáférése minden gyermek számára biztosított, a védőnő rendszeresen látogatja a családokat. A védőnői álláshely tartósan betöltött státusz a településen. A védőnői rendszer működtetését a Pécsi Tudományegyetem vette át 2023-ban.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	1	n.a.	-
2024	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermek és felnőtt háziorvosi ellátás biztosítását – mint kötelező önkormányzati feladatot - az önkormányzat tartós helyettesítés keretén belül látja el. A gyermekorvosi ellátás helyben vehető igénybe. A gyermek szakellátások a nagyobb városokban (Pécs, Sellye, Siklós, Szigetvár) működnek. Az ellátási körzethez tartozik Besence, Csányoszró és Nagycsány községek közigazgatási területei.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.
2024	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatói) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Óvodában biztosított, a szakemberek (pl. logopédus) kijárnak az óvodába, a gyermeket általában nem kell utaztatni.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A településen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások nem működnek. A Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat fő feladata a nyújtott szolgáltatásokon keresztül a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányok kompenzálása, gyermekszegénység és a gyermekek társadalmi kirekesztettségének visszaszorítása.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

Bölcsőde, mini bölcsőde nem működik a településen, tekintettel az alacsony születési számra.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi jelzőrendszer a gyermekjóléti szolgálatok által működtetett együttműködési rendszer az egészségügyi és oktatási intézményekkel, különböző hatóságokkal. Célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése állami és önkormányzati feladat egyaránt. A gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői: az egészségügyi ellátórendszer (védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos), személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a közoktatási intézmények (nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó, a rendőrség, az ügyészség, bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, javítóintézet, gyermekjogi képviselő, fővárosi és vármegyei kormányhivatal, az állam fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szerv, munkaügyi hatóság, egyesületek, alapítványok, társadalmi szervezetek, egyházak, állampolgárok. Településünkön a gyermekvédelem hatékonyan mondható, a veszélyeztetett, valamint gyermekek száma kiugrásszerű növekedést kizárólag a 2022-es évben mutatott, azonban általánosságban elmondható, hogy szinten tartott.

A Baksa Térségi Család és Gyermekjóléti Szolgálat éves beszámolója alapján a védelemben vett gyermekek száma alacsony, mely köszönhető a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tevékenységének, valamint az óvoda és az iskola munkatársainak is, illetve a jelzőrendszer tagjainak. A Szolgálat komplex családgondozással, adományok közvetítésével, prevenciós, szabadidős tevékenységek megszervezésével élelmiszer adományosztás keretében is segíti a rászoruló családokat, munkatársai mindennapi kapcsolatban állnak a település polgármesterével.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben mind a szülők, mind a gyermekek a Baksa Térségi Család és Gyermekjóléti Szolgálathoz, valamint az önkormányzathoz fordulhatnak, akik megfelelő információkkal látják el a segítségkérőket.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Sport- és focipálya, fitneszterem, valamint játszótér áll a gyermekek rendelkezésére, valamint az IKSZT-ben programokkal várja őket az önkormányzat.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A rászoruló szülők gyermekei részére a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a nyári szünetben. Az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők térítésmentesen jutnak hozzá az intézményi, szünidei gyermekétkeztetéshez.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A roma népesség társadalmi helyzetének javítása érdekében fontos szempont kulturális identitásuk megőrzése, valamint a kultúrához hasonlóan a sport egyik fontos funkciója, hogy közös sportélményeken keresztül elősegítse a különféle hátrányokkal küzdő emberek integrációját.

Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód törvényi követelményeinek megtartásával Csányoszró település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú gyermekek között, valamint a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem, s mindenkor törekszik biztosítani a gyermeki jogok érvényesülését. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan, azonos feltételek mellett részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem rendelkezik az önkormányzat adattal erre vonatkozóan.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A pozitív diszkrimináció esetének nevezhető a gyermekek esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, mely által rossz körülmények között élő gyermekek hozzájuthatnak plusz ellátási formákhoz.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll. Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás. A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Az előző táblázatokból jól látszott, hogy egyre kevesebb gyermek születik a településen. A gyermeklétszám drasztikus csökkenésének eredményeképpen a helybeli általános iskolai oktatás megszűnt.

Az iskola és óvoda fejlesztése során az önkormányzat törekedett a gyermekek fejlődését, fejlesztését biztosító minőségi beruházások megvalósítására. A környezeti igényesség valamennyi fejlesztést áthatotta. A tavalyi évben a Versenyképes Járások Program keretén belül megvalósult az óvoda fűtésrendszerének korszerűsítése, melynek keretén belül hőszivattyús rendszer került kiépítésre. Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszer (IPR) az óvodában működik, képesség kibontakoztató és integrációs felkészítéseket szerveznek, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai ellátása a településen megoldott. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátása tapasztalataink alapján szintén megoldott napi bejárással a Szentlőrincen található Intézmény szintén fogadja ezen gyermekeket kijelölés alapján.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	21	8	38,10
2020	25	6	24,00
2021	19	12	63,16
2022	22	9	40,91
2023	25	10	40,00
2024	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	0	n.a.
2023	n.a.	0	n.a.
2024	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2024	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	30	24
2020	28	33
2021	46	10
2022	57	8
2023	41	5
2024	31	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

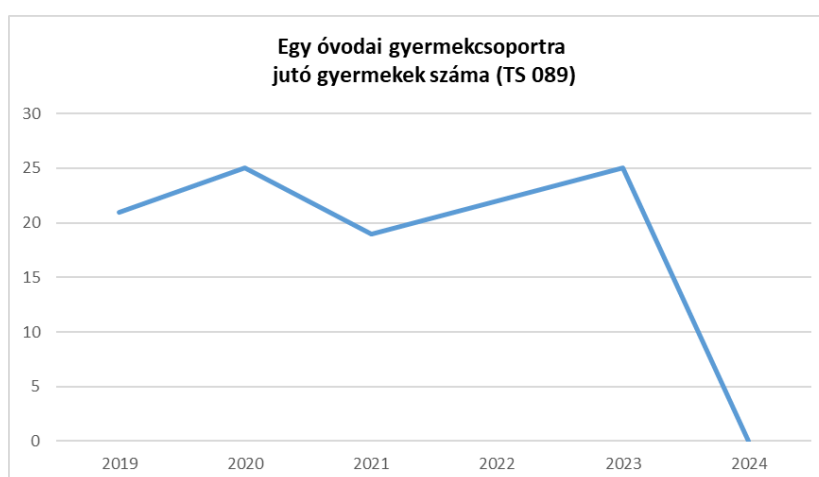
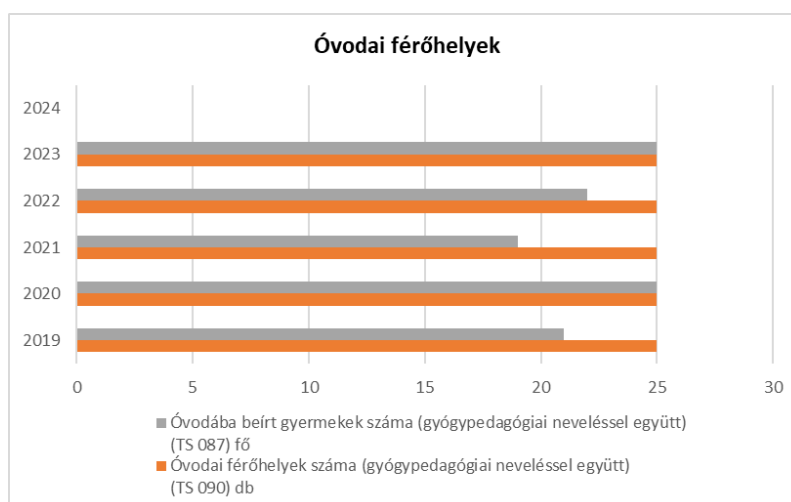
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában jelenleg nincs foglalkoztatva gyógypedagógus. Iskolai szinten nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal, gyermekpszichológus szintén nincs foglalkoztatva a településen. Ezen feladatokat a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai látják el megbízási szerződés útján. Sellyén és Pécssett vehető igénybe ilyen szolgáltatások.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek szám	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek szám (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	n.a.	1	25	1	21	0	0	21
2020	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2021	n.a.	1	25	1	19	0	0	19
2022	n.a.	1	25	1	22	0	0	22
2023	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2024	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai nevelés a Csányoszrói Napsugár Óvodában történik, mely intézményt a Csányoszrói Térségi Intézményfenntartó Társulás tart fenn. Az intézmény felvételi körzete Besence, Csányoszró, valamint Nagycsány települések. Óvodánkban 1 óvodai csoport működik, ahol integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az elfogadó pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű és roma nemzetiséghez tartozó, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése valósul meg. Az óvodai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos az önkormányzat, ezen keresztül pedig az intézmény számára is a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.
2024	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

Hátrányos megkülönböztetés, valamint jogellenes elkülönítést az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem tapasztalható.

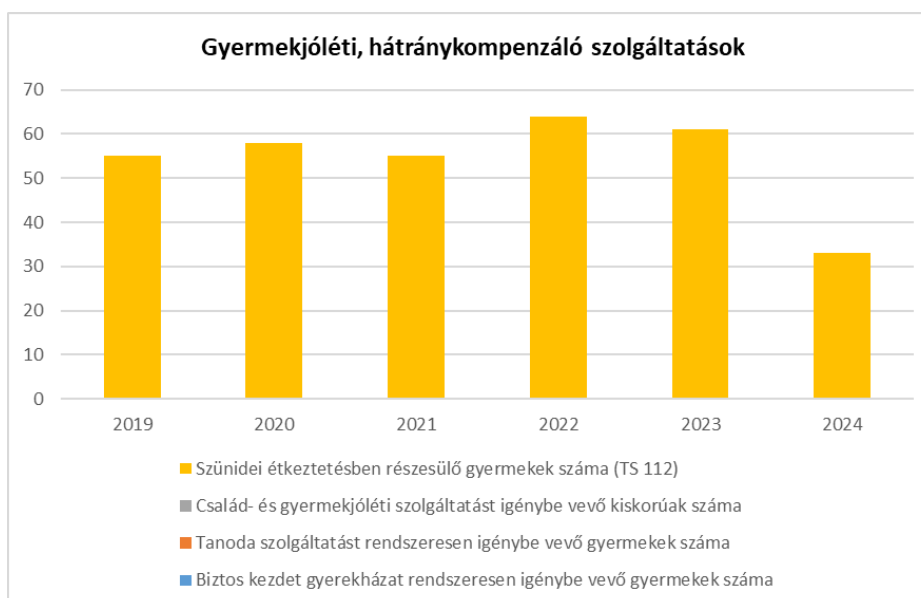
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések**

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások**

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	n.a.	n.a.	n.a.	55
2020	n.a.	n.a.	n.a.	58
2021	n.a.	n.a.	n.a.	55
2022	n.a.	n.a.	n.a.	64
2023	n.a.	n.a.	n.a.	61
2024	n.a.	n.a.	n.a.	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A 4.4.6. számú táblázat alapján látható, hogy hátránykompenzálásként szünidei étkeztetést nyújt az önkormányzat a korábbiakban említett RGYK-ben részesülő gyermekek számára.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A sellyei kistérségben dolgozó, szociális munkával foglalkozó intézmények és szervezetek tevékenységében alig-alig jelennek meg a preventív szociális munka elemei. A prevenciót célzó hatékony szociális munka háttérbe szorul a „tűzoltással” szemben.	Szakmai javaslatok megfogalmazásával egyeztetés kezdeményezése a kistérségben szociális munkát végző intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel
Nincs a településen olyan szolgáltatás, amely a 0-3 éves korú gyermekek nappali elhelyezését biztosítani tudná, ez sok esetben a nők munkába helyezését is akadályozza	A 0-3 éves korú gyerekek napközbeni elhelyezésére vonatkozó igényfelmérés a Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatalt fenntartó önkormányzatok közigazgatási területén. A jelentkező igények alapján mini bölcsőde, bölcsőde létrehozására vonatkozó szakmai program és a működtetésre vonatkozó költségvetés elkészítése. A működtetéshez szükséges forráslehetőségek felkutatása.
A sellyei kistérség területén működő gyermekjóléti szolgálat szakdolgozói létszáma alacsony, munkatársai leterheltek, kevés idő jut egy-egy gyermek gondozására	Csányoszró Község Önkormányzata kezdeményezi a kistérségi gyermekjóléti ellátásban dolgozó szakemberek számának a jelentkező szükségletekhez igazodó növelését
Főként iskolai szünetekben, illetve hétvégéken nem tudják hasznosan tölteni az időt a gyermekek, melyek körében egyre jellemzőbb, hogy korlátlanul használják az ún.	Csányoszró Község Önkormányzata megbízás alapján a Csányoszrói Kommunális és Kommunális NKft.-n keresztül a TOP_PLUSZ 3.1.3. program keretén belül szervezi az e célt

okoseszközöket	szolgáltató programokat.
Az ifjúság körében problémát jelentenek a szintetikus drogok megjelenése, melyekhez olcsón hozzá lehet jutni, és hosszútávon rendkívül káros a gyermekek egészségére nézve	Prevenációs programok szervezése a rendőrséggel, egészségügyi intézményekkel, mentálhigiénés szakemberekkel együttműködve

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Évtizedek óta világszerte megállapítható, hogy a nők helyzetének javítása, a nemek közötti esélyegyenlőség elérése csupán igen apró lépésekben halad előre és bár számos konferencia, tanulmány, kutatás, intézkedés született már a témában, mégis erőteljes lemaradások tapasztalhatóak globálisan. Az elmúlt évtizedek megfeszített munkája ellenére a helyzet számos országban és számos területen még mindig igen elkeserítő, hiszen a nemek közötti esélyegyenlőség elérése túlmutat a jogszabályok, szociális intézkedések, valamint a döntéshozatal környezetének módosításán, ugyanis a nők és férfiak helyére, helyzetére, társadalomban betöltött szerepére jelentős hatással bír az adott ország kultúrája, szokásai, tradíciói, a témával kapcsolatos attitűdje, illetve számos egyéb tényező. A világ országai igen eltérő szinten helyezkednek el a nők és férfiak közti egyenlőség és a nők jogainak biztosítása tekintetében. Még mindig találunk olyan országokat a világtérképen, ahol a nemi erőszak és általánosságban a nők elleni erőszak nem számít büntettnek, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy a nők elleni erőszak különböző látens vagy manifeszt, direkt vagy indirekt formái még a fejlettebb országokban is mindennapos esetnek számítanak, a nőkereskedelem és a prostitúcióra való kényszerítés még mindig fenyegető valóságnak számít a szegény társadalmi rétegek fiatal, gyakran kiskorú lányai számára. Számos országban találkozunk előre elrendezett, erőszakos házasságokkal, a nők magas arányú analfabetizmusával (az agrár területeken élő női népesség reprezentálja a föld felnőtt analfabétáinak kétharmadát), a nők életének folyamatos fenyegetettségével. A fejlett országokban, ahol az alapvető esélyegyenlőség alapjainak biztosításán már részben túl vagyunk, más szinteken találkozhatunk a problémával, itt például a munkahelyi diszkriminációban, az üvegplafonban, a politikai döntéshozatalban való alacsony részvételben, illetve a láthatatlan munka általánosságában nyilvánulnak meg az egyenlőtlenlégek. A jelenlegi helyzetet látva tehát még sok munkába és időbe fog telni, míg a nemek közötti esélyegyenlőség megvalósul, ha nem is generálisan, de legalább az élet legtöbb területén (Nagy, 2005).

Az Európai Unió létrejötté a csatlakozott országok számára jelenthet egyfajta elmozdulást az esélyegyenlőséghez kapcsolódó célok elérése tekintetében, hiszen az Unió törekszik a nemek közti egyenlőség megvalósítására, illetve küzd a megkülönböztetés ellen, ahogyan a működésére vonatkozó szerződés (EUMSZ) is kimondja, az Unió az emberi méltóság tiszteletén alapul, melynek része a nők és férfiak közti egyenlőség megteremtése. Az egyenlő munkáért egyenlő bért elvét már az 1957-es Római Szerződés is tartalmazta, melyet az EUMSZ 157. cikke is megerősített, kiegészítve a törekvést a pozitív diszkrimináció alkalmazásának lehetőségével. Az Unió létrejöttét követően napjainkig is számos dokumentum született a cél elérése érdekében, melyek közül néhány átfogó és kiemelt fontossággal bíró dokumentum:

- az EP és a Tanács 2006/54/EK irányelvének célja az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének érvényesítése a foglalkoztatás területén;

- a 2010-ben elfogadott Nők Kartája többek között a nemek egyenlő mértékű gazdasági függetlensége mellett teszi le a voksát, törekedve a bérszakadék felszámolására;
- az Europa 2020 Stratégia a foglalkoztatási célok között kiemeli a női foglalkoztatás növelésében rejlő potenciált és az esélyegyenlőség felé törekvés fontosságát;
- a 2002-ben megfogalmazott barcelonai célkitűzések között szerepel a bölcsődei és óvodai ellátást biztosító intézmények számának növelése, a nők munkaerő-piaci részvételének elősegítése, a dolgozó szülők esetében a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása, melyeket a 2022-ben megújított barcelonai célok szintén napirenden kezelnek;
- a tagállamok által 2017. november 17-én jóváhagyott szociális jogok európai pillére megerősítette az intézményesített gyermekgondozási struktúrák jelentőségét;
- a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiai kötelezettségvállalás (2020-2025) és a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2011-2020) létrehozta a cél elérése érdekében tett erőfeszítések referenciakeretét (Kardos, 2017).

Magyarországon az egyik legfontosabb lépés az esélyegyenlőség elérése felé vezető úton az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény létrejötte, valamint az Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH) létrehozása (2004) volt, amely jogszabályi szintre emelte az arról való gondolkodás fontosságát. A jogszabály és az annak nyomán létrejött intézkedések messze nem elegendők a változás eléréséhez, hiszen a probléma erős társadalmi beágyazottságot mutat.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az Európai Unió legfontosabb foglalkoztatási célkitűzései között szerepel mind a férfiak, mind a nők foglalkoztatási rátájának emelése, valamint a nemek közötti foglalkoztatási szakadék csökkentése. A nők foglalkoztatási rátája egy adott ország szokásainak, hagyományainak, a nők munkaerőpiaci részvételével kapcsolatos attitűdjének, valamint általánosságban a jellemző családi struktúráinak jó indikátora. A szülői és a családon belüli egyéb gondozási feladatok, kötelezettségek, a minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférés, a gyermekek napközbeni felügyeletét biztosító intézmények hiánya jelentős visszatartó tényezőként értékelhetőek a nők munkaerőpiaci részvétele tekintetében, valamint hozzájárulhatnak az üvegplafon és a nemek közötti bérszakadék kialakulásához is. Annak ellenére, hogy tapasztalható némi pozitív irányú elmozdulás, a nők és férfiak foglalkoztatási rátája még mindig jelentős különbségeket mutat az EU átlagot tekintve és az egyes tagállamok vonatkozásában is. Az Egyesült Nemzetek által működtetett UN Women elnevezésű szervezet 2024-ben hozta nyilvánosságra Progress On The Sustainable Development Goals The Gender Snapshot 2024 című kutatási jelentését, amely, ahogyan a neve is mutatja, egy igen széleskörű és alapos pillanatkép a nők világban elfoglalt helyének, helyzetének egyes elemeinek vonatkozásában. A dokumentum a fenntartható fejlődés indikátorai mentén kitér a nők rossz jövedelmi helyzetére és szegénységnek való kitettségére, ami igen sürgető kérdéseket vet fel, hiszen a statisztikák alapján világszerte közel 50 millióval több nő él élelmiszer bizonytalanságban, mint amennyi férfi. A nők maximum 50%-a részesül valamilyen szociális segítségnyújtási formában, míg a férfiak 55%-a van jelen igénybe vevőként a rendszerekben. Minden 15-49 éves korosztályba tartozó nyolc nőből egy szenvedett már el szexuális és/vagy fizikai erőszakot intim partnere által. Világszerte a nők napi két és félszer több időt töltenek fizetetlen és háztartási munkákkal, mint a férfiak. 2023-ban a nők mindössze a

parlamenti mandátumok 27%-át, az önkormányzati helyek 35%-át, valamint a vezető pozíciók 27%-át tudták elfoglalni. Ma 119,3 millió lány marad ki az oktatásból, ami bár a 2015-ös adatokhoz képest 5,4 milliós javulást jelent, mégis elképesztően magas arányt mutat. Sajnálatos módon még hosszan folytathatnánk a sort a nők világszinten megmutatkozó hátrányos helyzetének részletezése tekintetében, mely területek némelyike mutat kisebb-nagyobb fejlődést, azonban globálisan még mindig alapvető egyenlőtlenségi problémák mutatkoznak (<https://www.unwomen.org/sites/default/files/2024-09/progress-on-the-sustainable-development-goals-the-gender-snapshot-2024-en.pdf>).

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A gyermekvállalás miatt a munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése is, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

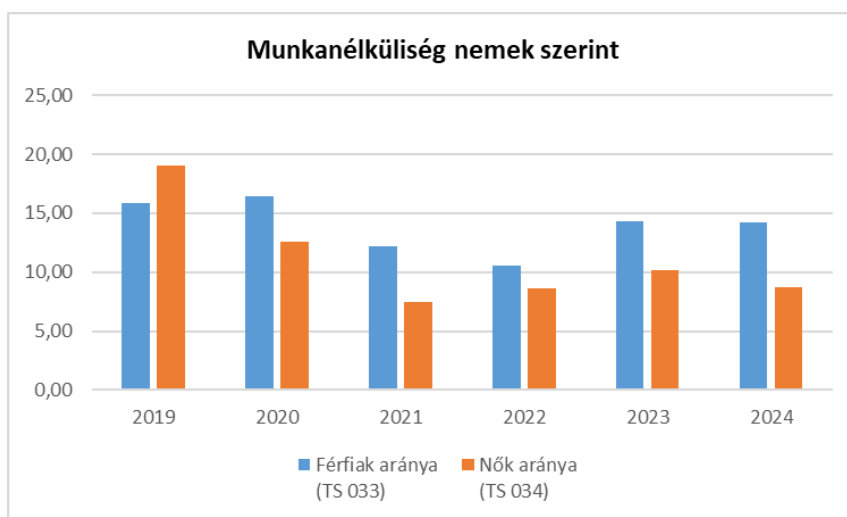
Csányoszró településen a nyilvántartott álláskeresők adataiból látható, hogy a nők aránya – a 2019-es évet leszámítva - jóval alacsonyabb, mint a férfiaké, tehát az általános tapasztalat szerint foglalkoztatottabbak, mint a férfiak. Ez a településen a közfoglalkoztatás adataiból is kiderül, tekintettel arra, hogy a nők száma jóval meghaladja a férfi foglalkoztatottakét. Az adatokból kiderül, hogy a nők esetén csökkenő tendencia jellemezte azt egészen a 2022-es évig, majd ismét emelkedő tendencia észlelhető. Összességében a bázisévtől kezdve 2024-ig hullámzó tendencia jellemzi. Szinte ugyanez a tapasztalat a tartósan munkanélküli nők esetében is. A tartósan munkanélküliek kevesebb, mint 50 %-át a nők teszik ki.

Összességében a településen elmondható, hogy a nők foglalkoztatási aránya magasabb a férfiakénál, ellentétben az országos tendenciával.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	15,83	19,05	17,44%
2020	16,39	12,56	14,48%
2021	12,18	7,5	9,84%
2022	10,59	8,59	9,59%
2023	14,29	10,15	12,22%
2024	14,22	8,72	11,47%

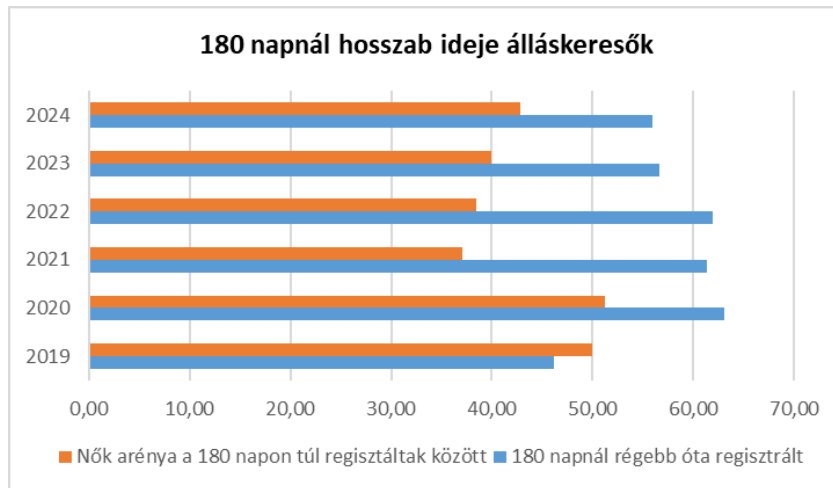
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők
(a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	46,15	50
2020	63,08	51,22
2021	61,36	37,04
2022	61,9	38,46
2023	56,6	40
2024	56	42,86

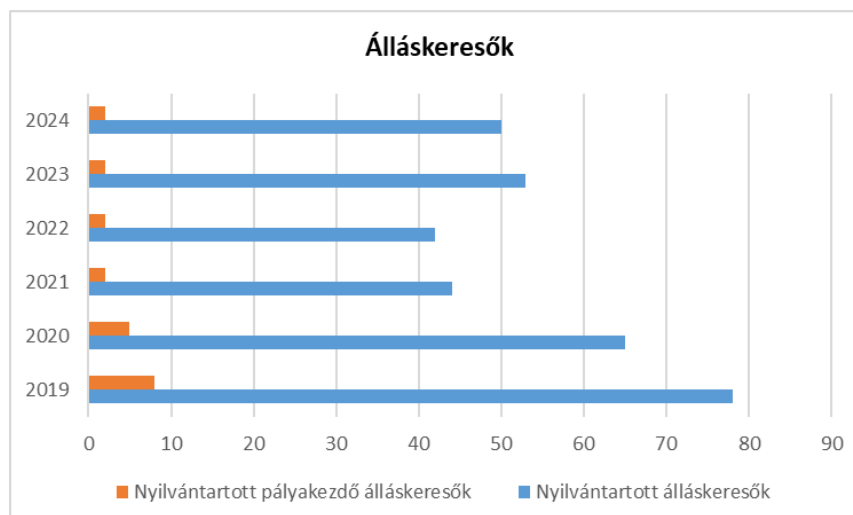
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	78	8
2020	65	5
2021	44	2
2022	42	2
2023	53	2
2024	50	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség oka gyakran a korai gyermekvállalás, a nehéz anyagi körülmények között egy vagy több gyermeket nevelő nők számára a tanulmányok befejezéséhez motivációjuk növelésére és az oktatáshoz való hozzáférésük lehetőségeinek szélesítésére van szükség (pl.: utazási hozzájárulás, gyermekfelügyelet a képzés ideje alatt, képzési idő összehangolása a gyermekellátó intézményekkel). Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyeit növelhetik a közfoglalkoztatási programok. Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők a háztartásokban tudnak elhelyezkedni, takarító cégeknél, a mezőgazdaságban, valamint betanított munkásként különböző cégeknél. A középfokú végzettséggel rendelkező nők foglalkoztatásának növelésére piacképes szakmákat adó továbbképzések indítására van szükség. Ehhez kapcsolódóan a kisgyermekes nők számára olyan program indítása, mely segíti önfoglalkoztatóvá válásukat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó információval.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni, amennyiben a szülők a gyermek napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

Bölcsőde a településen jelenleg nem működik. Az óvodai férőhelyek száma jelenleg több, mint amennyi óvodás gyermek van. A bölcsőde, vagy mini bölcsőde segítené a kisgyermekek napközbeni elhelyezését, és pozitívan hozzájárulhatna az anyák munkakereséséhez, munkába állásához. Cél egy családbarát település kialakítása, ehhez kapcsolódóan bölcsőde működtetése, nem kizárólag az óvoda felvételi körzetében élők számára.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.
2024	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

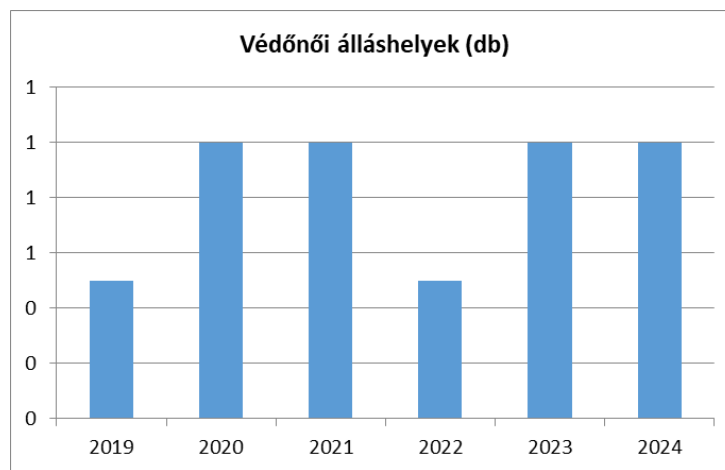
A Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés. A gyermekvállalási kor kitolódása és a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökkenése miatt városunkban is csökken a születendő gyermekek száma. A megváltozott társadalmi-gazdasági helyzetben szemléletváltásra van szükség, mely a hagyományos nemi szerepek (házimunka és gyermeknevelés feladatai, karrier) értelmezésével és újragondolásával mindkét nem számára azonos esélyeket biztosít a munka világában és a családi életben is.

A védőnői szolgálat hatékonyan működik a településen, jól együttműködve a család- és a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a háziorvosi rendelés keretén belül tanácsadási időben.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	0,5	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	0,5	n.a.	-
2023	1	n.a.	-
2024	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az elmúlt években, évtizedekben a nők elleni erőszak témája kiemelt figyelmet kapott – többek között a nemek közötti esélyegyenlőség elérésére irányuló irányelvek, politikák hatására, de erőteljes civil kezdeményezések is érzékelhetőek a területen.

Az Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ) 1993-ban elfogadott Nők elleni erőszak megszüntetéséről szóló (48/104.) nyilatkozatában megfogalmazott definíció alapján "A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos cselekmény, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést, kárt vagy sérelmet okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában." A probléma komplexitásának kiemelése, a vele való foglalkozás fontossága nemzetközi szinten is megjelent közel harminc évvel ezelőtt, számos lépés született ezen nyilatkozatot követően, azonban mégsem jelenthetjük ki, hogy napjainkban nagyságrendileg nagyobb biztonságban élhetnének a nők a világ országaiban, saját otthonaikban.

Az Európa Tanács 2011. május 11-én alkotta meg a Nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezményét (Isztambuli Egyezmény), ami az első olyan, kötelező erejű jogi eszközként jelölhető meg, amely átfogóan foglalkozik a nők elleni erőszak különböző formáival. A dokumentum megállapítja, hogy a nők elleni erőszak az emberi jogok megsértését jelenti, valamint a nemi alapú diszkrimináció egyik formája, mely ellen az egyes államoknak kötelességük fellépni. Magyarország 2014-ben aláírta az Egyezményt, azonban a ratifikálásra nem került sor.

A nők elleni erőszak számos formában és életterületen van jelen a világban a szóbeli erőszaktól kezdve a lelki bántalmazáson át a gazdasági, fizikai, szexuális abúzusig, melyek megjelenhetnek a munkahelyen, a közéletben, közterületeken, illetve akár otthoni környezetben is, mely utóbbi, a családon belüli erőszak a jelenség kiemelten kezelt formája. Az Unió országaiban minden harmadik nő 15 éves kora után megélt már fizikai vagy szexuális erőszakot, mely 33%-os átlaghoz képest a hazai 28%-os érték alacsonyabbnak mondható, de semmiképpen sem biztató.

Magyarországon az elérhető statisztikák szerint havonta legalább három nőt gyilkol meg férje vagy volt férje, élettársa vagy volt élettársa, illetve alkalmi partnere. Minden ötödik nő olyan családban nőtt fel, ahol az apja verte az anyját, vagyis a családon belüli erőszakkal kapcsolatos traumák a társadalom jelentős részében jelen vannak, egészen gyermekkortól kezdve, hiszen a családon belüli erőszak a teljes háztartáson nyomot hagy. A nők elleni erőszakos

bűncselekmények 22 százalékát partnerük vagy volt partnerük követte el, míg a férfiakra vonatkozó hasonló adat 3 százalék volt. A meggyilkolt nőknek több mint felét (volt) férjük vagy élettársuk ölte meg, Magyarországon a rendőrség adatai szerint pl. 2009-ben a megölt nők 51,2%-át (43 nőt), másik rendőrségi forrás szerint 76%-át (64 nőt) partnere ölte meg. A válást vagy szakítást követő időszakban a nőket érő erőszak gyakorisága és intenzitása jelentősen növekszik, a szakítási szándék bejelentésétől számított két évet a szakirodalom fokozott veszélyességű időszaknak tekinti. Ebben az időszakban sok nő a fenyegetésektől való jogos félelmében tér vissza a partneréhez (<https://nokjoga.hu/alapinformaciok-a-nok-elleni-eroszakrol/statisztikak/>). A hazai statisztikai adatokból jól látható az is, hogy bizonyos bűncselekmények esetében jellemzőbben válnak sértetté a nők, mint például a tartási kötelezettség elmulasztása, a szexuális erőszak és kényszerítés, a kapcsolati erőszak és a személyi szabadság megsértése, melyek esetében a sértettek túlnyomó része nő.

A globális, illetve hazai viszonyokhoz képest a településen nem jellemző a nőket érő, kapcsolati erőszak. A 2025-ös évben a jegyző, mint jelzőrendszeri tag és a családvédelmi koordinációért felelős szerv 1 alkalommal tartott meghallgatást más szerv jelzése alapján, mely ügyben távollátás került elrendelésre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A település méretéből és gazdasági teljesítőképességéből adódóan nincs a településen ilyen jellegű igénybe vehető szolgáltatás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nemek közötti egyenlőtlenségek és a nők hátrányos helyzetének újratermelődése a politikai, döntéshozatali szférában a legmarkánsabb. Az 5 fős képviselő-testületből 1 fő női képviselő van. A nevelési intézmény vezetője nő, valamint a csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói szinte kivétel nélkül nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Helyi szinten probléma lehet a család/magánélet és a munka összeegyeztetése, melyre egy esetleges bölcsődei nevelés indítása megoldást jelenthet.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők munkába állásával problémát jelenthet a gyermekek elhelyezése. A településen a bölcsődei ellátás nem biztosított.	Előzetes felmérés és egyeztetés után a településen indítandó képzések előkészítése, majd lebonyolítása. A képzésben részt vettek elhelyezkedésének segítése;

	Bölcsőde vagy családi napközi épületének, valamint a személyi és tárgyi feltételeknek a biztosítása.
Az elmúlt évtizedekben megváltozott a nők társadalmi helyzete, ugyanakkor a falusi társadalmakban még erősen élnek a hagyományos sztereotípiák.	A településen élő nők számára a női jogokkal kapcsolatos előadások, rendezvények szervezése
A hagyományos női szerepekkel kapcsolatos előítéletek még mindig hatnak a falusi társadalmakban	A közéleti, közösség szerepvállalásra felkészítő előadások, tréningek szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az országos trenddel egyezően a településen is jellemző a lakónépesség elöregedése. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat.

Az időskorú népességen belül külön meg kell említeni a demenciával élőket, akiknek aránya a népességen folyamatos emelkedést mutat. Az ő ellátásuk, az igényeiknek megfelelő szolgáltatási rendszer kialakítása a jövőben egyre nagyobb feladatot fog jelenteni. A demencia kórképek jelentősége világszerte növekszik. Előfordulása az öregedő társadalmakban a kor előrehaladtával egyenes arányban nő. Statisztikai adatok szerint: 60 éves korban 1%-ra, míg 85 éves korban több, mint 20 %-ra tehető az előfordulása. Leggyakoribb oka az Alzheimer kór. A WHO előrejelzése szerint 2030-ra megduplázódik, 2050-re megháromszorozódik a demenciával élő betegek száma a világon. Magyarországon szakemberek becslése szerint 100.000-500.000 demens beteg van, de számuk valószínűleg alábecsült. Fontos megemlíteni a demens betegeket gondozó családokat így a demencia akár egy-másfél millió embert érint. A betegek ellátása óriási teher a családnak, a gondozó családtagoknak és óriási költség a társadalomnak.

Ezen indokok miatt is az önkormányzat a korábban iskolaként működő önkormányzati tulajdonú épületben egy szociális otthon kialakítani, melynek első ütemében egy 12 főre tervezett demensotthon létrehozását tűzte ki célul, közösen Besence, Nagycsány tulajdonos önkormányzatokkal, valamint a közös hivatalt fenntartó önkormányzatokkal együtt.

Csányoszróban jelenleg idősök napközbeni ellátása működik Idősök Klubja néven, melyet önkormányzati tulajdonú ingatlanban külön megállapodás alapján biztosít a SZOCEG Nonprofit Kft. Az itt élő idős emberek szerencsésnek mondhatják magukat, hiszen semmiben nem szenvednek hiányt. Folyamatos programlehetőségekkel kecsegtetnek nekik, szakkörök és foglalkozások színesítik meg minden napjaikat.

Ami viszont még színvonalasabbá tenné az ittlétüket, az esetleg a generációk közel hozása lenne, különösen az óvodáskorú gyermekekkel, mely megtanítja nekik az idősök tiszteletét és a róluk való gondoskodást.

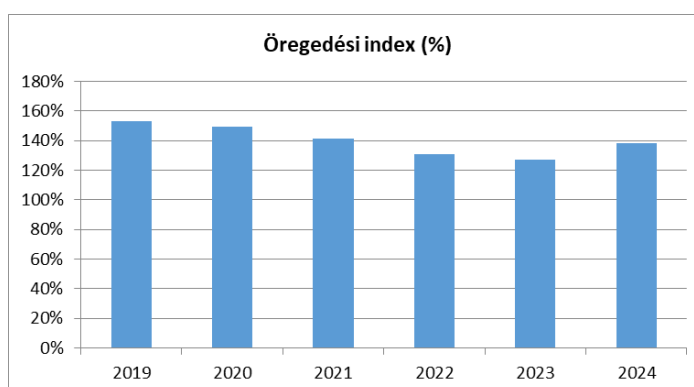
Az önkormányzat célja a felújított korábbi iskolaépület szociális otthonként történő hasznosítása, ezzel is biztosítva a gondoskodást a település idős korú lakóiról, valamint a mikrotérségben élő időskorúakról.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi és demográfiai változások hatására új szükségletek jelennek meg. Időszerűvé vált a társadalmi szemlélet formálása, a meglévő védelmi-szolgáltató rendszerek hozzáigazítása a demográfiai és a családi struktúrákban bekövetkezett változásokhoz. Elkerülhetetlen azon intézkedések elindítása, amelyek hozzásegítik a társadalom tagjait, hogy már jóval az időskor előtti életszakaszukban tudatosan tudjanak felkészülni időskorukra. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Az idős társadalom életvitelét és egészségi állapotát tekintve is sokféleséget mutat: a tevékeny idősök számára a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségek, a specifikusan idősöket célzó programok hiánya, míg a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos. Szükség van védelmi rendszer kidolgozására az idősöket érő családon belüli bántalmazás és a kizsákmányolásuk megakadályozása érdekében. Sok idős embernek okoz gondot akár a gyógyszerek kiváltása, vagy a lakhatás fenntartása, továbbá a megszokott életminőség fenntartása is.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	107	70	152,86%
2020	109	73	149,32%
2021	113	80	141,25%
2022	110	84	130,95%
2023	108	85	127,06%
2024	109	79	137,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

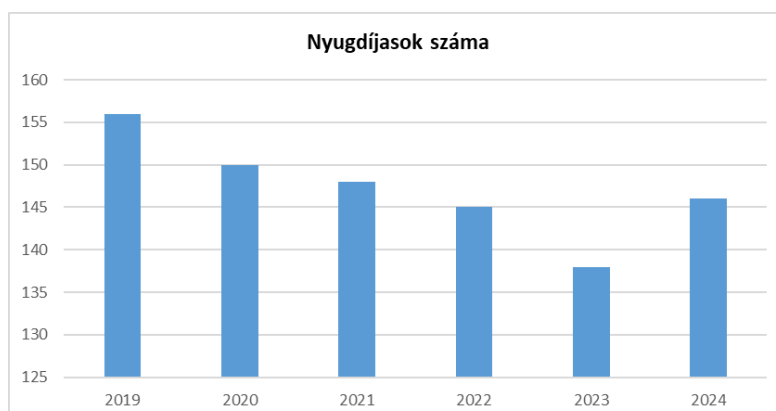
A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók: A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. §-a értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az

özvegyi járadék. A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a nyugdíjasok száma a bázisévhez képest csökkenő tendenciát mutat egészen 2023-ig, majd onnan egyfajta emelkedés jellemző. Ezen belül is láthatjuk, hogy a nyugdíjas nők száma jóval magasabb, mint a férfiaké, mely a férfiak korai halálozási mutatóival lehet összefüggésben.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	59	97	156
2020	58	92	150
2021	59	89	148
2022	59	86	145
2023	53	85	138
2024	54	92	146

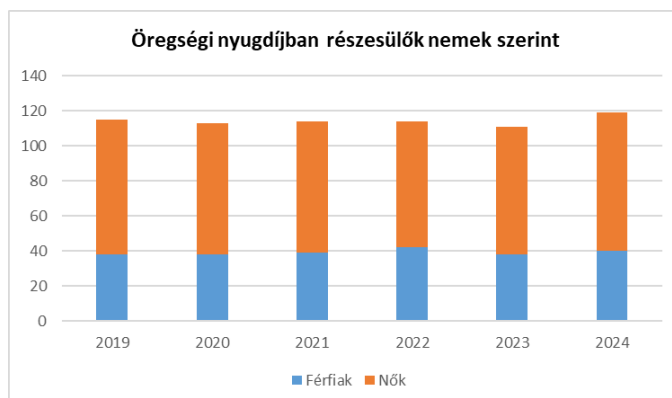
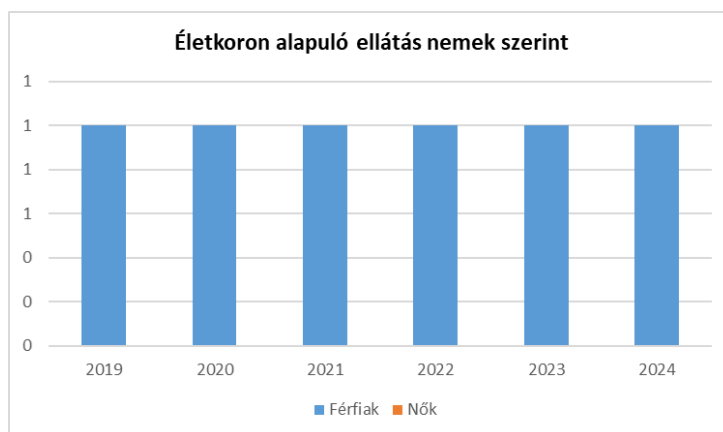
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	1	0	38	77	0	4	2
2020	1	0	38	75	0	3	1
2021	1	0	39	75	0	1	1
2022	1	0	42	72	0	1	2
2023	1	0	38	73	0	1	1
2024	1	0	40	79	0	1	1

Forrás:
TeIR,
KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A közszférában történő foglalkoztatás a jogszabályi előírásokra való tekintettel nem érvényesíthető. Közalkalmazotti vagy hasonló jogviszonyban előzetes kormányzati egyetértéssel vállalt nyugdíj melletti munkavégzés esetén azonban a nyugdíj folyósítását fel kell függeszteni, vagyis illetmény és nyugdíj együtt nem folyósítható a közalkalmazotti vagy hasonló közszférás státuszban dolgozni kívánó nyugdíjasok számára. Ez a feleslegesen korlátozó rendelkezés sokak reménye ellenére sem változott, miután az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt egy ilyen tárgyban indított pert jogerősen megnyert a magyar állam.

A versenyszféra Csányosrú községben nem igazán jellemző, ezért idősek foglalkoztatásáról szintén nem beszélhetünk. A nők kedvezményes nyugdíjában, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek munkavégzése esetén a versenyszférában is kereseti korlátot kell figyelembe venni, ami a minimálbér összegétől függ. E kereseti korlát az éves keretösszeg, ami a tárgyév első napján érvényes bruttó minimálbér összegének 18-szorosa. Amíg az ilyen ellátásban részesülő személy az évi bruttó keresete nem éri el ezt az éves keretösszeget, addig a kereset mellett a nyugellátás is korlátozás nélkül felvehető. Ha viszont a kereset meghaladja ezt, a következő hónap első napjától a tárgyév végéig (de legfeljebb az irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig) szüneteltetni kell az ellátás folyósítását. Ha a keretösszeget decemberben lépi túl az ellátásban részesülő munkavállaló, akkor nem szüneteltetik az ellátás folyósítását, de vissza kell fizetnie annak decemberi összegét. Az éves keretösszegbe nem számít be semmilyen olyan jövedelem, amely után nem kell fizetni nyugdíjjárulékot. Ilyen a közérdekű nyugdíjas szövetkezet személyesen közreműködő nyugdíjas tagja részére adott bármilyen díjazás vagy juttatás, de ilyen pl. az összes cafeteria-juttatás, vagy vállalkozók esetében az osztalék vagy a nem főállású kisadózóként szerzett jövedelem.

Az idősek, illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának elemzésekor mindenképp előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik, még ha ez sok esetben nem társul magas iskolai végzettséggel. Emellett sok szabadidővel rendelkeznek, tekintve, hogy gyermekeik felnőtt korúak, bár sok esetben épp ez a korosztály az, aki segíteni tud az unokák óvodán vagy iskolán kívüli felügyeletében. Rendkívüli módon tudnak takarékoskodni, kevés pénzből is képesek fenntartani magukat, és emellett sokszor még családjuknak is anyagi segítséget nyújtanak. A nyugdíjasok munkaerőpiacon való elhelyezkedése azért is nehézkes, mert társas és közösségi kapcsolataik már beszűkültek, ennek következményeként önérvényesítő képességük is kevésbé fejlett, álláskeresői technikájuk "régimódi". Nem ismerik a modern elektronikus álláskeresői lehetőségeket, a számítógép és internet felhasználási képességeik alacsonyak.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
		Fő összesen	78	65	44	42	53
41-45 év (TS 042)	Fő	8	5	2	2	4	5
	%	10,26%	7,69%	4,55%	4,76%	7,55%	10,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	11	11	2	6	8	7
	%	14,10%	16,92%	4,55%	14,29%	15,09%	14,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	11	12	10	7	9	7
	%	14,10%	18,46%	22,73%	16,67%	16,98%	14,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	8	3	4	5	6	6
	%	10,26%	4,62%	9,09%	11,90%	11,32%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	8	7	5	6	7
	%	5,13%	12,31%	15,91%	11,90%	11,32%	14,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A foglalkoztatásukkal kapcsolatos nehézségek az előző pontban kerültek kifejtésre. Az önkormányzat célja a TOP_PLUSZ 3.1.3 pályázata keretében részükre, mint célcsoport különböző programok szervezése, emellett a közösségi rendezvényeken való részvételüket segíti elő ez önkormányzat, szoros együttműködésben a Csányoszrói Idősek Klubjával.

Nagyon fontos, hogy figyelmet kell fordítani a gondozásra (még) nem szoruló idősödő emberekre, hiszen az aktivitás hozzájárulhat a krónikus betegségek, a társ elvesztése miatti elmagányosodás megelőzéséhez. Fontos feladat az érintett korcsoport aktivizálása, lehetőség nyújtása a társas kapcsolatok kiépítésére, ápolására és kiemelt jelentősége van a különböző társadalmi csoportba tartozó idős emberek közötti kapcsolatok kialakulásának, a generációk közötti kapcsolatok újjáépítésének, valamint a szolidaritás erősödésének. Figyelmet kell fordítani az aktív kikapcsolódási lehetőségek nyújtására a város 60 év feletti lakosai számára, elősegítve ezzel a különböző prevenció és egészségnevelési célok megvalósulását, testi-lelki egészségi állapot romlásának megakadályozását, illetve a folyamat lassulását. A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idősek közös tevékenységére, időtöltésére is 93 lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt. Az IKSZT-ben kialakítandó oktatási tér és a különböző előadások, programok alkalmas fejleszteni a résztvevők digitális kompetenciáit, biztosítja, az egész életen át tartó tanuláshoz való egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása e jellegű megkülönböztetésről.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

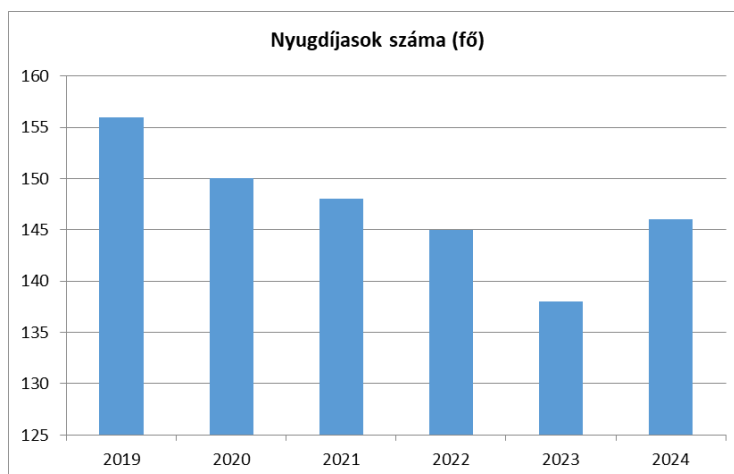
Orvosi ellátásuk biztosított, és a már említett nappali ellátással foglalkozó Idősek Klubja segíti és színesíti meg mindennapjukat. Azonban szükség van további olyan, az idősek számára készülő preventív programokra, melyek célja a testi, - lelki egészség megőrzése, az egészséges időskor megélése.

Csányoszró Község Önkormányzata a Versenyképes Járások Program II. ütemében tett felhívásra támogatási igényt nyújtott be a „Közszolgáltatások fejlesztése a Csányoszrói Mikrotérségben” címmel a volt iskola épületében szociális otthon kialakítására, melynek első ütemében egy 12 fős demensotthon kerül kialakításra.

Magyarországon minden településen elérhető a Gondosóra programban megvalósuló szolgáltatás. A Gondosóra program ingyenesen igénybevehető, 65 év felett alanyi jogon hozzáférhető jóléti szolgáltatás. Célja, hogy az idősek egyetlen gombnyomással jelezni tudják segítségkérési szándékukat.

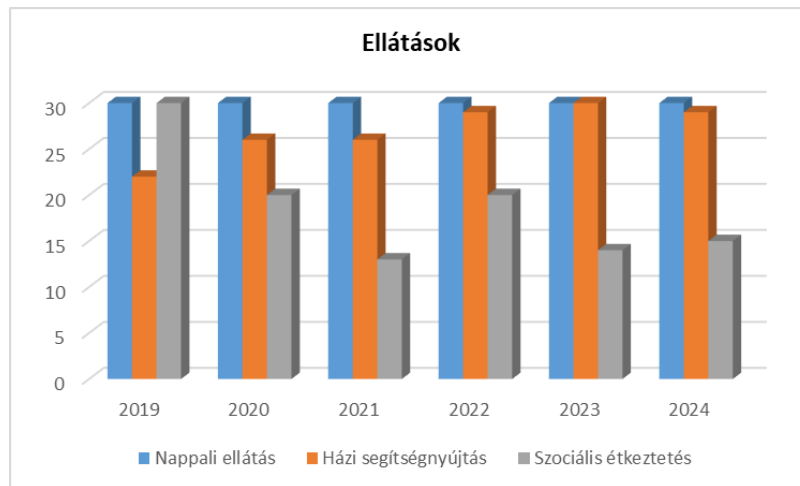
6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meggyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	59	97	156
2020	58	92	150
2021	59	89	148
2022	59	86	145
2023	53	85	138
2024	54	92	146

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	107	30	22	30
2020	109	30	26	20
2021	113	30	26	13
2022	110	30	29	20
2023	108	30	30	14
2024	109	30	29	15

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A TOP_PLUSZ 3.1.3. program keretében cél ezek biztosítása.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Az önkormányzat célja az informatikai ismeretek elsajátításának elősegítését szolgáló, valamint a közösségi platformok, internetes oldalak biztonságos használatát elősegítését célzó programok szervezése.

d) a generációk közötti programok

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idősek közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

Az önkormányzat évente megszervezi az Idősek napját, ahol a településen élő családok „.. Csányoszrón az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. A rendezvényen a fiatalabb korosztály szórakoztatja az idősebb korosztályt. Generációk közötti programnak tekinthető az évente megrendezésre kerülő Falunap, ahol korosztályos programok szolgálják a generációk együttélését. Természetesen további cél, hogy a helyi óvodába járó gyermekekkel közösen programokat szervezzen az önkormányzat az idősek számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nagyon fontos a jövőben is a rendszeres szűrővizsgálatok, egészségnapok szervezése. A sajátos igények kielégítését célzó programokkal, nappali ellátásokkal, az idősek ellátását az Idősek Klubja biztosítja. A nappali ellátás lehetőséget ad napközbeni tartózkodásra mindazoknak, akik időszakosan felügyeletre szorulnak. Az önkormányzat gyakran szervez kirándulásokat, melyeken a település idős polgárai is részt vesznek. Szükség szerint segíti az önkormányzat őket falugondnoki szolgálata keretén belül az egészségügyi alapellátáshoz, szakellátáshoz való hozzájutáshoz, hivatalos ügyintézésben, gyógyszerkiváltásban.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő idősek közérzetének alakulása jelentős mértékben attól is függ, hogy mennyire érezhetik a község törődését, támogatását, odafigyelését, kapnak-e segítséget közösségi kapcsolataik alakításához, művelődésükhöz és mennyire tekintik őket a helyi társadalom integráns részének.	Célzottan a településen élő idősek részére közművelődési, kulturális, ismeretterjesztő programok szervezése, évente több alkalommal kirándulások lebonyolítása
A térségben élő idős, mentális betegséggel küzdő, önmaga ellátásra nem képes idős emberek gondozása, ellátása sok esetben nem biztosított a rokonok hozzátartozók elutasító magatartása miatt. A térségben jelenleg működő szociális otthonok férőhelyhiánnyal küzdenek. A betegek hosszas várakozás után	A településen a volt iskola épületében szociális otthon létrehozása, ahol a településen, valamint a csányoszrói mikrotérségben élő idősek előnyt élvezhetnek a bekerülést illetően.

tudnak csak bekerülni.	
A mai modern világban igen elterjedtek az időseket célzó akár internetes, telefonos bűncselekmények, melynek célpontjai (lehetnek) a településen élő idős polgárok is.	E tárgykörben felvilágosító, preventív jellegű előadások szervezése, továbbá az informatikai ismeretek elsajátításának elősegítését szolgáló, valamint a közösségi platformok, internetes oldalak biztonságos használatát elősegítését célzó programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy - a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint - „az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.” A megváltozott munkaképesség fogalma csupán a munkaerőpiachoz való kapcsolódás viszonyában, a foglalkoztathatóság és formái szerint kategorizál, és legtöbb esetben nem fogyatékossgal áll a háttérben, hanem más esetek, például egészségkárosodás.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	15	14	29
2020	14	13	27
2021	15	11	26
2022	12	11	23
2023	10	9	19
2024	10	10	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adataiból láthatjuk, hogy a megváltozott munkaképességű személyek száma fokozatos csökkenést mutat a bázis év óta. A 2019-2023-as időszakban általánosan jellemző volt a célcsoporton belül, hogy a férfiak száma magasabb volt a nőkéhez képest, azonban ez a 2024-es évre kiegyenlítődött. Számuk 2024-ben elérte összesen a 20 főt, melyből 10 fő férfi és 10 fő nő volt.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A foglalkoztatás területén elsősorban a megváltozott munkaképességűek által betölthető üres álláshelyek alacsony száma jelenti a legnagyobb problémát, de általánosan elmondható, hogy a munkáltatók részéről még mindig megfigyelhető egy negatív attitűd. Ez leginkább információhiányból, elsősorban a folyamatosan változó jogszabályi környezetből és a fogyatékkal élő emberek megismerésének hiányából adódik.

A környező településeken vannak olyan munkahelyek, melyek kifejezetten rehabilitálható személyeket alkalmaznak, azonban fogyatékkal élőket foglalkoztató védett munkahely nincs a településen.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Általánosan jellemző, hogy az alacsonyabb mértékű munkaképesség változással élő mozgáskorlátozott embereket, a munkaerő – piaci szempontból előnyös térségekben, a nyílt munkaerő piacon is szívesen alkalmazzák, a súlyosabb mozgáskorlátozottsággal élő embereket kizárólag az akkreditált, de még inkább, a szűk befogadó képességgel rendelkező fejlesztő intézményi foglalkoztatási rendszerben alkalmazzák. Problémát okoz az alacsony képzési, átképzési lehetőségek száma, választéka és színvonala a foglalkoztatás elősegítése érdekében, különösen a felnőttképzés területén.

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya. Személyiségükre jellemző, hogy önállóan, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Ezeket a hátrányokat komplexen és tudatosan felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok képesek tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érhető tananyagokkal fejleszthetőek. Általában együttműködők, motiválhatóak, legtöbbjük szeretetteljes környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitaró szorgos munka, többségükben a monoton munkát is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjüknel van esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérhetjük, hogy munkára alkalmas, akár szakképzett munkavállalókká váljanak. A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén történt hátrányos megkülönböztetésről szóló adatokkal nem rendelkezünk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató helyi intézményekről, szolgáltatásokról, programokról adatokkal nem rendelkezünk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére pénzbeli ellátásként adott a fogyatékosági támogatás. Az alábbi formái léteznek: mozgásszervi, látási, hallási, értelmi, autista, halmozott. A támogatás mértéke a szociális vetítési alap összegének 65 vagy 80 %-a. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján a rokkantsági és a baleseti rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, és a bányászok egészségkárosodási járadéka. Természetbeni ellátásként a nappali otthonok, a gondozóházak segítik a fogyatékkal élőket. A fogyatékos személyek különböző kedvezményekben részesülnek, igénybe vehetnek adókedvezményt, parkolási kedvezményt, lehetőségük van kedvezményesen személygépkocsit vásárolni, valamint élhetnek azzal a lehetőséggel, hogy fürdőszobájukat átalakíttassák, hogy a mozgásukban kevésbé legyenek korlátozva.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A településen működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a falugondnok szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település főbb intézményeinek akadálymentesítése biztosított. Az önkormányzat honlapja nem akadálymentesített. A települési önkormányzati tulajdonban álló középületek, így például a hivatal épülete, a Művelődési ház, az IKSZT, orvosi rendelő, védőnői helyiség is, valamint az óvoda épülete akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz való akadálymentes elérés biztosított. Az IKSZT korszerű informatikai infrastruktúrával kívánja segíteni a fizikai hátránnyal élőket és a település lakosságát segíti a közművelődés elérése tekintetében. A közösségi tér a minőségi könyvtárhasználatot

infokommunikációs akadálymentesítéssel, képernyőolvasó szoftver használatának lehetőségével kívánja segíteni a jövőben.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati munkahelyek akadálymentesítettek. A település többi munkahelyéről ilyen jellegű információkkal nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedésben (pl. járdák megközelíthetősége) nem, vagy csak részben megoldott a mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők részére a biztonságos közlekedés. E területen hiányosságokkal küzd a település, azok még fejlesztésre várnak.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye stb.)

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációnak tekinthető a fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, valamint a kérelmek megírásában való segítség.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen jelenleg nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák, azonban a programszervezésnél erre kiemelt figyelmet fordít az önkormányzat, különböző pályázati lehetőségekkel, illetve együttműködéssel.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára. Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal. A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossgal miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Csányoszróban élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fizikai akadálymentesítés megtörtént az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában, azonban az önkormányzat honlapja nem akadálymentes.	Képernyőolvasó szoftver beszerzése a könyvtárnak is helyt adó Integrált Közösségi Tér helyiségben.
A fogyatékkal élők bizonyos szolgáltatásokat csak a vármegyeszékhelyen, Pécssett vehetnek igénybe	A fogyatékkal élők vármegyei érdekvédelmi, érdekképviseleti szervezeteivel szorosan együttműködve a vármegyében biztosított szolgáltatások áttekintése, közös javaslatok megfogalmazása a szolgáltatások

	decentralizációjára, a járási központokban és a településeken történő biztosítására
A térségben közlekedő menetrendszerű autóbuszok többsége nem alkalmas a mozgáskorlátozottak akadálymentes utaztatására	Az illetékes járási hivatallal, valamint a MÁV csoporttal együttműködve annak elérése, hogy a térségben közlekedő autóbuszok akadálymentesítése elinduljon
Jelenleg sem a településen, sem pedig a mikrotérségben élő fogyatékos személyek számára nincsen programlehetőség	Programok szervezése a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül.
Közterületek akadálymentesítésének hiányos volta. A közlekedésben (pl. járdák megközelíthetősége) nem, vagy csak részben megoldott a mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők részére a biztonságos közlekedés.	Pályázati lehetőségek kihasználásával a közterületek akadálymentesítésének megvalósítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére.	Adatbázis létrehozása
Sokszínű közösségi programok hiánya, melyen minden célcsoport képviseltetheti magát.	A célcsoportok számára programok szervezése.
Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek infrastrukturális fejlesztése, felújítása, energetikai korszerűsítése, udvarrendezése, parkosítása, fedett parkolóhelyek, kerékpártárolók hiánya.	Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek felújítása, infrastrukturális, energetikai fejlesztése, udvarrendezése, parkosítása, fedett parkolóhelyek kialakítására vonatkozó pályázatok benyújtása
A szomszédos települések nehéz megközelíthetősége, a rossz infrastruktúra, valamint a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés hiánya indokolja egy, a környező településeket összekötő kerékpárút létrehozását	A kerékpárutak fő célja a közlekedésbiztonság növelése a gépjárműforgalomtól való elválasztással, az egészséges életmód és a környezetvédelem előmozdítása a tisztább, alacsony kibocsátású közlekedés ösztönzésével, valamint a turizmus (kerékpáros turizmus) támogatása. Ösztönzi a fizikai aktivitást, ami hozzájárul a jobb közegészséghez. Alternatív közlekedési mód a rövidebb távok megtételére, tehermentesítve az utakat.
A jelenlegi játszótér a nagyobb gyermekek számára nem alkalmas, a tűző nap elől árnyékot adó fákkal, növényekkel való parkosítása nem megfelelő.	Korszerű, szabványnak megfelelő játékok beszerzése, melyek az idősebb gyermekek igényeit is kielégítik (pl.: saját testsúlyos edzés eszközök). Gyorsan növvő, nagy árnyékot adó

	fák telepítése.
Az önkormányzat tulajdonában álló utak, hidak járdák felújításra szorulnak, a biztonságos közlekedés egyes területeken nem biztosítható.	Utak, hidak, közterületek, járdák felújítása, fejlesztése, csapadék-víz elvezető rendszer korszerűsítése
A roma és nem roma lakosság békés egymás mellett élésének elmélyítését célzó programok csekély volta	Közös programok szervezése a nemzetiségi önkormányzattal együtt.
A településüzemeltetéshez, településtisztasági, valamint az egyéb kötelező önkormányzati feladatokhoz szükséges korszerű eszközök hiánya.	A kötelező önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése pályázat útján.
A településen jelenleg csak részben kialakított kamerarendszer működik, mely csak részben nyújt megoldást a vagyonbiztonságot érintő problémákra.	Korszerű kamerarendszer kiépítése a település teljes területén a vagyonbiztonság fokozás érdekében.
Csányoszró község nem ápol testvértelepülési kapcsolatot jelenleg egyetlen településsel sem. Az önkormányzatiság továbbértelmezése tekintetében fontos tapasztalatcsere hiánya, e tárgyú együttműködés hiánya.	Kapcsolatfelvétel hasonló határon túli településekkel, majd ezt követően az együttműködés kialakítása. Jelenleg pályázat került benyújtásra a romániai Komandó településsel való tervérteltelepülési kapcsolat kialakítása céljából
A településen található egy múzeum, amely funkcióját nem tölti be teljesen. Ennek fejlesztése időszerűvé vált.	Múzeumi eszközök bővítése, kiállítás szervezése, előadások tartása a múzeumlátogatók számára. Épület állagmegóvása, renoválása, bővítése.
Az ivóvízminőség-javítási programok lezárultát követően az ivóvíz minősége néhol rosszabb lett, mint előtte volt.	Kapcsolatfelvétel a Nemzeti Vízművek illetékes területi csoportjával a probléma megoldását illetően.
Azon polgárok akik a településen nem csatlakoztak a kialakított szennyvízhálózathoz egyedi szennyvízülepítővel, vagy azzal sem rendelkeznek, melynek következményeként szennyezik a talajt, mely környezetegészségügyi, esetleg járványügyi problémákat vethet fel.	Az önkormányzati költségvetéshez mérten települési támogatás nyújtása.
Sok helyütt probléma (főként a Szabadság utca) csapadékelvezető rendszerének hiányos volta, melynek következményeként a közterületeken áll a víz egy nagyobb esőzést követően.	Tervezés, pályázati források biztosítása.
A korábbi postaépület kihasználatlan, szükség lenne Posta pont működtetésére, Glis csomagautomata kihelyezésére, ATM automata elhelyezésére, valamint műanyagüveg-visszaváltó automata elhelyezésére.	Kapcsolatfelvétel az illetékes szervekkel, Magyar Posta Zrt-vel, GLS csomagküldő szolgálattal, MOHU-val, OTP Bank Nyrt-vel.
Amióta megszűnt a településen az általános iskolai oktatás, problémát jelent a volt általános	Szociális otthon kialakítása több ütemben. Első ütemben egy demensotthon létrehozás.

iskola épületének kihasználatlansága, mely állagromlást eredményezhet.	
A településen lévő két buszmegálló közül egy fedetlen, ez problémát jelent a rossz időjárási viszonyok esetén a tömegközlekedést használó lakosság körében, illetve a jelenlegi fedett buszmegálló felújítása is problémás a megfelelő források hiánya miatt. Szükség lenne további 1-2 új megállóhely kialakítása és fedetté tétele.	Buszmegállók felújítása, új megállóhelyek létesítése - lakossági felmérés útján - egyeztetve az illetékes MÁV csoporttal. Az újonnan kialakított megállóhelyek fedetté tétele.
Problémát jelent a Szabadság utca-Kossuth utca találkozásánál lévő kanyarban a gyalogos közlekedés, mely egyes esetekben életveszélyes is lehet, tekintettel arra, hogy a közelben találhatóak a buszmegállók, és iskolaidőszakban számos gyermek közlekedik arra.	Gyalogos-átkelőhely kialakításának kezdeményezése, egyeztetés az illetékes közlekedésbiztonsági hatóságokkal, valamint a rendőrséggel.
Tekintettel arra, hogy önkormányzati feladat lévén a közvilágítás biztosítása, mint helyi közügy, a kor technikai, műszaki kihívásának megfelelően a folyamatosan elavulttá váló lámpatestek cseréje válik szükségessé.	Lámpatestek folyamatos cseréje, korszerűsítése.
A településen problémát jelent az EU-s irányelveknek megfelelő szelektív hulladékgyűjtés gyakorlata a lakosság körében, illetve egy erre a célra kijelölt megfelelően körülkerített, a településképet nem torzító hulladék gyűjtésére alkalmas terület kialakítása hiányzik.	Lakosság körében a tudatos szelektív hulladékgyűjtési gyakorlat kialakítása, valamint az erre a célra szolgáló, a szelektív hulladék lerakására szolgáló területek kialakítása, azokon konténerek elhelyezése, együttműködve a MOHU-val. Lakosság részére ismeretterjesztő programok szervezése a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül.
Jelentős probléma - kifejezetten a felnőtt lakosság, családok körében, hogy szabadidejük eltöltésére, akár egy ebéd, vagy vacsora, vagy akár csak egy ital és desszert elfogyasztására nincs lehetőség a településen. Mikrotérségi szinten hiányt jelent.	Kormányzati támogatással támogatni a településen a vendéglátásban tevékenykedni kívánó vállalkozásokat
A település jellegéből és költségvetéséből adódóan nehézséget jelent a kötelezően előírt HÉSZ felülvizsgálata és ennek megfelelően annak aktualizálása-módosítása, mely jelentős költségeket ró az önkormányzat költségvetésére nézve.	Pályázati lehetőségeket kihasználva felülvizsgálat, annak elkészíttetése településtervezővel, majd az e tárgyú önkormányzati rendelet megalkotása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)**

Együtt Csányosróért Egyesület, SZOCEG Nonprofit Kft., Idősek Klubja, Aspect Energy Kft. (olajkitermelő), Napsugár Óvoda Szülői szervezete, LAKI-Seed Kft., a református egyházközség presbitériuma, nagyobb gazdák segítik a falu élhetőbbé tételét.

(Falu szépítése, nyári napközis táborok, kisebb-nagyobb felajánlások)

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása**

A településen a civil szektort az Együtt Csányosróért Egyesület testesíti meg. A megszűnt alapítványok (A Múlt a Jövőért, A Kultúráért) elsősorban az iskolai célok megvalósítását szolgálták. A partnerség elsősorban egymás rendezvényeinek a támogatásában, tematikájuk, időpontjuk összehangolásában, helyi hagyományok ápolásában, a település élhetőbbé tételében, a környezeti kultúra fejlesztésében nyilvánul meg.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása**

Az önkormányzat társulásban a következő feladatokat látja el:

- óvodai nevelés
- egészségügyi együttműködés
- család és gyermekjóléti feladatok szervezése

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

A nemzetiségi önkormányzat a települési önkormányzattal közösen tevékenykedik az esélyegyenlőség megvalósításában. A jövőben szorosabb együttműködést kezdeményeznek az önkormányzatok egymás között.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

A civil szervezetek eddig ezen a területen nem működtek közre, bevonásuk ebbe a tevékenységbe a következő időszak feladata lesz. Bár kezdeményezések már eddig is voltak.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában**

A fent említettek közül már kiderül, hogy a magánszemélyek, gazdaságok lehetőségük szerint szívesen és készségesen segítik a falut. Legjobb példája ennek a felajánlások mértéke és rendszeressége.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

Kistélepülés lévén személyes kapcsolatfelvétel, telefonos információkérés.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

Az önkormányzat honlapján, illetve az önkormányzat hirdetőtábláján kifüggesztve a lakosság is tudomást szerezhet a HEP-ről. Lakossági fórum keretében visszacsatolási lehetőséget biztosítunk.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Az iskolai lemorzsolódás relatíve magas, jellemző a középiskolai korú gyermekekre is. Az aktív korúak között megjelenő emelkedő tendenciájú (tartós) munkanélküliség, valamint ezzel összefüggésben a 26-30 éves korosztály elvándorlási kedve, mely a családalapítás idejének kitolódásával jár A roma és nem roma lakosok, békés egymás mellett élését segítő programok csekély volta Jellemzően a mélyszegénységben élők küzdenek függőségi problémákkal élelcél és foglalkoztatás hiánya miatt 	<ul style="list-style-type: none"> Felnőttoktatás általános és középiskolai szinten, felsőfokú végzettségek megszerzésének biztosítása (OKJ-s képzések munkaügyi kp-ok által), valamint a Pécsi Református Gimnázium és Kollégium Sellyei Technikumán keresztül az Első Esély Együtt projekt keretén belüli együttműködés, melynek együttműködő tagjai a települési Jelenlét Pontok, Katolikus Karitás, a Máltai Szeretetszolgálat, a családsegítő és gyermekjóléti központok és szolgálatok, valamint gyermekvédelmi intézmények. Fiatalokat célzó, olyan szolgáltatások, előadások melyek a munkakeresésben nyújtanak segítséget, ezáltal a településen maradáást segítik elő A békés egymás mellett élést segítő közösségi programok szervezése együttműködve a települési nemzetiségi önkormányzattal A függőségből való kikerülés segítése helyi szervezésű előadásokkal, családsegítő szolgálattal, egyéb szervekkel, egészségügyi intézményekkel való szorosabb együttműködés keretében.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> A sellyei kistérségben dolgozó, szociális munkával foglalkozó 	<ul style="list-style-type: none"> Szakmai javaslatok megfogalmazásával egyeztetés

	<p>intézmények és szervezetek tevékenységében alig-alig jelennek meg a preventív szociális munka elemei. A prevenciót célzó hatékony szociális munka háttérbe szorul a „tűzoltással” szemben.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nincs a településen olyan szolgáltatás, amely a 0-3 éves korú gyermekek nappali elhelyezését biztosítani tudná, ez sok esetben a nők munkába helyezését is akadályozza • A sellyei kistérség területén működő gyermekjóléti szolgálat szakdolgozói létszáma alacsony, munkatársai leterheltek, kevés idő jut egy-egy gyermek gondozására • Főként iskolai szünetekben, illetve hétvégéken nem tudják hasznosan tölteni az időt a gyermekek, melyek körében egyre jellemzőbb, hogy korlátlanul használják az ún. okoseszközöket • Az ifjúság körében problémát jelentenek a szintetikus drogok megjelenése, melyekhez olcsón hozzá lehet jutni, és hosszútávon rendkívül káros a gyermekek egészségére nézve 	<p>kezdeményezése a kistérségben szociális munkát végző intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • A 0-3 éves korú gyerekek napközbeni elhelyezésére vonatkozó igényfelmérés a Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatalt fenntartó önkormányzatok közigazgatási területén. A jelentkező igények alapján mini bölcsőde, bölcsőde létrehozására vonatkozó szakmai program és a működtetésre vonatkozó költségvetés elkészítése. A működtetéshez szükséges forráslehetőségek felkutatása. • Csányoszró Község Önkormányzata kezdeményezi a kistérségi gyermekjóléti ellátásban dolgozó szakemberek számának a jelentkező szükségletekhez igazodó növelését • Csányoszró Község Önkormányzata megbízás alapján a Csányoszrói Kommunális és Kommunális NKft.-n keresztül a TOP_PLUSZ 3.1.3. program keretén belül szervezi az e célt szolgáló programokat. • Prevenciók szervezése a rendőrséggel, egészségügyi intézményekkel, mentálhigiénés szakemberekkel együttműködve
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • A településen élő idősek közérzetének alakulása jelentős mértékben attól is függ, hogy mennyire érezhetik a község törődését, támogatását, odafigyelését, kapnak-e segítséget közösségi kapcsolataik alakításához, művelődésükhöz és mennyire tekintik őket a helyi társadalom integráns részének. • A térségben élő idős, mentális betegséggel küzdő, önmaga 	<ul style="list-style-type: none"> • Célzottan a településen élő idősek részére közművelődési, kulturális, ismeretterjesztő programok szervezése, évente több alkalommal kirándulások lebonyolítása • A településen a volt iskola épületében szociális otthon létrehozása, ahol a településen, valamint a csányoszrói mikrotérségben élő idősek előnyt élvezhetnek a bekerülést illetően.

	<p>ellátásra nem képes idős emberek gondozása, ellátása sok esetben nem biztosított a rokonok hozzátartozók elutasító magatartása miatt. A térségben jelenleg működő szociális otthonok férőhelyhiánnyal küzdenek. A betegek hosszas várakozás után tudnak csak bekerülni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A mai modern világban igen elterjedtek az időseket célzó akár internetes, telefonos bűncselekmények, melynek célpontjai (lehetnek) a településen élő idős polgárok is. 	<ul style="list-style-type: none"> • felvilágosító, preventív jellegű előadások szervezése, továbbá az informatikai ismeretek elsajátításának elősegítését szolgáló, valamint a közösségi platformok, internetes oldalak biztonságos használatát elősegítését célzó programok szervezése.
Nők	<ul style="list-style-type: none"> • A nők munkába állásával problémát jelenthet a gyermekek elhelyezése. A településen a bölcsődei ellátás nem biztosított. • A hagyományos női szerepekkel kapcsolatos előítéletek még mindig hatnak a falusi társadalmakban • Az elmúlt évtizedekben megváltozott a nők társadalmi helyzete, ugyanakkor a falusi társadalmakban még erősen élnek a hagyományos sztereotípiák. 	<ul style="list-style-type: none"> • Előzetes felmérés és egyeztetés után a településen indítandó képzések előkészítése, majd lebonyolítása. A képzésben részt vettek elhelyezkedésének segítése • Bölcsőde vagy családi napközi épületének, valamint a személyi és tárgyi feltételeknek a biztosítása. • A településen élő nők számára a női jogokkal kapcsolatos előadások, rendezvények szervezése • A közéleti, közösség szerepvállalásra felkészítő előadások, tréningek szervezése
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • A fizikai akadálymentesítés megtörtént az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában, azonban az önkormányzat honlapja nem akadálymentes. • A fogyatékkal élők bizonyos szolgáltatásokat csak a vármegyeszékhelyen, Pécsset vehetnek igénybe • A térségben közlekedő menetrendszerű autóbuszok többsége nem alkalmas a mozgáskorlátozottak akadálymentes utaztatására 	<ul style="list-style-type: none"> • Képernyőolvasó szoftver beszerzése a könyvtárnak is helyt adó Integrált Községi Tér helyiségben. • A fogyatékkal élők vármegyei érdekvédelmi, érdekképviseleti szervezeteivel szorosan együttműködve a vármegyében biztosított szolgáltatások áttekintése, közös javaslatok megfogalmazása a szolgáltatások decentralizációjára, a járási központokban és a településeken történő biztosítására • Az illetékes járási hivatallal,

	<ul style="list-style-type: none"> • Jelenleg sem a településen, sem pedig a mikrotérségben élő fogyatékos személyek számára nincsen programlehetőség • Közterületek akadálymentesítésének hiányos volta. A közlekedésben (pl. járdák megközelíthetősége) nem, vagy csak részben megoldott a mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők részére a biztonságos közlekedés. 	<p>valamint a MÁV csoporttal együttműködve annak elérése, hogy a térségben közlekedő autóbuszok akadálymentesítése elinduljon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programok szervezése a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül. • Pályázati lehetőségek kihasználásával a közterületek akadálymentesítésének megvalósítása
<p>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére. • Sokszínű közösségi programok hiánya, melyen minden célcsoport képviseltetheti magát. • Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek infrastrukturális fejlesztése, felújítása, energetikai korszerűsítése, udvarrendezése, parkosítása, fedett parkolóhelyek, kerékpártárolók hiánya. • A szomszédos települések nehéz megközelíthetősége, a rossz infrastruktúra, valamint a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés hiánya indokolja egy, a környező településeket összekötő kerékpárút létrehozását. • A jelenlegi játszótér a nagyobb gyermekek számára nem alkalmas, a tűző nap elől árnyékot adó fákkal, növényekkel való parkosítása nem megfelelő. • Az önkormányzat tulajdonában álló utak, hidak járdák felújításra szorulnak, a biztonságos közlekedés egyes területeken nem biztosítható. • A roma és nem roma lakosság békés egymás mellett élésének 	<ul style="list-style-type: none"> • Adatbázis létrehozása. • A célcsoportok számára programok szervezése. • Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek felújítása, infrastrukturális, energetikai fejlesztése, udvarrendezése, parkosítása, fedett parkolóhelyek kialakítására vonatkozó pályázatok benyújtása. • A kerékpárutak fő célja a közlekedésbiztonság növelése a gépjárműforgalomtól való elválasztással, az egészséges életmód és a környezetvédelem előmozdítása a tisztább, alacsony kibocsátású közlekedés ösztönzésével, valamint a turizmus (kerékpáros turizmus) támogatása. Ösztönzi a fizikai aktivitást, ami hozzájárul a jobb közegészséghez. Alternatív közlekedési mód a rövidebb távok megtételére, tehermentesítve az utakat. • Korszerű, szabványnak megfelelő játékok beszerzése, melyek az idősebb gyermekek igényeit is kielégítik (pl.: saját testsúlyos edzés eszközök). Gyorsan növe,

<p>elmélyítését célzó programok csekély volta</p> <ul style="list-style-type: none"> • A településüzemeltetéshez, településtisztasági, valamint az egyéb kötelező önkormányzati feladatokhoz szükséges korszerű eszközök hiánya. • A településen jelenleg csak részben kialakított kamerarendszer működik, mely csak részben nyújt megoldást a vagyonbiztonságot érintő problémákra. • Csányoszró község nem ápol testvértelepülési kapcsolatot jelenleg egyetlen településsel sem. Az önkormányzatiság továbbértelmezése tekintetében fontos tapasztalatcsere hiánya, e tárgyú együttműködés hiánya. • A településen található egy múzeum, amely funkcióját nem tölti be teljesen. Ennek fejlesztése időszerűvé vált. • Az ivóvízminőség-javítási programok lezárultát követően az ivóvíz minősége néhol rosszabb lett, mint előtte volt. • Azon polgárok akik a településen nem csatlakoztak a kialakított szennyvízhálózathoz egyedi szennyvízülepítővel, vagy azzal sem rendelkeznek, melynek következményeként szennyezik a talajt, mely környezet-egészségügyi, esetleg járványügyi problémákat vethet fel. • Sok helyütt probléma (főként a Szabadság utca) csapadékelvezető rendszerének hiányos volta, melynek következményeként a közterületeken áll a víz egy nagyobb esőzést követően. • A korábbi postaépület kihasználatlan, szükség lenne Posta pont működtetésére, Gls 	<p>nagy árnyékot adó fák telepítése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utak, hidak, közterületek, járdák felújítása, fejlesztése, csapadék-víz elvezető rendszer korszerűsítése • Közös programok szervezése a nemzetiségi önkormányzattal együtt. • A kötelező önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése pályázat útján. • Korszerű kamerarendszer kiépítése a település teljes területén a vagyonbiztonság fokozás érdekében. • Kapcsolatfelvétel hasonló határon túli településekkel, majd ezt követően az együttműködés kialakítása. Jelenleg pályázat került benyújtásra a romániai Komandó településsel való tervértelmezési kapcsolat kialakítása céljából • Múzeumi eszközök bővítése, kiállítás szervezése, előadások tartása a múzeumlátogatók számára. Épület állagmegóvása, renoválása, bővítése. • Kapcsolatfelvétel a Nemzeti Vízművek illetékes területi csoportjával a probléma megoldását illetően. • Az önkormányzati költségvetéshez mérten települési támogatás nyújtása. • Tervezés, pályázati források biztosítása. • Kapcsolatfelvétel az illetékes szervekkel, Magyar Posta Zrt-vel, GLS csomagküldő szolgálattal, MOHU-val, OTP Bank Nyrt-vel. • Szociális otthon kialakítása több ütemben. Első ütemben egy demensotthon létrehozás • Buszmegállók felújítása, új megállóhelyek létesítése - lakossági felmérés útján -
--	--

csomagautomata kihelyezésére, ATM automata elhelyezésére, valamint műanyagüveg-visszaváltó automata elhelyezésére.

- Amióta megszűnt a településen az általános iskolai oktatás, problémát jelent a volt általános iskola épületének kihasználatlansága, mely állagromlást eredményezhet.
- A településen lévő két buszmegálló közül egy fedetlen, ez problémát jelent a rossz időjárási viszonyok esetén a tömegközlekedést használó lakosság körében, illetve a jelenlegi fedett buszmegálló felújítása is problémás a megfelelő források hiánya miatt. Szükség lenne további 1-2 új megállóhely kialakítása és fedetté tétele.
- Problémát jelent a Szabadság utca-Kossuth utca találkozásánál lévő kanyarban a gyalogos közlekedés, mely egyes esetekben életveszélyes is lehet, tekintettel arra, hogy a közelben találhatóak a buszmegállók, és iskolaidőszakban számos gyermek közlekedik arra.
- Tekintettel arra, hogy önkormányzati feladat lévén a közvilágítás biztosítása, mint helyi közügy, a kor technikai, műszaki kihívásának megfelelően a folyamatosan elavulttá váló lámpatestek cseréje válik szükségessé.
- A településen problémát jelent az EU-s irányelveknek megfelelő szelektív hulladékgyűjtés gyakorlata a lakosság körében, illetve egy erre a célra kijelölt megfelelően körülkerített, a településképet nem torzító hulladék gyűjtésére alkalmas

egyeztetve az illetékes MÁV csoporttal. Az újonnan kialakított megállóhelyek fedetté tétele.

- Gyalogos-átkelőhely kialakításának kezdeményezése, egyeztetés az illetékes közlekedésbiztonsági hatóságokkal, valamint a rendőrséggel.
- Lámpatestek folyamatos cseréje, korszerűsítése.
- Lakosság körében a tudatos szelektív hulladékgyűjtési gyakorlat kialakítása, valamint az erre a célra szolgáló, a szelektív hulladék lerakására szolgáló területek kialakítása, azokon konténerek elhelyezése, együttműködve a MOHU-val. Lakosság részére ismeretterjesztő programok szervezése a Csányosrői Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül.
- Kormányzati támogatással támogatni a településen a vendéglátásban tevékenykedni kívánó vállalkozásokat
- Pályázati lehetőségeket kihasználva felülvizsgálat, annak elkészíttetése településtervezővel, majd az e tárgyú önkormányzati rendelet megalkotása

	<p>terület kialakítása hiányzik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelentős probléma - kifejezetten a felnőtt lakosság, családok körében, hogy szabadidejük eltöltésére, akár egy ebéd, vagy vacsora, vagy akár csak egy ital és desszert elfogyasztására nincs lehetőség a településen. Mikrotérségi szinten hiányt jelent. • A település jellegéből és költségvetéséből adódóan nehézséget jelent a kötelezően előírt HÉSZ felülvizsgálata és ennek megfelelően annak aktualizálása-módosítása, mely jelentős költségeket ró az önkormányzat költségvetésére nézve. 	
--	--	--

Jövőképünk

Csányoszró község jövőképe 2031-ig a következő: Csányoszró legyen a kis- és mikrotérségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott, valamint a zöld növekedésben élenjáró, mintaértékű központ, ahol a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztés eredményeként az aktív, egészséges és családokban gyarapodó társadalom számára az életminőség magasabb színvonala, a biztos megélhetés, valamint a nyugodt, kulturált életfeltételek egyaránt biztosítottak.

- **Egészséges lakosság:** Magyarország községi átlagához képest kedvezőbb egészségi állapot, magasabb születéskor várható átlagos élettartam a cél. Mindennek feltétele a magas színvonalú egészségügyi ellátás, prevenciók rendszer szervezése és a lakosság magas öngondoskodási szintje. A gyermekek folyamatos és tudatos bevonása, motiválása mellett az aktív életvitelhez szükséges feltételek minden korosztály számára biztosítottak és hozzáférhetőek legyenek. A kulturális- és sportélet, valamint az e célból szervezett programok valódi közösségeket kövacsoljanak, ahol az emberi kapcsolatok, interakciók biztosítják, hogy az elmagányosodás, elszigetelődés szintje csökkenjen, a „lelki” egészség, a kiegyensúlyozott, harmonikus, értékes életvitelhez nélkülözhetetlen társas kapcsolatok is megerősödjenek, bővüljenek. Az aktív kisközösségek egyben védőhálóként működnek, a tagok figyelnek egymásra, a sokszor súlyos, adott esetben bűnelkövetéshez is vezető szociális, pszichés problémák azonosítása és a megfelelő intézkedések megtétele időben megtörténjen.
- **Toleráns lakosság, toleráns község:** a békés egymás mellett élés, a közösségi normák elfogadása és betartása mellett az eltérő kulturális háttérből adódó értékek védelme, kölcsönös megismerése és elismerése. A szemléletformálásnak, az aktív közösségi életnek köszönhetően a kirekesztés szintje alacsony legyen, az eltérő életvitelből eredő

konfliktusok száma pedig minimális. A munkáltatók és a helyi közszolgáltatások az esélyegyenlőség szempontjait maximálisan figyelembe vegyék működésük során.

- **Fiatalodó lakosság:** Csányoszró község népességmegtartó erejének növekedése, az itt felnövő, de a közép, - illetve felsőoktatás miatt más településen tanuló fiatalok visszatérése egyik fő célunk. Összességében a cél 2031-re kismértékben növekvő lakosság szám, s ezen belül is a 40 év alattiak számának emelkedése.
- **Képzett lakosság:** A köz, - és felsőoktatás, a sokszínű felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás ösztönzése. A tanulás szempontjából hátrányos helyzetű célcsoportok számára biztosítani kell, hogy a munkaerőpiacon az esélyekhez hozzáférjenek, képességeiket kibontakoztathassák, értékteremtő munkájukkal hozzájárulhassanak a közösségi célokhoz.
- **Egyenlő esélyek biztosítása:** Az esélyegyenlőség szempont horizontális érvényesítésével mindenki számára biztosítani kell a település és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító szolgáltatásokat. A szolgáltatások elérhetővé és megfelelővé tételére kell törekedni a szolgáltatások minőségi fejlesztésekor. A teljes körű, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést az új projektek során is biztosítani kell.
- **Családbarát település:** A helyi és mikrotársadalmi igények felmérését követően mind a helyi szolgáltatások szervezésében, mind pedig a településen elérhető szabadidős tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit családközpontú szemlélettel képviseljük.
- **Közfeladatok korszerű ellátása:** a közfeladatok, helyi szolgáltatások a 21. század követelményeinek való szervezése, ellátása.
- **Környezettudatosság, fenntarthatóság elősegítés**
- Olyan településen kívánunk élni, ahol a **romák** továbbra is tökéletes harmóniában, konfliktusok nélkül tudnak együtt élni a nem roma lakossággal.
- **Idős társadalom segítése:** Folyamatosan odafigyelünk az idősekre a közösségi életbe történő bevonással. A szolgáltatások folyamatos bővítésével, és színvonalasságával mindennapjaikat megkönnyítjük, színesebbé tesszük. Azt hiszem, bátran lehet mondani, hogy megéri a mi falunkban idősnek lenni!
- Elengedhetetlennek tartjuk a **nők esetében** a családvállalás megkönnyítését. Ehhez elengedhetetlen a munkalehetőségek biztosítása mind az anyának, mind az apának. Ennek érdekében bölcsődei tagozat létrehozása is esedékes lenne. Továbbá elengedhetetlen a folyamatos szűrővizsgálatok biztosítása, és az azokra való eljárás ösztönzése.
- **Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének fejlesztése:** 2031-ig kiemelt figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életében szükséges akadálymentesítések fejlesztésére a közhivatalokban, közintézményekben és a település járdáinál és útjainál.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Adatgyűjtés	Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére.	Adatbázisok létrehozása a hiányzó adatok tekintetében.		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Adatbázis létrehozása.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Rendelkezésre álló adatok mennyisége.	Humán és technikai erőforrás.	Adatbázisok folyamatos karbantartása.	nem releváns
2	Közösségi programok szervezése	Sokszínű közösségi programok hiánya, melyen minden célcsoport képviseltetheti magát.	Programok megvalósítása minden célcsoportot érintően	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	A célcsoportok számára programok szervezése.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Megvalósított programok száma.	Humán, pénzügyi és technikai erőforrás, TOP_Plus pályázat	Rendszeres programszervezés.	nem releváns
3	Önkormányzati és közös hivatali épületek felújítása, energetikai korszerűsítése	Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek infrastrukturális fejlesztése, felújítása, energetikai korszerűsítése, udvarrendezése, parkosítása, fedett	Korszerű, felújított önkormányzati és hivatali épületek és azok udvarainak megléte, melyek a hozzárendelt feladatok megvalósítása érdekében meg kellene érdekeljenek a 21. század környezeti,	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Az önkormányzati, valamint az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó közös önkormányzati hivatal épületeinek felújítása, infrastrukturális, energetikai fejlesztése,	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Megvalósult fejlesztések száma.	Versenyképes Járások Program, Magyar Falu Program, EU-s pályázatok, TOP pályázatok, egyéb e tárgyú pályázati források	Állagmegóvás, folyamatos karbantartás.	A Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatalt fenntartó önkormányzatok konzorciumi megállapodása a hivatal épületével kapcsolatban.

		parkolóhelyek, kerékpártárolók hiánya.	valamint egyéb elvárásainak.			udvarrendezése, parkosítása, fedett parkolóhelyek kialakítására vonatkozó pályázatok benyújtása.						
4	Kerékpárút kialakítása a környező településekkel együttműködve	A szomszédos települések nehéz megközelíthetősége, a rossz infrastruktúra, valamint a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés hiánya indokolja egy, a környező településeket összekötő kerékpárút létrehozását.	A környező településeket összekötő kerékpárút létrehozása, amely elválasztja a kerékpáros forgalmat az autós forgalomtól, ezzel csökkentve a balesetveszélyt. Biztonságot nyújt a szülők számára, akik kevesebb kockázat mellett engedhetik a gyermekeiket egyedül. Lehetőséget ad a szabadban való hasznos időtöltésre.	Baranya vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) NEMZETI KERÉKPÁROS STRATÉGIA 2030	A kerékpárutak fő célja a közlekedésbiztonság növelése a gépjárműforgalomtól való elválasztással, az egészséges életmód és a környezetvédelem előmozdítása a tisztább, alacsony kibocsátású közlekedés ösztönzésével, valamint a turizmus (kerékpáros turizmus) támogatása. Ösztönzi a fizikai aktivitást, ami hozzájárul a jobb közegészséghez. Alternatív közlekedési mód a rövidebb távok megtételére, tehermentesítve az utakat.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A szolgáltatással való elégedettség indikátora, valamint a kerékpárutat használók száma.	pályázati források, kormányzati együttműködés	Folyamatos karbantartás, felújítás	Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó önkormányzatok között valósulhat meg.
5	Játszótér felújítása, bővítése, parkosítása	A jelenlegi játszótér a nagyobb gyermekek számára nem alkalmas, a tűző	Korszerű, felújított játszótér, mely az idősebb gyermekek igényeit is	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Korszerű, szabványnak megfelelő játékok beszerzése, melyek az	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	játszótér kihasználtsága	Versenyképes Járások Program, Magyar Falu Program,	folyamatos karbantartás	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés

		nap elől árnyékot adó fákkal, növényekkel való parkosítása nem megfelelő.	kiszolgálja. A gyermekek egészségét védve árnyékot adó fák telepítésével.	2027)	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	idősebb gyermekek igényeit is kielégítik (pl.: saját testsúlyos edzés eszközök). Gyorsan növvő, nagy árnyékot adó fák telepítése.				egyéb pályázati források		
6	Az önkormányzat tulajdonában álló utak, hidak járdák felújítása	Az önkormányzat tulajdonában álló utak, hidak járdák felújításra szorulnak, a biztonságos közlekedés egyes területeken nem biztosítható.	Az önkormányzat tulajdonában álló utak, hidak járdák felújításra kerüljenek a korszerű és biztonságos közlekedés követelményeinek megfelelően.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Utak, hidak, közterületek, járdák felújítása, fejlesztése, csapadék-víz elvezető rendszer korszerűsítése	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Elvégzett felújítások száma	Versenyképes Járások Program, Magyar Falu Program, egyéb pályázati források	Folyamatos karbantartás	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés
7	Nemzetiségi önkormányzattal való szorosabb együttműködés kialakítása	A roma és nem roma lakosság békés egymás mellett élésének elmélyítését célzó programok csekély volta	A roma és nem roma lakosság példamutató konstruktív egymás mellett élése	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-	Közös programok szervezése a nemzetiségi önkormányzattal együtt.	Képviselő-testület, polgármester, Csányoszró Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2031. 01. 27. (hétfő)	A programokon résztvevők száma	Pályázati források (hazai, Eu-s)	Folyamatos programszervezés	Nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat közötti együttműködési megállapodás alapján külön testületi döntések szükségesek erre vonatkozóan.

					2024)							
8	Településüzemeltetéshez, karbantartáshoz szükséges eszközök beszerzése	A településüzemeltetéshez, településtudás, valamint az egyéb kötelező önkormányzati feladatokhoz szükséges korszerű eszközök hiánya.	Csányoszló példamutató mikrotérségi településsé váljon a rendezettség és településtudás területein. Településképváltoztatása.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	A kötelező önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése pályázat útján.	Csányoszló Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Településképváltoztatása	Pályázati források (hazai) Versenyképes Járások Program Magyar Falu Program	Folyamatos állagmegóvás, karbantartás, újabb eszközök beszerzése a korábbiak amortizációját követően.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés a közös hivatalt fenntartó önkormányzatok között eszközbeszerzésre vonatkozóan.
9	Biztonságos Csányoszló	A településen jelenleg csak részben kialakított kamerarendszer működik, mely csak részben nyújt megoldást a vagyonbiztonságot érintő problémákra.	Biztonságos település - nyugodt életkörülmények	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Korszerű kamerarendszer kiépítése a település teljes területén a vagyonbiztonság fokozás érdekében.	Csányoszló Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A vagyon elleni bűncselekmények számának csökkenése, illetve azok megszüntetése a településen.	Pályázati források Versenyképes Járások Program	Állagmegóvás, folyamatos karbantartás	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
10	Testvértelepülési kapcsolatok kialakítása	Csányoszló község nem ápol testvértelepülési kapcsolatot jelenleg egyetlen településsel sem. Az önkormányzatiság továbbértelmezése tekintetében fontos tapasztalatcsere hiánya, e tárgyú együttműködés hiánya.	Testvértelepüléssel való együttműködés, tapasztalatcsere. Határon inneni és túli magyar honfitársakkal történő kapcsolattartás, hagyományőrzés.	Eu Regionális politikája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Kapcsolatfelvétel hasonló határon túli településekkel, majd ezt követően az együttműködés kialakítása. Jelenleg pályázat került benyújtásra a romániai Komandó településsel való testvértelepülési kapcsolat kialakítása céljából	Csányoszló Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Testvértelepülések száma	EU-s és egyéb pályázati források, költségvetési támogatás.	Folyamatos kapcsolattartás, kapcsolatkeresés.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
11	Kultúra és hagyomány Csányoszlón	A településen található egy múzeum, amely funkcióját nem tölti	A mikrotérségben élők és a településre látogatók	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Múzeumi eszközök bővítése, kiállítás szervezése,	Csányoszló Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Látogatók száma	Pályázati források (hazai, EU-s)	Kínálat folyamatos bővítése, az épület	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés.

		be teljesen. Ennek fejlesztése időszzerűvé vált.	ismerjék meg a település és környéke hagyományait, a híres szövedei örökséget bemutató eszközkiállítást, valamint azokat az emléktárgyakat, melyet eleink használtak.	Program	(MNTFS 2030)	előadások tartása a múzeumlátogatók számára. Épület állagmegóvása, renoválása, bővítése.	ata				állagmegóvás, karbantartás.	
12	Egészséges, jó minőségű és megfizethető ivóvizet!	Az ivóvízminőség-javítási programok lezárultát követően az ivóvíz minősége néhol rosszabb lett, mint előtte volt.	Egészséges, jó minőségű és megfizethető ivóvíz biztosítása a településen.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Kapcsolatfelvétel a Nemzeti Vízművek illetékes területi csoportjával a probléma megoldását illetően.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Egészséges, jó minőségű, megfizethető ivóvíz,	Külső forrásból az állami szerveken keresztül.	Folyamatos minőségjavítás	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
13	Talajterhelés csökkentése	Azon polgárok akik a településen nem csatlakoztak a kialakított szennyvízhálózathoz egyedi szennyvízülépítővel, vagy azzal sem rendelkeznek, melynek következményeként szennyezik a talajt, mely környezetegészségügyi, esetleg járványügyi problémákat vehet fel.	A szennyvízhálózathoz történő teljes csatlakozási lefedettség	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Az önkormányzati költségvetéshez mérten települési támogatás nyújtása.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Teljes csatlakozás	Költségvetési feladatalapú támogatás.	Az önkormányzat költségvetésének függvényében.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
14	Árkok, csapadékelvezető rendszerek kialakítása,	Sok helyütt probléma (főként a Szabadság utca) csapadékelvezető	Megfelelő csapadékvíz-elvezető rendszerek	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tervezés, pályázati források biztosítása.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Elégedettség, biztonságos, akadálymentes közlekedés	Pályázati források.	Állagmegóvás, karbantartás.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés

	felújítása	rendszerének hiányos volta, melynek következményeként a közterületeken áll a víz egy nagyobb esőzést követően.	kialakítása a megfelelő akadálymentes közlekedés biztosítása érdekében.		(MNTFS 2030)				megléte.			
15	A lakosság részére történő köz-, valamint kényelmi szolgáltatások biztosítása, illetve az abban történő közreműködés	A korábbi postaépület kihasználatlan, szükség lenne Posta pont működtetésére, GLS csomagautomata kihelyezésére, ATM automata elhelyezésére, valamint műanyagüveg-visszaváltó automata elhelyezésére.	A lakosság komfortérzetének biztosítása, köz- és kényelmi szolgáltatások nyújtása, illetve az abban való közreműködés révén.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Kapcsolatfelvétel az illetékes szervezetekkel, Magyar Posta Zrt-vel, GLS csomagküldő szolgálattal, MOHU-val, OTP Bank Nyrt-vel.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Posta Pont, GLS automata, Üveg visszaváltó-automata, bankjegykiadó automata megléte a településen, valamint a lakosság elégedettsége.	Külső, valamint pályázati források.	Folyamatos együttműködés az illetékes szervezetekkel, intézményekkel.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
16	A kihasználatlan, ámde felújított iskolaépület hasznosítása	Amióta megszűnt a településen az általános iskolai oktatás, problémát jelent a volt általános iskola épületének kihasználatlansága, mely állagromlást eredményezhet.	A volt iskola épülete, rendeltetésváltásának elérése, valamint annak valamely célcsoport-főként a mikrotérségben élő idős, beteg lakosság számára történő hasznosítása.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szociális otthon kialakítása több ütemben. Első ütemben egy demensotthon létrehozás.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Az épület kihasználtsága.	Pályázati források, állami támogatás Versenyképes Járások Program	Folyamatos fejlesztés, állagmegóvás, karbantartása, szakképzett személyzet biztosítása.	Jelenleg a közös hivatalt fenntartó önkormányzatok konzorciumi együttműködése keretében kerül az első ütem megvalósításra, amennyiben a Versenyképes Járások Programban támogatást nyernek.
17	A településen lévő buszmegállók fejlesztése, új buszmegálló kialakítás	A településen lévő két buszmegálló közül egy fedetlen, ez problémát jelent a rossz időjárási viszonyok esetén a	Lakosság komfortérzetének javítása a tömegközlekedés igénybevétele kapcsán.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Buszmegállók felújítása, új megállóhelyek létesítése - lakossági felmérés útján -	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Lakossági elégedettség	Pályázati források Versenyképes Járások Program	Folyamatos állagmegóvás, karbantartás	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés

		tömegközlekedést használó lakosság körében, illetve a jelenlegi fedett buszmegálló felújítása is problémás a megfelelő források hiánya miatt. Szükség lenne további 1-2 új megállóhely kialakítása és fedetté tétele.				egyeztetve az illetékes MÁV csoporttal. Az újonnan kialakított megállóhelyek fedetté tétele.						
18	Gyalogátkelőhely kialakítása	Problémát jelent a Szabadság utca-Kossuth utca találkozásánál lévő kanyarban a gyalogos közlekedés, mely egyes esetekben életveszélyes is lehet, tekintettel arra, hogy a közelben találhatóak a buszmegállók, és iskolaidőszakban számos gyermek közlekedik arra.	A gyalogos közlekedés biztonságosabbá tétele, vigyázva lakosaink biztonságára.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Gyalogosátkelőhely kialakításának kezdeményezése, egyeztetés az illetékes közlekedésbiztonsági hatóságokkal, valamint a rendőrséggel.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Közlekedési balesetek számának csökkenése (esetszámok).	Pályázati források, támogatások.	Folyamatos karbantartás.	Jelenleg nincs e tárgy körében együttműködés
19	Közvilágítás folyamatos korszerűsítése az azzal kapcsolatos önkormányzati kiadások csökkentésére	Tekintettel arra, hogy önkormányzati feladat lévén a közvilágítás biztosítása, mint helyi közügy, a kor technikai, műszaki kihívásának megfelelően a folyamatosan elavulttá váló lámpatestek	Korszerű, költséghatékony közvilágítási rendszer kialakítása.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Lámpatestek folyamatos cseréje, korszerűsítése.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Korszerű, költséghatékony közfeladatellátás.	Pályázati források, támogatások.	Folyamatos állagmegóvás, karbantartás.	Jelenleg nincs e tárgy körében együttműködés

		cseréje válik szükségessé.										
20	Környezetbarát település - tudatos szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése	A településen problémát jelent az EU-s irányelveknek megfelelő szelektív hulladékgyűjtés gyakorlata a lakosság körében, illetve egy erre a célra kijelölt megfelelően körülkerített, a településképet nem torzító hulladékgyűjtésére alkalmas terület kialakítása hiányzik.	Környezettudatos ság	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program EU Környezetvédelmi politikája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Környezetvédelmi Program (2015-2020)	Lakosság körében a tudatos szelektív hulladékgyűjtési gyakorlat kialakítása, valamint az erre a célra szolgáló, a szelektív hulladék lerakására szolgáló területek kialakítása, azokon konténerek elhelyezése, együttműködve a MOHU-val. Lakosság részére ismeretterjesztő programok szervezése a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül.	Csányoszrói Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Tiszta, élhető település, az illegálisan és nem a környezetvédelmi, fenntarthatósági elveknek megfelelő hulladékgyűjtés csökkenése. Programokon való résztvevők száma.	Pályázati források, támogatások.	Folyamatos felvilágosítás, ismeretterjesztés és a tudatosságra neveléssel kapcsolatban, melyre külső források, pályázati összegek elnyerése szükséges, valamint folyamatos együttműködés a hulladékgazdálkodásért felelős állami szervekkel, gazdasági társaságokkal.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
21	Vendéglátóhelyek kialakításának elősegítése	Jelentős probléma - kifejezetten a felnőtt lakosság, családok körében, hogy szabadidejük eltöltésére, akár egy ebéd, vagy vacsora, vagy akár csak egy ital és desszert elfogyasztására nincs lehetőség a településen. Mikrotérségi szinten hiányt	Közösségi élet felvirágoztatása, társas kapcsolatok erősítése.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Kormány Gazdasági Programja (Gazdaságpolitikai Akcióterve, Demján Sándor Program)	Kormányzati támogatással támogatni a településen a vendéglátásban tevékenykedni kívánó vállalkozásokat	Csányoszrói Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Helyi vendéglátó helyiségek száma	Kormányzati támogatás, valamint a helyi költségvetési rendeletben biztosított anyagi forrás.	Vendéglátóhelyek bevonásával akár önkormányzati rendezvények lebonyolítása, illetve folyamatos kormányzati támogatás.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés

		jelent.										
22	Helyi építési szabályzat felülvizsgálata, aktualizálása	A település jellegéből és költségvetéséből adódóan nehézséget jelent a kötelezően előírt HÉSZ felülvizsgálata és ennek megfelelően annak aktualizálása-módosítása, mely jelentős költségeket ró az önkormányzat költségvetésére nézve.	HÉSZ aktualizálása, naprakésszé tétele a jogszabályi előírásoknak megfelelően.	Helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendelet A Magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény	MNTFS 2030	Pályázati lehetőségeket kihasználva felülvizsgálat, annak elkészítése településtervezővel, majd az e tárgyú önkormányzati rendelet megalkotása	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	HÉSZ felülvizsgálatán ak megtörténte, majd annak új (aktuális) tartalommal történő elfogadása, az erről szóló önkormányzati rendelet megalkotása	Pályázati forrás	Folyamatos felülvizsgálat	Jelenleg nincs együttműködés e tárgykörben.

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Az iskolai lemorzsolódás csökkentése, szakképzettség megszerzése, illetve a munkaerőpiacra összhangban felnevelésbe delegálás	Az iskolai lemorzsolódás relatíve magas, jellemző a középiskolai korú gyermekekre is.	A középiskolát, szakmai végzettséget adó iskolát befejezők számának növekedése	Baranya vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027, Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásáért 2020” Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Felnőttoktatás általános és középiskolai szinten, felsőfokú megszerzésének biztosítása (OKJ-s képzések munkaügyi kp-ok által), valamint a Pécsi Református Gimnázium és Kollégium Sellyei Technikumán keresztül az Első Esély Együtt projekt keretén belüli együttműködés, melynek együttműködő tagjai a települési Jelenlét Pontok,	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	középiskolát végzetek és szakképzettséget szerzők száma (fő)	Pályázati források, Munkaerőpiaci képzési támogatások	Mentorprogram	nem releváns
---	---	---	--	--	--	--	---------------------------------	-----------------------	--	---	---------------	--------------

						Katolikus Karitás, a Máltai Szeretetszolgálat, a családsegítő és gyermekjóléti központok és szolgálatok, valamint gyermekvédelmi intézmények.						
2	A Jövőm Csányoszóban	Az aktív korúak között megjelenő emelkedő tendenciájú (tartós) munkanélküliség, valamint ezzel összefüggésben a 26-30 éves korosztály elvándorlási kedve, mely a családalapítás idejének kitolódásával jár	A településre visszaköltözés, illetve az agglomerációval bíró településeken történő munkavégzés	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásiáért 2020” Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Fiatalokat célzó, olyan szolgáltatások, előadások melyek a munkakeresésben nyújtanak segítséget, ezáltal a településen maradást segítik elő	Képviselő-testület, polgármester	2031. 01. 27. (hétfő)	Lakosságszám emelkedése (fő), életszínvonal minőségének javulása (jövedelem, települési és állami segélyek számának csökkenése)	Pályázati források, együttműködés az erre a célja létrejött szervezetekkel	Programok, előadások folyamatos szervezése, együttműködés a munkaügyi, képzésekre szakosodott szervezetekkel, gazdasági szereplőkkel.	Nem bír relevanciával.
3	Toleráns Csányoszó	A roma és nem roma lakosok, békés egymás mellett élését segítő programok csekély volta	Szorosabb együttműködés kialakítása a települési nemzetiségi önkormányzattal, a roma kultúra mélyebb megismerése, tolerancia mélyítése	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A békés egymás mellett élést segítő közösségi programok szervezése együttműködve a települési nemzetiségi önkormányzattal	Csányoszó Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Programokon részt vevők száma, az esetleges korábban előforduló konfliktusok megszűnése	Hazai és EU-s pályázatok	Folyamatos programszervezéssel	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
4	Az alkohol nem lehet megoldás	Jellemzően a mélyszegénységben élők küzdenek függőségi	Segíteni a függőségből való kikerülést, munkahelyhez	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A függőségből való kikerülés segítése helyi szervezésű	Csányoszó Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Az alkoholproblémákkal küzdők száma	Mentálhigiénés és családsegítő erőforrásai.	Folyamatos figyelemmel kísérés.	Jelenleg nincs együttműködés e tárgykörben.

		problémákkal életcél és foglalkoztatás hiánya miatt	való jutást.		(MNTFS 2030)	előadásokkal, családsegítő szolgálattal, egyéb szervezetekkel, egészségügyi intézményekkel való szorosabb együttműködés keretében.			csökken, amely megmutatkozik a munkanélküliségi ráta csökkenésében.			
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A prevenciót célzó szociális munka elemeinek beépítése a gyakorlati munkába	A sellyei kistérségben dolgozó, szociális munkával foglalkozó intézmények és szervezetek tevékenységében alig-alig jelennek meg a preventív szociális munka elemei. A prevenciót célzó hatékony szociális munka háttérbe szorul a „tűzoltással” szemben.	Váljon a kistérségben végzendő szociális munka szerves részévé a nagyobb problémák megelőzését célzó tevékenység a kistérségben végzendő szociális munka szerves részévé a nagyobb problémák megelőzését célzó tevékenység	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) Sellyei Kistérség Területfejlesztési Konceptiója A Sellyei Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Szakmai javaslatok megfogalmazásával egyeztetés a kistérségben szociális munkát végző intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	a preventív jellegű szociális munkára épülő projektek száma a kistérségben a család-és gyermekvédelmi intézmények által gondozott gyermekek számának alakulása hosszabb távon	Európai uniós, valamint Kormányzati támogatások, pályázatok	A preventív célú szociális munka tartalmi elemeinek megjelenítése az intézmények és szervezetek munkatervében, A szükséges források megjelenítése az intézmények és szervezetek költségvetésében.	nem releváns
2	Éljen a bölcsi!	Nincs a településen olyan szolgáltatás, amely a 0-3 éves korú gyermekek nappali elhelyezését biztosítani tudná, ez sok esetben a nők munkába helyezését is akadályozza	A 0-3 éves korú gyerekek elhelyezését szolgáló mini bölcsőde, vagy bölcsőde kialakítása a községben.	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027), Sellyei Kistérség Területfejlesztési Konceptiója, A Sellyei Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A 0-3 éves korú gyerekek napközbeni elhelyezésére vonatkozó igényfelmérés a Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatal fenntartó önkormányzatok közigazgatási területén. A	polgármester	2031. 01. 27. (hétfő)	Az ellátást igénylők száma, Az ellátást ténylegesen igénybevevők számának alakulása, A megszervezendő ellátás hatása a településen élő nők	A kialakításhoz európai uniós és hazai források, Állami normatíva a működtetéshez, Térítési díjak	Megfelelő számú igénybevevő esetén a szolgáltatás a normatívából és a térítési díjából fenntartható, valamint szükséges a megfelelő számú és	e tárgykörben jelenleg nincs együttműködés

						jelentkező igények alapján mini bölcsőde, bölcsőde létrehozására vonatkozó szakmai program és a működtetésre vonatkozó költségvetés elkészítése. A működtetéshez szükséges forráslehetőségek felkutatása.			elhelyezkedésére,		képzettséggel rendelkező pedagógusállomány	
3	A gyermekjóléti szolgálat személyi állományának bővítése, a szükséges feltételek (pl. közlekedés) javítása.	A sellyei kistérség területén működő gyermekjóléti szolgálat szakdolgozói létszáma alacsony, munkatársai leterheltek, kevés idő jut egy-egy gyermek gondozására	A gyermekjóléti területen dolgozó szakemberek számának növelése, a gyermekjóléti szolgálat segítségére szoruló gyermekek és családok szükségletei alapján a szolgálat kapacitásának bővítése,	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) Sellyei kistérség Területfejlesztési Konceptiója A Sellyei Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Csányoszró Község Önkormányzata kezdeményezi a kistérségi gyermekjóléti ellátásban dolgozó szakemberek számának a jelentkező szükségletekhez igazodó növelését	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek számának alakulása	EU-s és Kormányzati támogatások	A szükséges összegek beépítése a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat költségvetésébe.	e tárgykörben jelenleg nincs együttműködés
4	Napközbeni foglalkozások szervezése, ismeretterjesztés	Főként iskolai szünetekben, illetve hétvégéken nem tudják hasznosan tölteni az időt a gyermekek, melyek körében egyre jellemzőbb, hogy korlátlanul használják az ún.	Gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére szolgáló programok, ismeretterjesztő előadások szervezésével fizikai értelemben vett szociális kapcsolataik	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program Versenyképes Járások Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyerekeknek”	Csányoszró Község Önkormányzata megbízás alapján a Csányoszrói Kommunális és Kommunális NKft.-n keresztül a TOP_PLUSZ 3.1.3. program keretén belül szervezi az e célt	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Résztevők száma (fő)	Rendelkezésre állnak.	Folyamatosan pályázatokkal.	Nem releváns.

		okoseszközöket	erősítése céljából.		Nemzeti Stratégia (2007-2032)	szolgáltató programokat.						
5	STOP DROG!	Az ifjúság körében problémát jelentenek a szintetikus drogok megjelenése, melyekhez olcsón hozzá lehet jutni, és hosszútávon rendkívül káros a gyermekek egészségére nézve	Még kevesebb droghasználó fiatal a településen, ezzel elősegítendő a gyermekek egészséges fejlődését, mely során produktív tagjai lehetnek felnőtteként a társadalomnak.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program Térségi Drogstratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Prevenációs programok szervezése a rendőrséggel, egészségügyi intézményekkel, mentálhigiénés szakemberekkel együttműködve	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Drogot használó fiatalok számának csökkenése, rendőrségi intézkedések száma.	Kormányzati támogatások, források.	Folyamatos programszervezés	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés.

III. A nők esélyegyenlősége

1	A GYED idején a későbbi munkába állást megkönnyítő képzési programok szervezése	A nők munkába állásával problémát jelenthet a gyermekek elhelyezése. A településen a bölcsődei ellátás nem biztosított.	A GYED-en levő nők helyben történő, szakmai végzettséget adó képzésének megszervezése, A GYED idejének lejártá után elhelyezkedésük megkönnyítése, segítése	Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózási Program 2020” Program Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) Sellyei kistérség Területfejlesztési Konceptiója	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Előzetes felmérés és egyeztetés után a településen indítandó képzések előkészítése, majd lebonyolítása. A képzésben részt vettek elhelyezkedésének segítése	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Az indítandó képzési programok száma, A képzésekben résztvevők száma	Munkaerő-piaci képzésekre rendelkezésre álló források	A program csak külső támogatások igénybevételével tartható fent.	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés.
2	Családi napközi vagy (mini) bölcsőde létrehozása akár a szomszédos településekkel összefogva	A nők munkába állásával problémát jelenthet a gyermekek elhelyezése. A településen és a térségben a bölcsődei ellátás nem biztosított.	A településen élő nők helyzetének javítása, munkába állásuk megkönnyítése	Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózási Program 2020” Program Sellyei kistérség Területfejlesztési Konceptiója „Legyen jobb a gyermekeknek”	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	Bölcsőde vagy családi napközi épületének, valamint a személyi és tárgyi feltételeknek a biztosítása.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A szolgáltatást igénybe vevő családok és az elhelyezett gyermekek száma	Pályázati forrás	Az intézkedés normatív állami támogatás és a szülők által fizetett térítési díjából tartható fenn	Jelenleg nincs erre vonatkozó együttműködés

				Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) Versenyképes Járások Program							
3	A nők helyzetének megváltozásával kapcsolatos rendezvények (előadások, viták, tréningek) tartalma	Az elmúlt évtizedekben megváltozott a nők társadalmi helyzete, ugyanakkor a falusi társadalmakban még erősen élnek a hagyományos sztereotípiák.	A nők aktivizálásának, társadalmi előrelépésének elősegítése	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) Baranya Paktum „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásáért 2020” Program Sellyei kistérség Területfejlesztési Konceptiója	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	A településen élő nők számára a női jogokkal kapcsolatos előadások, rendezvények szervezése	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A programokba vont nők számának alakulása	Külső, elsősorban pályázati források, valamint a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató Nkft-vel való önkormányzati együttműködés	Az intézkedés csak külső támogatások megszerzésével válik hosszabb távon is fenntarthatóvá	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés
4	A nők munkahelyi és közéleti szerepvállalását segítő képzési programok szervezése	A hagyományos női szerepekkel kapcsolatos előítéletek még mindig hatnak a falusi társadalmakban	A településen élő nők aktivizálása, felkészítése arra, hogy részt vegyenek a helyi közéletben, a közösségek szervezésében és irányításában	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	A közéleti, közösség szerepvállalásra felkészítő előadások, tréningek szervezése	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A megszervezett rendezvények száma és a rendezvényekben résztvevők száma	Pályázati forrásokból, valamint az önkormányzat és 100 %-os tulajdonú gazdasági társaságán keresztül.	A tervezett rendezvények egy hosszútávon pozitív hatással bíró folyamat elindításához nyújthatnak segítséget	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés.

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	A települési közösségen belüli problémaérzékenység és szolidaritás erősítését célzó akciók szervezése, a helyi közösség	A településen élő idősek közérzetének alakulása jelentős mértékben attól is függ, hogy mennyire érezhetik a község törődését, támogatását,	A településen élő idősek közérzetének javítása, aktivitásuk erősítése ismeretterjesztő, közösségi, kulturális	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-	Célzottan a településen élő idősek részére közművelődési, kulturális, ismeretterjesztő programok szervezése, évente több	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Események száma, Az eseményeken résztvevő idős emberek száma	Európai uniós források, Hazai pályázati lehetőségek Megbízás keretén belül a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató	A hosszabb távon történő fenntartás csak pályázati forrásokból, külső támogatásokból biztosítható	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés
---	---	--	---	---	---	--	---------------------------------	-----------------------	--	--	---	--

	segítő kapacitásának fejlesztése	odafigyelését, kapnak-e segítséget közösségi kapcsolataik alakításához, művelődésükhöz és mennyire tekintik őket a helyi társadalom integráns részének.	programok szervezésével		2024)	alkalommal kirándulások lebonyolítása				Nkft-vel történő megvalósítás.		
2	Szociális otthon létrehozása összefogással	A térségben élő idős, mentális betegséggel küzdő, önmaga ellátásra nem képes idős emberek gondozása, ellátása sok esetben nem biztosított a rokonok hozzátartozók elutasító magatartása miatt. A térségben jelenleg működő szociális otthonok férőhelyhiánnyal küzdenek. A betegek hosszas várakozás után tudnak csak bekerülni.	A térségben élő idős, mentális betegséggel küzdő, önmaguk ellátásra nem képes idős emberek gondozása, ellátása megoldott legyen, ha a hozzátartozók ezen kötelezettségüknek nem tesznek eleget. Gyors bekerülési idő lehetővé tétele.	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Versenyképes Járások Program	A településen a volt iskola épületében szociális otthon létrehozása, ahol a településen, valamint a csányoszrói mikrotérségben élő idősök előnyt élvezhetnek a bekerülést illetően.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Rászoruló idősök elhelyezési száma	Versenyképes Járások Program, Magyar Falu Program, egyéb pályázati források, valamint szakszemélyzet biztosítása	Folyamatos fejlesztés, állami támogatásokkal fentartható.	E területen a Csányoszrói Közös Önkormányzati Hivatalt fenntartó települések önkormányzatai konzorciumi együttműködés keretében együttműködnek egymással.
3	Prevenációs célú előadások az időseket célzó bűncselekményekkel kapcsolatban	A mai modern világban igen elterjedtek az időseket célzó akár internetes, telefonos bűncselekmények, melynek célpontjai (lehetnek) a településen élő	Prevenáció, felvilágosítás, biztonságos internethasználat	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	E tárgykörben felvilágosító, preventív jellegű előadások szervezése, továbbá az informatikai ismeretek elsajátításának elősegítését	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Programokon való résztvevők száma (fő), kevesebb áldozat.	Pályázati források Megbízás keretén belül a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató Nkft-vel történő megvalósítás, valamint a	Folyamatos szervezést igényel, tekintettel az infokommunikációs eszközök gyors fejlődése miatt.	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés.

		idős polgárok is.				szolgált, valamint a közösségi platformok, internetes oldalak biztonságos használatát elősegítését célzó programok szervezése.				Siklósi Rendőrkapitán yság e célra irányuló felvilágosító előadásai		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Infokommunikációs akadálymentesítés	A fizikai akadálymentesítés megtörtént az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában, azonban az önkormányzat honlapja nem akadálymentes.	A fogyatékkal élők digitális térben való esélyegyenlőségének biztosítása	2007. évi XCII. törvény a Fogyatékos személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Képernyőolvasó szoftver beszerzése a könyvtárnak is helyt adó Integrált Közösségi Tér helyiségben.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Tájékoztató és a mindennapok egyszerűbbé tétele	Pályázati források (Versenyképes Járások Program, egyéb)	További lehetőségek biztosítása önkormányzati döntés alapján	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés
2	A fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatásoknak a Hivatal fenntartó önkormányzatok közigazgatási területén illetve a kistérségben történő	A fogyatékkal élők bizonyos szolgáltatásokat csak a vármegyeszékhelyen, Pécsen vehetnek igénybe	A fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatások decentralizációja	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A fogyatékkal élők vármegyei érdekvédelmi, érdekképviseleti szervezeteivel szoroson együttműködve a vármegyében biztosított	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A helyben és a kistérségben elérhető szolgáltatások száma	Hazai és Európai uniós források	vármegyei koordinációt igénylő feladat	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés

	hozzáféréseinek szorgalmazása					szolgáltatások áttekintése, közös javaslatok megfogalmazása a szolgáltatások decentralizációjára, a járási központokban és a településeken történő biztosítására						
3	A tömegközlekedés (autóbuszok) akadálymentesítésének kezdeményezése a járási hivatalnál, valamint a MÁV Csoportnál	A térségben közlekedő menetrendszerű autóbuszok többsége nem alkalmas a mozgáskorlátozottak akadálymentes utaztatására	A közösségi közlekedésben részt vevő autóbuszok akadálymentesítésének elérése	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogymatékosságú gyi Program (2015-2025)	Az illetékes járási hivattal, valamint a MÁV csoporttal együttműködve annak elérése, hogy a térségben közlekedő autóbuszok akadálymentesítése elinduljon	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	A térségben akadálymentesített autóbuszok száma	Hazai és európai uniós források	Az új autóbuszok beállításánál ez a szempont már érvényesül, viszont a térségi tömegközlekedésben még sok korszerűtlen autóbusz vesz részt. A szükséges anyagi forrásokat a járművek vásárlását, karbantartását, felújítását végző MÁV csoportnál kell biztosítani	Jelenleg nincs e tárgykörben együttműködés.
4	Programok szervezése, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák	Jelenleg sem a településen, sem pedig a mikrotérségben élő fogyatékos személyek számára nincsen programlehetőség	Érezzék azt, hogy ők is fontosak a település számára, valamint megfelelő szórakozási lehetőséget biztosítson az	Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogymatékosságú gyi Program (2015-2025)	Programok szervezése a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-n keresztül.	Csányoszró Község Önkormányzata	2031. 01. 27. (hétfő)	Részvevők száma (fő)	Hazai és európai uniós források Megbízás keretén belül a Csányoszrói Kommunális és Szolgáltató NKft-vel történő	Külső forrásokkal biztosítható.	E tárgykörben jelenleg nincs együttműködés

			önkormányzat számukra							megvalósítás.		
5	Közterületek akadálymentesítés e	Közterületek akadálymentesítés ének hiányos volta. A közlekedésben (pl. járdák megközelíthetőség e) nem, vagy csak részben megoldott a mozgáskorlátozotta k, fogyatékkal élők részére a biztonságos közlekedés.	A mozgáskorlátozot tak, fogyatékkal élők részére a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése.	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékossgü gyi Program (2015-2025)	Pályázati lehetőségek kihasználásával a közterületek akadálymentesíté sének megvalósítása	Csányoszró Község Önkormányz ata	2031. 01. 27. (hétfő)	Megvalósult pályázatok, közterületek e célú kihasználtsága, polgárok elégedettsége	Hazai és EU-s pályázati források.	Állagmegóvás, karbantartás.	Jelenleg nincs e tárgykörben együtműködés.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

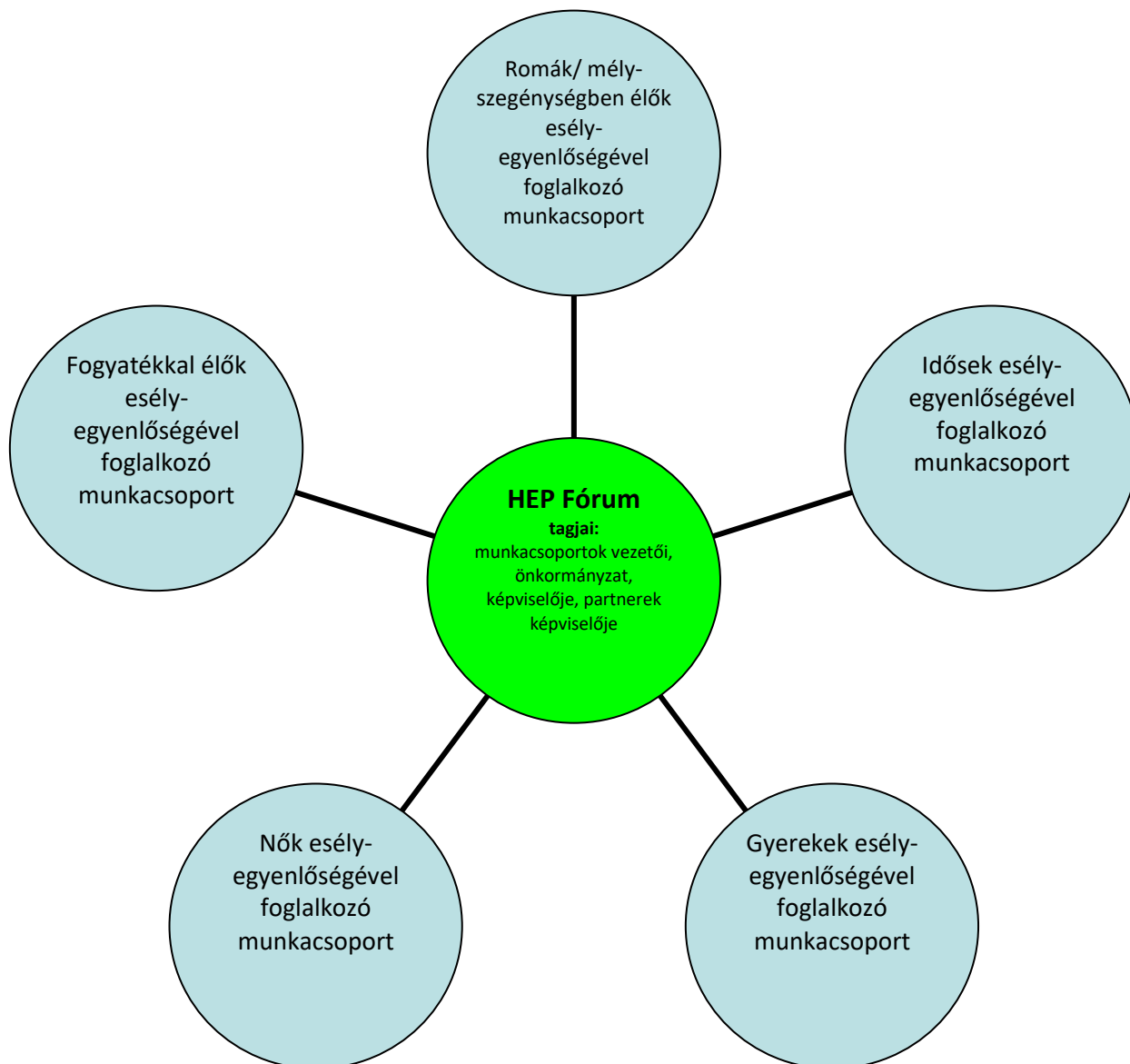
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Csányoszró Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csányoszró Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 13/2026. (I. 27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- a Képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Csányoszró, 2026. január 27.

Komóczy Richárd
polgármester

KIVONAT

Csányoszró Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. január 27-i testületi
ülésének jegyzőkönyvéből

**Csányoszró Község Önkormányzata Képviselő-testületének
13/2026. (I. 27.) határozata
Csányoszró Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
(2026-2031) elfogadásáról**

Csányoszró Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta az „Előterjesztés Csányoszró Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2026-2031 elfogadásáról” tárgyú napirendi pontot, és a következő határozatot hozta:

1. Csányoszró Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésének megfelelően, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum alapján Csányoszró Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2026-2031) [a továbbiakban: HEP] valamint annak Intézkedési Tervét az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri Komóczi Richárd polgármestert, hogy a HEP-et írja alá, valamint Dr. Bocskor-Balogh Melinda jegyzőt, hogy annak aláírását követő közzétételében közreműködni szíveskedjék.

Felelős: Komóczi Richárd polgármester

Közreműködő: Dr. Bocskor-Balogh Melinda jegyző/aljegyző

Varsányi Dóra szociális ügyintéző

Határidő: aláírást követően azonnal

k.m.f.

Komóczi Richárd s.k.
polgármester

Dr. Bocskor-Balogh Melinda s.k.
jegyző

A kivonat hitelélül:

2026. február 2.

Dr. Bocskor-Balogh Melinda jegyző

